

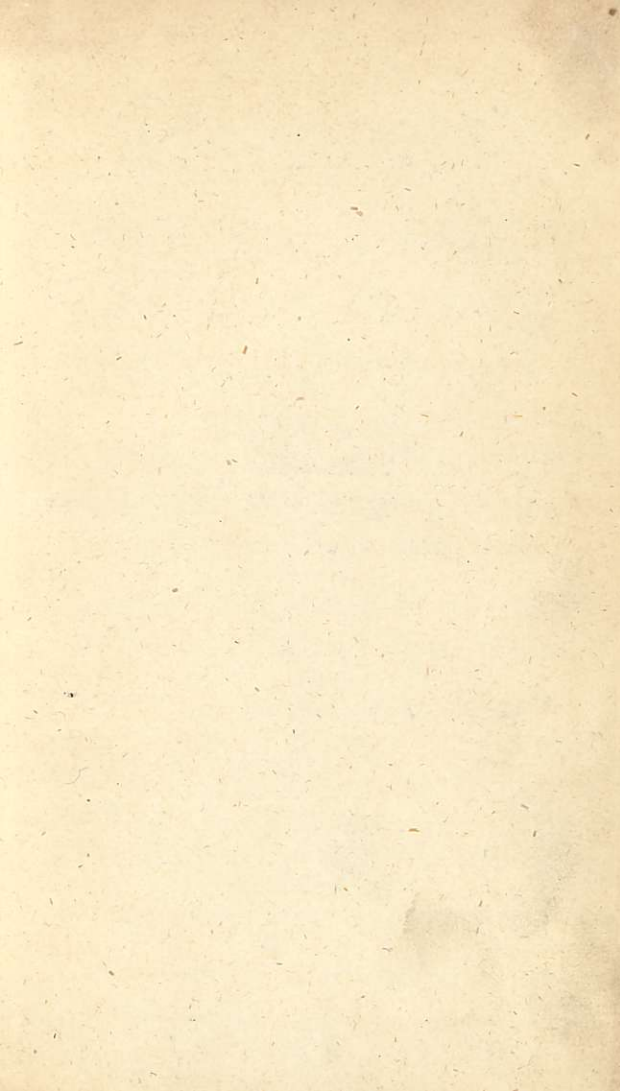
Achrenius,

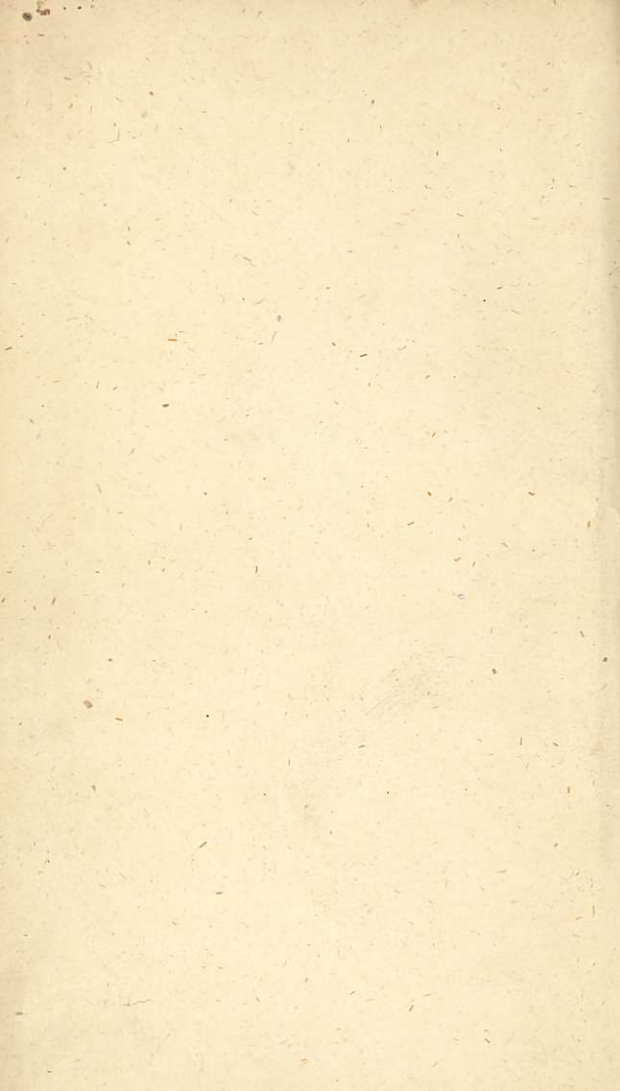
Första

bättringen

I. J. N.
Den Första
Bättringen

af

Ödda gierningar/ til TRONNA

På Gud och Frälsaren

Jesusum Christum;

Hvarutinnan/

Om syndenes lefwande kändedom/
uprichtiga bekännelse/ ånger och bättrings
sorg/ samt om hertats förändring/

Som och,

Om en sann och lefwande Trones
kundskep samtycke och förtröstan/

Enfalleligen,

Genom frågor och swar handlat warder,

Med Beslut

Til böjeliga och bekyrada Stålar
sielspröfning och upmuntrings tröst, at skyns

da sig til at af alt hierta söka Nåd
til bättring til liff.

Genom Trycket til allmän nytta framgiffwen

af

ABRAHAM ACHRENIUS.

Uppsala, Tryckt af J. O. KJÄMPPE,
Kongl. Acad. Böktr. 1746.

APPROBATION.

F Henna betrachtelsen / om then
Första Bättringen af döda
 gierningar / 2c. Hafwer jag med så
 mycket större nöje igenomläsit / som
 jag ei annat kunnat finna / än at men-
 niskians syndaelände och diupa förför-
 samt ordningen och sättet at komma
 til delachtighet af Nåden i Christo JEsu /
 åro theruti / i grund af GUDs H.
 ord och våra Symboliske Böcker / ef-
 tertryckeligen förestälte. Man önskar
 therföre af Hiertat / at thet må lända
 them såkrom til upväckelse och bekym-
 mer om sit tillstånd: Them upväcktom
 til upmuntring at fara fort i Bättrin-
 gen och Nåd sökandet; samt them blö-
 digom til uprättelse / tröst hugswalelse /
 och försäkran om Nåd och salighet /
 genom Jesum Christum allena.

W B D d. 16 Febr. 1746

JOH. WALLENIUS

Fac. Theol. b. t. Decan.

Söretal.

Sanning älskande Läsare.

SDet menniskliga hjertats okynne och förderf sträcker sig så vida, at hjertat (om förderfvet får råda) blifwer ofwogt emot sanningen; i synnerhet i thet som nära drabbar på thes willowägar och syndaband, så at thet intet tillåter menniskan stana i noga bepröfwande thet om; ja thet kan ock hånda, at en sådan föttfligen sinnad menniska hoglöst går sådant förbi, såsom ginge thet henne intet an, eller ock af ondskas och motsträfwighet aldeles står thet emot, och förblifwer i sina præjudicier, eller förutfattade skadeliga tankar och begrep om saken. Ondskones hemlighet i hjertat består thet uti, at then menniskan, såsom i mörkret stadd, (2 Petr. 1: v. 9.) intet tål och fördrager sannings liuset, som igenom bestraffningen upgå wil. (Eph. 5: v. 11, 12, 13,) utan hatar thet, såsom Trälsaren säger: Swar och en som illa gör, hatar liuset, och kommer icke til liuset, at hans gierningar skola icke warda straffade. Joh. 3: v. 20. Och wil intet meta af sitt förderf

storlet och äfventyr; utan heldre blindwis far
fort thet uti, thet må på slutet gå huru thet
wil eller kan: eller ock högst bemöter och slus-
ter altsammans med ett fallsinligt, GUD
Nåde of, som borde det faller så wara, at
hon borde bättra sig, och söka Nåd af alt hierta,
Men som hennes omständigheter skulle fordra
annat som wote angelagnare, och som hade
hon frihet at dragas med werlden såsom an-
dra, the thet ännu äro utan alswarlig omsorg
om saligheten, nemligen at fördiupas i werld-
sliga omsorger, hwar med likwäl GUDs
ords goda säd, såsom med törnen bliswer för-
qwasd, så at thet bär ingen frucht. (Luc.
8: v. 14.) Men här heter thet: Martha,
Martha, tu hafwer omsorg och bekymmer
om mångahanda. Men ett är nödtorf-
tigt: Maria hafwer utkorat i then goda
delen, hwilken henne icke skal ifrå tagas.
Luc. 10: v. 41, 42. Söker först efter GUDs
rike, och Hans rättfärdighet; så faller eder
all thetta til. Matth. 6: v. 33, Nu kära och
sanning älskande Läsare, ästu intet så sinnad;
(eller wil intet framdeles stana i en sådan widrig-
het;) utan titt hierta är genom GUDs Nåd bögt
til bättre omsorg om tin salighet, så nyttia thet-
ta lilla arbete ock annorkunda, Herren GUD
af hwilkom all god gåfwa kommer; (Jac. 1:
v. 17.) Kan af sin Nåd förlåna wälsignelse
thet til, at thet bliswer tin stäl til upbyggelse
och

och nytta, antingen ther uti, at ditt hiertas
 tilstånd warder för dig afmålat i sitt förderf och
 elände i sig sielst, så at tu kännes wid the
 synder som här bestraffade warda, til fruchtan
 för GUD, samt til at undsky then til-
 kommande roeden, hwilket redan wore en god
 början til bättring. Eller ock at tu finner här-
 uti ditt tilstånd afbildat, såsom tu thet sielst
 rönt och förfarit i then första bättringen (the-
 rest then annors är rätteligen för sig gången)
 i hwad bedröfwelses och hugswalelles mått
 thet och ste kunnat, allenast tu hafwer försaa-
 renhet ther utaf, at dig är Barmhertighet weders-
 faren. (1. Tim. 1: v. 16.) Så lärer tu af
 thenna afbilden thesto mera warda upmuntrad
 til thet goda, och i öswertygelse i ditt hierta
 ther om, at GUDs arbete och werckan up-
 på tin siäl redan drabbat på dig i sin rätta
 ordning, mer och mera ödmuktas under GUDs
 mächtige Hand, på thet Han dig uphöjer i
 sinom tid. (1. Petr. 5: v. 6.) och nu hellre
 läggia tin winning om, at tu gör tin
 tallelse och uttörelse fast: ty om tu thet
 gör, så faller tu icke någon tid. (2. Petr.
 1: v. 10.) Och intet achta werldenes gunst
 och kärlek, icke heller thes hat och försöhjelse.
 wäl wetandes, at, En orättfärdig man är
 them rättferdigom en styggelse: och then
 som på en rätt wäg är, han är thens o-
 gudachtigas styggelse. OrdsSpr. 3. 29: v.

27: jämför Gal. 6: v. 14.) Öfver allt, om tu
 hafver then Christeliga kärlekens smak i ditt hjer-
 ta, så läret tu efter thes rätta art, frögda
 dig öfver sanningen (1. Cor. 13: v. 6.) och als-
 lena gifwa HERrenom GUDi ärona thes
 före. (5. Mos. B. 32: v. 3.) Hvad bristfälligt
 för dig synes fåra läsare i thetta arbetet, lä-
 rer tu och då i kärleken öfwerse med, och intet
 täncka argt, (1. Cor. 13: v. 5.) Utan hoppas
 all ting til thet bästa. (ibid. 7.) yttermera
 fåra och sanning älskande läsare, ransaka sielf
 Skrifterna. (Joh. 5: v. 39.) och i hwad tu
 i thenna lilla Bok finner thet til anledning,
 genom citerade, men icke utförde, Språk, så
 slå wid lågligit tillsälle sielf up, efter ditt eget
 behag och af GUDI förlänta lust til GUDS
 ords sanning, och thes rätta kundskap; och
 war opartist för sanningen, så at tu intet bör-
 jer dig efter gamla Adams interesse wid be-
 pröfwande om ditt tilstånd, emedan thet dig
 intet anstår, at agera en fullmächtig för
 then gamla Adam, som til döden dömd är,
 såsom en öfverträdare; och nu fast mera thes
 dödsdom bör besordras til en alshwarlig exe-
 cution; emedan the som Christo tilhöra,
 förhåsta sitt kött, samt med lustar och begä-
 relse. Gal. 5: v. 24. Far och fort i ditt tilstånd
 bepröfwande, samt i Nadsökande af allt hjer-
 ta, til thes HERren allena gör hjerat wist. Ly,
 Swar och en tycker sin wäg rätten wara:

Men

Men Herren allena gör hiertan wis
Ords Spr. B. 21: v. 2.

För öfrigit, hwad angår mitt systemål i
gemen wid thetta arbetet, så haswer thet genom
GUDs Råd warit, til at uptäcka thet be-
drägeri, som i thenna tidsens måst kallsinni-
ga och ofta fast liflösa Christendom sker, hos
the säkra och ogudachtiga, under the gemenli-
gen allom, ja ock för the ensaldigaste, måst be-
kanta och kunnoga bättrings delarna, i än-
ger och Tron, och hwad thet til hörer;
samt til at wisa, at sådana bättrings stycken efter
GUDs ords grund, såsom ock efter Sym-
boliska Böckerna, samt mera haswa at inne-
bära, än i then måst allmänna säkerheten sken-
barligen hålles före; som ock til at instärpa
then första bättringens nödwändighet och be-
skaffenhet af döda gierningar, til Trona på
GUD och Frälsaren Jesum Christum.
Herren GUD förlåne sin Råd och wäl-
signelse thet til för Jesu döds-kärllek och dy-
ra utgurna Blod skul, at thet måtte lända
stälkar til upbyggelse och fromma! ja genom
Tin Råd min GUD och Frälsare är thetta
arbete fulländat, Tu haswer ock til at bestyr-
ra om thes nytta och fromma. Dig bör af-
wen ock all åhra och pris och los, så härutän-
nan, som i all ting, nu ock förutan all ånda!
Gluteligen, Så hörer nu, och märcker til,
och trotser icke: ty Herren haswer thet sagt.
Gif

Öfwer **S**eranom edrom **G**udi ähro-
na, för än thet mörkt warder, och för än
edra fötter ståta sig på the mörka berg: så at
i wäntan efter liuset, och **S**an skal doch
giörat alt til mörcket och skugga: Jer. 13:
v. 15, 16. Men **S**onom som riteliga för-
mår giöra, öfwer alt thet wi bediom, el-
ler tänckiom efter then kraft som werckar
i oss; **S**onom ware ähra i församlingen,
genom **C**hristum **J**esum, i allan tid, i
från ewighet til ewighet: **A**MEN.

Eph. 3: v. 20, 21.

I Herrans Jesu Namn.

I. Capitel.

Om Bättringen i gemen/ samt om
den första Bättringen af döda
gierningar til Trona på Gud.

I. Fråg Hwad är en san bättring i
gemen?

Svar. En san bättring är hjertats
sinnets och hogens förändring, af
Herrans Guds upväckande och
förberedande Nåd, igenom Guds
ord väckad af then Helige Ande, Ervarutina
nan en upväckande Gial undsät et förkrossade
hertat och en san och lefwande Tro, til at
warda dehlachtig af Nåd och syndernas förlä-
telje lit och frid af Jesu dyra dödsförsoning,
samt til at förblifwa andeligen sinnad, och at
daeligen lefwa sin förhästa Jesu och icke sig
sielwom. Jag skal gifwa eder ett nytte hiete

ta och en ny anda uti eder, och taga bort utur edart kött thet stenhiertat, och gifwa eder et hierta af kött. 10. Hes. 36: v. 26, 27. these äro skrifne, på thet i Tro skolen; at **J**esus är **C**hristus **G**UDs Son; och at i genom Trona skolen hafwa lif i Gans Namn. Joh. 20: v. 31. Han är förthenstul död för alla, at the som nu lefwa, skola icke nu lefwa sig sielswom, utan Sonom, som för them död och upståndnen är. 2. Cor. 5: v. 15.

2. Fråg Huru börjas en sådan hiertelig bättring och sinnets förändring?

Swar. Der til kan man intet löpa med sin egen kraft och förmåga; Joh 1: v. 13. Rom. 9: v. 16. utan den hierteliga bättringen och sinnets förändringen sker då, när en syndare och säker Siäl genom **G**UDs ord får stung i hiertat Act. 2: v. 37. och blifwer försträkt i sit samwete öfwer sina synders swåra börda och fördömelighet. Ps. 38: v. 4, 5. och wännder tillbakas ifrån sin synda wäg, Osee 2. v. 6. öfwergifwer åfiden och sina hiertans onda tanclar och upsåt, Esai. 55: v. 6, 7. til at af hiertat söka Nåd hos **G**UD och Frålsaren **J**esum **C**hristum, Swar och en som åtalar **C**hristi Namn gånge ifrån orätsfärdighetene. 2. Tim. 2: v. 19. **M**alkens **G**UD så nalkas **H**an eder, **R**ener edra händer i
syn

3
syndare, och renser edor hierta, i ostadige.
Warer elände, och sörjer och gråter: edart
löje wände sig i gråt, och glädien i sorg.
Jac. 4: v. 8, 9.

3. Fråg Ur icke det nog til en san båt-
tring/ at en menniska är född af
Christna föräldrar/ och är na' urligen
stilla eller from til sinnes/ och förer et
i utwärtens mätto ärbart lefwerne/
gör sin utwärtens Gudstienst/ går til
Skrift och Herrans Natward?

Swar. Nei, wid alt detta kan hiertat ännu
wara ouplyst ouplåtit och oförändrat, och
fastbundet icke allenast til en syndig egenfårlek,
egen frid, egen tröst, samt i hemliga synders
behag och ursächtande som wore the icke synd,
uthan ock til litande uppå falska stöder,
på en blott utwärtens Christendom och utwärtens
gjerningar. Thet som är födt af kött
thet är kött; Joh. 3: v. 6. Kött och blod kunna
icke ärfwa GUDs rike. 1. Cor. 15: v. 50.
Then naturliga menniskan förnimmer in-
tet af thet GUDs anda tilhörer: 2. 1. Cor. 2:
v. 14. täncker icke at i welen säja wid eder
sielf: wi hafwom Abraham til fader: ty
iag säger eder, at GUD är mächtig at up-
wäcka af these stenar Abrahæ barn. Matth.
3: v. 9. förläter eder icke uppå lögn,
22 säjans

4
 Säjande: här är GErrans Tempel, här är
 GErrans Tempel: här är GErrans Tempel.
 Utan bättre edart leswerne och wäsende,
 Jer. 7: v. 4, 5. Då skolen i begynna säja:
 wi hafwom ätit och druckit med dig och
 tu hafwer lärdt på våra gator. Och han
 skal säja: Jag säger eder, jag wet intet af
 hwadani ären; går ifrå mig alle i ogiers
 ningsmän. Luc. 13: v. 26, 27. jämsdt Matth.
 7: v. 21, 22, 23. intet kött kan aflagsens giera
 ningar warda rättfärdigt för honom:
 Rom. 3: v. 20.

4. Fråg. Så behöfwa då alla den
 första bättrings Råden / som ännu
 äro stadda i sit naturliga tillstånds
 förders i sit hierta och samwete och
 icke blåt de som leswa i utwärtens
 och uppenbara synder och laster?

Swar. Ja wärligen, den första bät
 tringen behöfwa icke allenast de uppenbara syns
 daträlar, såsom swärjare och the som sit dö
 pelses förbund munteligen bryta och försaka,
 igenom saseliga bannor och swordomar i diese
 wulens åberopande, samt drinckare, spelare och
 doblare, trätosamme, otuchtige, girige och
 orättrådige, römwate mördare, horfkarlar, tiuf
 war ic. utan ock the i utwärtens måtto ärbas
 ra och sediga, som dock ännu leswa uti sit na
 ture

5
turliga förbets och tilstånd; ja alla the som ännu
äro döde, fast än i hemliga förbehålna och
behagade synder, the hafwa alla af nöden af
blifwa upwåkta och förnyade til Jesu sansfär-
diga lif i Trone, genom then första bättringen
af döda gierningar til Trona på GUD. Än-
dock GUD hafwer öfwerfedt härtil dags
sådana säwisshets tid, fökunnar han dock
nu menniskjomen, at alle allestäds skola
bättra sig. Apostl. G. 17: v. 30. Herren
fördröjer intet sit löfte, såsom somlige me-
na thet wära fördröjelse: men han hafwer
tolamod med oss, och wil icke at någresto-
la förgås, utan at hwar och en wänder
sig til bättring. 2. Pet. 3: v. 9: Här hielper
intet at en är lärdd, åldrig, ärbar, i utwär-
tes heder och anseende, (rik och förmögen) han
behöfwer ändock den första bättringen ännu,
när han är stadd i sit naturliga tilstånds för-
bets och elände i sit hierta och samwete. Här
gäller och intet til ursächt at en är olärd och
ofunnig, ung, och bunden i sit hierta til werlds
frihet och fräckhet at synda, at en hafwer länge
warit wahn wid sina behagade synder och
synda sällskap, icke heller at en är bekant för
sådan som är utan liknelse til en san Guds
achtighet, och länge gjordt begabberi af et
Gudeligit och ömt samwete, och nu blygdes
wid til at warda annors sinnad. Här tages
intet.

Intet undan fattige ringa och förachtade, som
 Defutan hafwa utwärtres nöd och lidande i
 werlden; alla alla som äro utom Nådernes til-
 stånd, måste uppå den sanna bättrings må-
 gen til löfs, om the skola frälste och salige war-
 da. Märckeligen står här om i Smalkaldis-
 ske Urteklarna, pag. 27. Act. 17. Nu för-
 kunnar GUD menniskioinen / at alle
 allestädes skola bättra sig. Han säger
 alle, ingen undantagen, som allenast är
 menniskia. Thenna bättringen lærer oss at
 erkänna synden, nemligen så at thet är al-
 deles ute med oss allesamman, och at uti
 oss, och uti wårt fött bor intet godt, utan
 wi måste warda slätt andre och nye mens-
 naskior.

5. Fråg. Hwad är then första bättrin-
 gen af döda gerningar til Trona
 på GUD?

Swar. Then första bättringen är, en
 synnda säker menniskias första hierteliga omwän-
 delse til GUD, med hiertans sorg och för-
 trofelse samt en san och lefwande Tro, då
 Siälen undfar Nåd, lif, syndernas förlåtelse,
 och then helige anda, samt thes witnessbörd
 om barnastap hos GUD, och then ewiga
 Saligheten i Trone; tillika jämwäl et om-
 skapat eller förändrat och förnyat hierta, til

at taga sit kors uppå sig hwardag til at följa Jesum est. r. i låra lefwerne och lidande. Matth. 17: v. 5. Phil. 2: v. 5. 2c. 1. Joh. 2: v. 6. 1. Pet. 2. v. 21. 2c. at sålunda lefwa efter GUDs wilja och wandra Evangelio wåro deliga. Act. 26: v. 18. Tu skalt öppna thes ras ögon, at the skola omwändas ifrån mördret til liuset, ifrån satans macht til GUD; at the skola få syndernas förlåtelse, och lott ibland them som helgade äro, genom Trona til mig. 2. Tim. 2: v. 25, 26. Om GUD en gång wil gifwa them bättring til at förstå sannnigen; och besinna sig ifrån dieswulens snaro, af hwilkom the fångne äro efter hans wilja. Luc. 9: v. 23. Sade han och til them alla: hwilken mig efterfölja wil han wedersäja sig sielf, och tage sit kors på sig hwardag och följa mig.

6. Fråg. Hwarföre kallas thet then första bättringen af döda gierningar til Trona på GUD?

Swar. Emedan den i sielfwa wärcket är den första bättringen och en begynnelse til et Christeligt lefwerne i Trone, för alla them som stå utom omwändelsens Nåd, i sina synder och döda gierningar; neml. om dessa skola förnyas til bättring, måste the wiserliga komma til denna början, at the uti bättrings sorg och
 hiere

8
hertats förkroftelse och förändring, unt i
Trona på GUD och Frälsaren JESU
Christum; thetas samweten måste först igenom
Christi Blod blifwa renad af the döda
gierningar innan the kunna tiena lefwande
GUD. Ebr. 9: v. 14. och all annor bättring
utan hertats och sinnets förändring och utan
thet andeliga lifwet i Christo JESU i Trona,
utan samwetets rening i JESU Blod, är med
all trungen skrift-ånger och stelsgjord beredelse
til Herrens Natward, falsk, lögnachtig, och
bedrägelig, som intet kan befordra Salighe-
ten; utan äro der wid rådande en död tro,
dödt hopp, döda fruchter och döda giernin-
gar; hwilka behålla menniskan qwar i döden
och fördömsen, ifrån hwilka döda giernin-
gar förthen skull then första bättringen och om-
wändelsen så ske bör, at Sjålen, undfår lif
i Nåden, til en lefwande Tro, lefwande
hopp, och sådana lifliga andans fruchter och
goda gierningar, som af en san och lefwande
Tro härfluta; och utan en sådan san
bättring, kan menniskan intet undgå förders-
wet, såsom Frälsaren säger: Om i icke bät-
tren eder, skolen i sammalunda förgås.
Luc. 13: v. 3, 5. Denna sanna bättringen
skal hos the omwända i alla thetas lifsdag-
gar fullföljas och fortfaras med, i anseende
til den bageliga bättringen och förnyelsen, til-
waxans

växande i Nåden, och fortfarande i kampen
 emot synden, hvar om thet til the omvån-
 da heter: Efter wi nu hafwe sadane löste,
 mine käreste, så giörom oss rena af all
 föttfens och andans besmittelse, sulbordana-
 de helgelsen i GUDs råddhoga, 2. Cor.
 7: v. 1. och i Ebr. 12: v. 1. Efter wi nu
 hafwe om oss en så stor hop med witne,
 låt oss aflägga syndena, som alltid låder
 wid oss, och gör oss tröga; och låt oss med
 tolamod löpa i then kamp som oss förelagd
 är. Swilket äfwen ock är Jesu försonings
 och återlösningens ändamål; neml. at wi fräl-
 ste utu wåra owänners hand, måtte hos
 nom tiena utan fruchtan: i helighet och
 rättfärdighet, för Sonom, i alla wåra lifs-
 dagar: Luc. 1: v. 74, 75.

7. Fråg. är det då möjligt at en om-
 wänd Siäl kan blifwa beständig i
 den första bättringens och Nådens
 tillstånd in til ändan?

Swar. Ja det är möjligt, om en bote-
 färdig och Trogen Siäl stadigt håller sig til
 GUD och Frälsaren Jesum Christum, flyr
 werldenes onda sällskap och kärlek, samt stemma
 ofstickeliga wåsende; wågar sig i försakelse och
 lidande för Christi namn skul, håller sig tätt
 in til then blåtta och oförskylta Nåden i Je-
 su

su Christi dyra dödsförsoning, utan til at lita
 på sig sielf och sin egen förbättring. Wand-
 rar dageliga i Gudsfruchtan, och tager sig
 til wara för synd och säkerhet, för bekymmer-
 löshet om sin Siäl, samt för werldenes be-
 kymmer och betungande omsorger, flyr andelig
 högmod och förmåtenhet, eget behag, pris ta-
 gande af menniskior; brukar Nåde-medlen i
 Trone, kämpar en god tronens kamp, förbidar
 Herrens hielp i bedröfwelse och ansäktning,
 hastwer sin umgängelse i himmelen, och älskar
 åstundar, och, i andelig waksamhet och bön,
 wäntar thet saliga hoppet i Jesu Christi
 ankomst och uppenbarelse, så bewaras then
 Trogna själen med GUDs macht genom
 Trona til Salighet, 1. Petr. 1: v. 5. såsom
 och Apost. Petrus, i sin 2. Epist. 1: v. 10.
 säger; lägger eder helte winning om, at i
 giören edor kallelse och utkorelse fast, ty om
 i thet giören, så fallen i icke någon tid. och
 Apost. Johannes. wi wete, at then af
 GUDI född är, han syndar icke: utan then
 som född är af GUDI, han förwarar sig
 och then onde kommer icke wid honom:
 1. Joh. 5: v. 18. annors, om diesroulen får
 igenom strefstelser åter råda til syndenes och
 werldenes kärlek, samt til undflykt för in- och
 utwärtas förß och GUDs barnas lidande
 genom köttslig frihet och säkerhet, til at bedröf-

wa GUDs anda och fördrifwa honom utur
 hiertat, så sker snarligen affal ifrån Nåden,
 då förnyelsen til bättring igen är fast swåra-
 re 2. Pet. 2: v. 20 och kan hända, at den
 affalna blifwer med all sin kunskap och ihog-
 komst af förra bättringenes tilstånd der liggian-
 des i sin död, om intet HERREN GUD får
 på nytt satt uppå det förlorade fåret, och
 tuchtar then affalna och arma Siälen til en
 san bättring igen, hwilken bättring dock lika
 wäl en gång måtte blifwa beständig, om Nåd-
 den och Saligheten intet skall förlorad warda.
 Likwäl wil HERREN GUD äfwen then affäl-
 ligas omwändelse, såsom det heter. Wänder nu
 om, i affällige barn, så wil ja hela eder
 af edra olydno Jer. 3: v. 22. jämsför v. 12, 13,
 14. Omwänd dig Israel, til HERREN tin
 GUD: Ty tu äst fallen för tin mishandel
 skul. Tager thesa orden med eder och
 wänder eder om til HERREN. och säger
 til Sonom: förlåt alla synder; och giör of
 godt, så wilie wi offra wåraläppars orar.
 Osee 14: v. 2, 3.

8. Fråg. Huru skal jag komma til
 den första bättringen?

Swar. Kära Siäl om du frågar der
 efter, af en hiertelig wilja och lust at wilja
 komma til GUD och Din Frälsare JESUM
 Christum, så upskjut icke et ögnableck längre
 med

med sökande och minläggande at kunna ingå igenom den tränga porten. Til thetta sökande och minläggande hörer 1:mo at dit hierta och samvete skulle igenom Tro til GUDS ords sanning om den tränga porten och smala vägen til lifwet. (Matth. 7: v. 13, 14. Luc. 13: v. 23, 24.) Blifwa upväckt til et hierrinnerligt besymmer om din Siäls ewiga wälfärd och salighet; lät sörthen skull dit hierta upväckas til at Tro och betäncka thet, at tu hafwer en obödelig Siäl, och at tu igenom arffsyndens grusweliga förderf, samt igenom wärcksynder och utbrätt thet af, äst i tig stelsman förtappad och förlorad; jämwäl ock at Nåd och Barmhertighet är tig förwärsmat igenum Jesu dyra dödsförsöning, icke til et blätt utwärtets och stelsligt litande der uppå, utan fast mera til en wärckelig belachtighet der utaf i wättringenes och Trones ordning; som och at then Nåden ingalunda skall af tig försummas, eller dragas til lösachtighet som the ogudachtiga til sin Siäls skada och äfwenlyr, i lös Tro hopp och bekännelse, thet göra. Och thesöre upmärksa til at af hiertat Tro detta, så at du 2:do med hat och leda til synden, och wid din onda wägs öfsergifsmande Esai. 55: v. 6, 7. innerligen beder GUD om Nåd och förbarmande för Frälsarens Jesu dyra dödsförsöning skull, och antropar och åkallar Frälsaren

ren Jesum, Matth. 7: v. 7, 8. om dit tilslutna
 hiertas öpnande, om dit hårda hiertats förkrofs-
 selse, om dit stälta hiertas ödmjukande, om dit
 otrogna hiertas upståndande til en san och les-
 wande Tro, om dit oreña hiertas renande med
 Jesu blod ifrån tina synders flud och
 fördömelse, ifrån tina synders kärlek och
 syndaband, samt ifrån syndens macht och
 herravälde; jämväl om dit kallfönniga Hiert-
 ats itåndande til GUDs och Frälsarens
 Jesu kärlek, och til at warda mid
 dit bekymmer och hiertats öpning rätteligen
 uplyst til sanningenes och salighetenes vägs
 kundskap. Ja til at komma rätt til bekymmer,
 och at undfå öpning i dit hierta, så begyn-
 3:tio til at med achtsamhet läsa och betrakta
 GUDs ord, och bed GUD om Råd til at
 Tro GUDs ord i sin rätta ordning, och om
 förståndets öpning til at förstå Skrifterna, utan
 dit falska hopp och inbilnings Tros förklaring
 til et föttsligt sinnes förderfweliga förstånd,
 och utan GUDs ords förwärtning til dinegen
 förtappelse. Och när du begynner til at Tro
 GUDs ord, at tu efter GUDs ords be-
 skrefna ordning och intet annors fan warda
 Salig, så satta då i Jesu Namn det fasta
 upfåtet, at du intet annorlunda wil warda
 Salig än efter GUDs ord, neml. i en san
 bättrings och leswoande Tros ordning, tag då

4:to dit förß uppå dig både inwärttes och utwärttes, til at inwärttes i dit hjeria strida emot alla upkommande onda lustar och begärelser af dina behagade synder, icke med egna krafter och blåt med förnuftets motsäijelse, utan med innerlig bön och åkallan om Nåd och förlåtelse, rening, och kraft i Jesu dyra blod, at segra och öfverwinna; och war Trogen i denna Kampen utan gamla Adams interese och fördel, så at du intet samtlycker til, mindre upsäteligen faller i någon synd. Tag och dit förß uppå dig utwärttes til at lida af werlden motsäijelse, smålek och föracht, samt försöijelse för Gudsfruchtan och samwetet skul, för rättfärdigheten, och Jesu Christi Namn skul, 2. Tim. 3: v. 12. 1. Pet. 2: v. 19: 1. Pet. 3: v. 13, 14. 1. Pet. 4: v. 12. 13, 14. Då skal tu förnimma at Herrens Nåd står dig bit, och GUD hörer tin bön och hielper dig, icke allenast til den första bättringens liusliga Nåde smak, utan och styrker alt mehr och mehr i sina heliga wägar, så at du lærer til at i denna ösning, känna GUDs Nådes Trofasthet i Christo Jesu, til at wandra i Trone och i GUDs och Frälsarens Jesu Christi kärlek, til at intet achta hwad werldene, utan hwad GUDI tilhörer; och på et sådant sätt komme du istån then första
 goda

godta wiljan, som GUD wärckar, omsider til
 Trones frimodighet och tröst i Nåden på rätt-
 färdighetenes wäg; och får och smaka Jesu
 wedergwäckelse förarbetande och betungade,
 samt under Jesu Saliga och helsosamma of,
 finner ro til din Siäl, så at Hans of warder
 dig lustigt och Hans börda lätt, efter Hans
 trofasta kallelse och löfte. Kommer til mig
 alle i som arbeten och åren betungade och
 jag wil werdergwäckia eder. Tager på
 eder mitt of, och lærer af mig: ty jag är
 mild och ödmjuk af hiertat; och i skolen
 finna ro til edra Siälar. Ty mit of är
 lustigt och min börda är lätt. Matth. 11:
 v: 28, 29, 30.

9. Fråga. Huru skal jag förwaras i
 den Första bättringens Nåd?

Swar. Detta är redan mera än du på
 en gång behöfwer til at weta, ty man behöf-
 wer intet förut asmåta wägen til himmelen,
 utan til at begifwa sig at gå et steg där uppå;
 morgon dags omsorgen kan och i det andeliga
 förtros i GUDs Hand, och bör en upwak-
 nande Siäl för närwarande finnas Tro-
 gen, och alltid wid hwart steg förbida GUDs
 hielp ledande och lärande under sielswa öfnin-
 gen i Herrens wäg, såsom David säger.
 Befalla Herrenom tin wäg; och hoppas
 uppå.

uppå Sonom, Han skal wäl görat. Och
 Han skal frambara tina rättfärdighet s.
 som et lius, och tin rätt sasom en mid-
 dag. Ps. 37: v. 5, 6. och i Ps. 25: v. 4, 5. **H**Er-
 re, wisa mig tina wägar, och lär mig Ti-
 na stiggar. Led mig uti Tine Samling
 och lär mig: ty Tu äst then **GUD** som
 mig hjälper; dageliga förbidar jag Tig.
 I dag, om i så höra **H**Errens röst, så
 förhärder icke edor hierta **Heb.** 3: v. 7, 8.
 jämför v. 13. Wat förthenstul kára **Gial**
 angelägen om at komma til den första bät-
 tringen, at så Nåd til bättring til liff; sedan
 får du komma til försarenheten af **H**Errens
 ledande på sina wägar: dock til at nu straxt
 upmuntra tig til en beständig och alswarlig
 bättring; så märck hwad ofswansöre om mö-
 teligheten til at blifwa beständig i bättringen,
 i den 7. Fråg. alleredan anført är, som ock i
 synnerhet at du bygger din bättrings hus up-
 på then rätta grunden och Helleberget **Kris-**
stum Jesum, neml. uppå Hans blåtta och
 oförskylta Nåd i Hans dyra dödsförsöning.
 Skulle Han som redan gifwit sit lif för tig
 i döden, icke ock gifwa tig Nåd til beständig-
 het uppå denna sin dyra försönings död. Om
 the **Trögna** hetet det. **Ue GUD** med of-
 ho kan ta wara emot of? **H**wilcken ock icke
 hafwer skonat sin egen Son, utan gif-
 wit

wit Gonom ut för oss alla; huru skulle San
 icke och gifwa oss all ting med Gonom?
 Rom. 8: v. 31, 32. såm för Rom. 5: v: 8, 9,
 10. Thestlikes, när H Erren förlänt sin Råd
 at komma til den första bättringen af döda giers
 ningar til Trona på GUD, så beder J Esus
 för tig. (Joh. 17: v. 20, 21.) ja H Erren är
 Trofast och styrker sina barn, när the alle
 näst äro och af hiertat wilja wara Hans räta
 ta barn. (1. Cor. 1: v. 8, 9. 2. Thest. 3: v.
 3.) Denna GUDs Råds Trofasthet i Chris
 sto J Esu får du sedan försara i then dageliga
 kampen och bättringen. Men annors, om du
 bygger tin bättring uppå egen wisshet, egen
 macht, menniskio ord och bud, utom GUDs
 ord och then rätta och helsosamma grunden i
 Christo J Esu; så ästu hwarcken kommen til
 then första bättringen, icke heller kan förwaha
 ras therutinman, utan stormen och watuflo den
 störter tin bygnad omkull, och thes fall blir
 stort, ja ewigt och försträckeligt. (Matth.
 7: v. 26, 27.)

10. Fråg. Huru skall jag det anse at
 den säkra hopen är så stor / och the
 flästes lefwerne och wäsende intet ri
 mar sig med GUDs ord, hwarcken
 i et heligt lefwerne / eller i lidande
 för Gudsfruchtan skull / icke heller i

förfarenhet af den första bättrings sorgen efter GUDS sinne / och ther på följande kraftiga hugswalelle; såsom ock GUDS och Trålsarens JESU lefwande kannedom i hiertelig Tro och kärlek / samt med Nads wisheten i Andans witnessbörd om GUDS barnaskap / äro alt främmande och obekanta saker hos så många oförfarna och werldsäkra menniskior. Detta har länge warit til förhinder til min upwäckelse / emedan jag tänckt som flera andra: skulle alla blifwa förtappade som så lefwa? och så hafwer jag / to wår / i ett blindt inbilnings hopp / wågat mig at fara fort med i en fördömelig säkerhet?

Swar. Detta skall du anse, som et wones mästarestycke, som håller så många arma själar fångne i sin blindhet och säkerhet, neml. at the taga sig i sit blinda inbilnings hopp styrcka ther af at then allmänna synda säkerheten hafwer så tagit öfwerhanden; och at de thesöre mera Tro det allmänna säkra lefwernet, än GUDS ord. Men du fåra själ om du wil undsättia din arma själ, så Tro fast GUDS ord, at tu intet utan en san omwändel

wändelse kan warda frälst, och at intet then stora hopen, och the många som gå på then breda wägen som drager til fördömmelse, (Matth. 7: v. 13.) ja icke berg och klippor en gång kunna skyla tig för Gans ansichte som sätter på stolen och för Lambens wrede, när then stora Gans wredes dag är kommen, och the så ropa, ho kan bestå (Uppenb. B. 6: v. 16, 17.) then groppen är diup och wid nog, som Herrens Anda skal upstånda som en swafwelström. (Esai. 30: v. 33.) therefore skal tu icke följa hopen efter til thet ondt är. 2. Mos. B. 23: v. 2. Och när tu erkänner tin själs fara och äfventyr, wid et sådant tilstånd som intet liknar och rimar sig med GUDS ord, så hålt tig intet längre up med seende uppå andra säkra werldenes barn, hwilka i dessa yttersta dagarnas farliga tider, liggia i et sådant otrones och ogudachtighets färderi, som beskriwit står i 2. Tim. 3: ifrån versen 1. in til och med den 9. utan skrynda tig til at söka Nåd til en san Christendom efter GUDS ord; ty det är faststältdt: Om i icke bättren eders stolen i alle sammalunda förgås. Luc. 3: v. 3, 5. Utan i omwänden eders och warder sasom barn stolen i icke komma i Himmelriket. Matth. 18: v. 3. yren är satt til rotena på träen; therefore hwart och et trä som icke

gör goda frucht, blifwer afbuggit och kas-
stat i elden. Matth. 3: v. 10. Utan helgelse
får ingen se **HER**ran. Ebr. 12. v. 14. Ther
skal intet inkomma som besmitteligt är, el-
ler thet styggelse gör och lögn: utan the
som skrifne äro i **L**amsens lefwande **B**ok.
Uppenb. **B**. 21: v. 27.

1. Fråg. Så gäller då thet intet/
at utom en san bättrings ordning
lita uppå **G**UDs **N**åd och **C**hristi
förtienst/ och lemna sin **S**alighet up-
på må få/ och på slutet kalla prästen
til sig at meddela **H**ERRans **N**att-
ward?

Swar. Ja, allt detta gäller intet, som
intet en siäl undfår **G**UDs **N**åde-wärck i sit
hierta til en san bättring och lefwande **T**ro, ty
siälen har utom bättringen ingen del i **G**UDs
Nåd och **C**hristi dyra dödsförsoning. Den för-
sta öpnung til **G**UDs **N**åds och **J**esu dyra
dödsförsonings delachtighet, är at bättra sig och
Tro **E**vangelio, (**M**arc. 1: v. 15.) thet heter, så
bättrer eder nu, och wänder eder om: på
thet at edra synder måge affkrapade war-
da. **A**postil. **G**. 3: v. 19. och denna **N**åden
tilbiuder **G**UD sig i dag, medan tu ännu
äst helbregda, och medan tu ännu lef-
wer, thesfore lemna intet tin salighet uppå må
få, och upskjut intet med tin bättring til döds-
stun-

stunden. Om det falska pålitande uppå
 GUDs Nåd, heter det; Swad bepryder tu
 mycket titt wäsande, at Jag skal wara tig
 Fladelig? under sådana sten bedrifwer tu
 mer och mer ondt. Jer. 2: v. 33. the wän-
 de mig ryggen til och icke ansichtet; men
 när nöd är på, så säja the: up och hielp
 oss. ibid. v. 27. betänck förthen skull GUDs
 hotelse. Ords Spr. B. 1: v. 24, 25, 26, 27,
 28, 29, 30, 31. Efter jag nu kallar och i
 neten thet; Jag räcker mina hand ut, och
 ingen achtar ther til: och i låten sara all
 min råd, och wiljen icke mit straff: Så
 wil jag och le at edro ofärd, och begabba
 eder när thet kommer som i fruchten; ic.

12. Fråg. Är då et sådant falskt litande
 uppå GUDs Nåd och Christi förtienst
 utom bättrings ordningen them syn-
 da = säkrom skadeligit och förderf-
 weligit?

Swar. Ja wisserligen, ty hade the in-
 tet den säfänga förtröstan, så wordo thetas ö-
 gon öppnade at se then tilkommande wreden, och
 at med förskräkt mod och samwete söka at
 undfly then samma. Ingen är then som
 ångrar sina ondsko, och säger hwad
 gör jag dock? the löpa alle sitt lopp, lika
 som en grym häst i stridene, Jer. 8: v.
 6. Ja, förläter eder ther uppå, at thet skal
 ingen

ingen nöd hafwa, ändock intet godt för handene är; och at i skolen belade warda, ändock icke annat än ond sår för handene är. *ibid.* v. 15.

13. Fråg. Är en san bot och bättring så nödvändig til Saligheten / så låt mig då enfalleligen få weta / om en san bättrings art och beskaffenhet?

Swar. Ja, det wil man nu genom GUDS Nåd göra i det följande.

II. Kapitel.

Om Bättringenes art och Beskaffenhet / enkannerligen om syndenes kändedom.

1. Fråg. Hwilka stycken höra til en san bot och bättring?

Swar. Tre stycken. 1:mo Sorg efter GUDS sinne til bättring til Salighet 2:do en san och lefwande Tro uppå GUDS Nåd och Barmhertighet för Jesu Christi dyra förfönings skull.

2. Hwilka stycken höra til sorg efter GUDS sinne?

Swar. Tre 1:mo Syndenes kändedom. 2:do syndenes bekännelse. 3:do sielswa sorgen

sorgen öfwer synden efter GUDs sinne, eller en hiertelig ånger och ruckse

3. Fråg. Så hör jag dock, at det ånda då intet kemmet an på någon rätt bättring och hiertats förändring; es medan bot och bättrings delarna afgjordes härmed / neml med syndenes kändedom / syndenes bekännelse och sorgen eller ångern / samt med Tron uppå GUDs Nåd och Christi försoning. Jag wille gierna weta om en sådan bättring / at mit onda hertata skulle blifwa förändrat til bättring / til Salighet / at jag efter GUDs ord måtte warda förwisad om Nåden / såsom en / hwilkom Barmhertighet wedersfaren wore til hertats och sinnets förändring / och til et nytt andeligt lif i Christo Jesu?

Swar. Kära siäl, det wore rätt fåre och behageligt om tig, om Titt hierta wore rördt och upwåkt til et sådant alsware; ty thet måste sannerligen ock komma der til, neml. icke blåt til någon förändring, hurudan then ock wara må; utan til förändring efter GUDs ord, efter Andans sinne och mening: annors at

är bättringen inbillad och fåsång. Fåsång
 är annors och inbillad tin syndenes kånmedom,
 fåsång är tin synda bekännelse, fåsång är tin
 ånger och bättrings sorg, fåsång är ock åntes-
 ligen tin Tro och förtröstan, ja et insöswan-
 de i säkerheten, et förderfweligit örnagåt un-
 der titt husrud at insomma i then ewiga döden,
 en farlig sömndryck som insöswar tig i helswe-
 te. Hwarföre märck, at uti GUDs ord al-
 tid fordras en sådan bättrings sorg, som haf-
 wer hiertats och sinnets förändring med sig, och en
 sådan Tro hwarigenom själen på nytt födes til et
 nytt lefwandē och andeligt li i Christo Jesu;
 Så at denna hiertats och sinnets förändringen
 är altid förknippad med den samma bättringen:
 Hwarföre det Språket Marc. i: v. 15. bättrer
 eder och Tror Evangelio, Efter grund-
 språket heter, kommer til hiertats och sinnets
 förändring och Tror Evangelio. Så at thet
 intet är nog at allenast utwärtas bättra sig,
 utan sielfwa hiertat måste blifwa förändrat och
 uptåndt til en sådan Tro, som GUD under
 bättrings sorgen och wid hiertats förkroßelse
 wärckar och åstad kommer. Ly genom sorg
 warder hiertat förbättrad (Pred. B. 7: v. 4.)
 och then sorg som å: efter GUDs sinne,
 hon kommer åstad bättring (hiertats sin-
 nets och hogens förändring) til Salighet,
 then man icke ångtar: men werldenes sorg
 hon

Hon kommer åstad döden 2. Cor. 7. v. 10. sker
 nu intet en sådan hiertats förändring, så är
 then sorgen ännu intet efter GUDs sinne:
 utan är falsk och skrymtachtig, eller ock en
 werldenes sorg, som hafwer döden til följes-
 slagare. Så är ock Tro, hwarmed det rät-
 ta andeliga lifwet i Christo Jesu wärklas
 och upwäckes, en sådan kraftig ting, at hier-
 tat warder ther igenom förwandlat, såsom
 Lutherus säger i företalet til Epistelen til the
 Romare. Tro är ett GUDs wärck i oss,
 som oss förwandlar och på nytt föder af
 GUDi. Joh. 1: och dödar then gamla
 Adam, som gör oss platt andra menniskior
 i hierta hog och sinne, och i alla krafter;
 och hafwer then helge Andä med sig ic.
 Hwarföre war ther wiß uppå, at om tu an-
 nors kommer til en san bättrings sorg efter
 GUDs sinne, til syndenes lefwande känne-
 dom, upriktiga bekännelse, och til en hierte-
 lig och osskrymtad sorg, samt til en san och
 lefwande Tro; så skal tu wißerligen finna,
 at ditt hierta, sinne och hog blitwer förändrat,
 såsom then ther Barmhertighet wedersfaren är,
 och har kommit til et nytt Andeligt lif i Chri-
 sto Jesu. Ty syndenes rätta känne-
 dom intet smak för synden, syndenes
 rätta bekännelse hafwer skam och blygd med
 sig, then sanna bättrings sorgen hafwer med
 sig

sig strid och leda til synden, och Tron som
 GUDs wärck är, lemnar intet hiertat oför-
 wandlat och jordist sinnadt. Sålunda bes-
 skrives och then sanna bättringen och omwän-
 delsen uti Symboliska böckerne, form. concord.
 stricke sic dict. i Swenska edition pag 325.
 Thet är en ofelbar sanning, at uti en san
 omwändelse bör en förändring, förnyelse
 och rörelse stie uti menniskians förstånd,
 wilia och hierta: nemligen at menniskian
 känner synderna: fruchtar för GUDs wre-
 de, och wänder sig från synden, erkänner
 och annammar Tadelöftet i Christo, har
 Gudeliga tankar och godt upsät, och wi-
 sar en åhoga at styra sit lefwerne, samt
 strider emot köttet. Ty thet intet af alt
 thetta skier, är icke heller en san omwän-
 delse til GUD. Och i Lusburgiska bekän-
 nelsens apologia pag. 261. och 262. icke hel-
 ler kan någon sanskyllig omwändelse, eller
 sanskyllig ånger och ruelle wara, thet icke
 köttens döddande och goda fruchter påföl-
 ja; The rätte och sanne försträckelser, then
 rätta själens ångest och qual, the låta
 icke kroppen söla och wältra sig uti allehan-
 da köttfliga wälluster. Then sanna Tron
 är icke otacksam emot GUD, icke heller
 förachtar hon GUDs bud och besallningar.
 Anteliga så är ingen inwärttes bättring,

så framt then icke jämwoäl utwärtens föder
 töttfens undertuswande, och thet är Jo-
 hannis mening, så han säger: görer
 förthen skul tilbörliq bättrings frucht;
 (Luc. 3: v. 8.) ja ock Pauli när han säger:
 gifwer ock nu edra lemmar rättfär-
 dighetene til dienst/ (Rom. 6: v. 19.)
 såsom han ock annorstädes talar och säger:
 utgifwer edor lekamen til et offer/ som
 är lefwande heligt och GUDi beha-
 geligt / edra skialiga GUDstienst.
 (Rom. 12: v. 1.) och när Christus säger:
 görer bättring (Matth 4: v. 17.) talar
 han wisserliga om hela bättringen, om
 hela thet nya lefwernet och fruchterna.

4. Fråg. Så lät mig nu få höra or-
 denteligen om thessa stycken neml.
 först om bättrings sorgens delar
 och stycken / i syndenes kannedom/
 i syndenes bekännelse / och i sielfwa
 sorgem och ångern öfwer synden /
 och sedan om then sanna och lefwande
 Tron: emedan ther med följer
 then hiertats sinnets och hogs förän-
 dring / som til en san bot och bättring
 hörer?

Swar. Jag wil, efter thenna tin åstun-
 dan, icke allenast ordenteligen handla om thessa
 stycken;

stycken; utan och sedan efter åt särskildt, hurendan hjertats sinnets och hogens förändring then samma bättrings sorgen och Tron åstad kommer: men et wil jag säga dig förut, nemligen, at om tu intet, under thet tu ransafar Skrifterna, hörer läser och betrachtar GUDs ord, i Jesu Namn rätt hjert-innertligen beder GUD om Nåd och then helge Andas, som upväcker ditt hjerta, öfvertygar thet om synden, rörer til bättrings sorg och syndenes bekänneffe, upväcker til Trones begär hunger och törst efter Nåden, samt til Trones wisa förtröstan, och i så måtto annammar GUD Sielf til tin lärare och Scholmästare, så lärer tu dig aldrig uthom thetta GUDs Nådewärdf i ditt hjerta, til at hwarcken rätt känna synden, eller bekänna then, eller hjerteligen sörja thet öfwer; icke heller til at Tro, eller komma til hjertats, sinnets och hogens förändring: ty alt thetta är et sådant hälsofamt GUDs Andas Nådewärdf, som ingalunda låter sig läras med mennisklig wishet konst och kraft eller förmåga. Thersöre heter thet och i Symboliska böckerna. form. conc. stricte sic dict. pag. 309. Om Herren Sielf icke är wår lärare och Scholmästare, kan man intet lära utaf thet som är Sonom behageligt, samt oss och androm hälsofamt. och pag. 221. så framt then helige Andas Glæde icke är til-

tilstådes, så är all vår willje och lopp, vårt | planterande, sående och watnande aldeles fåfängt så framt han icke gifwer wårten; (1. Cor. 3: v. 7.) ty Christus säger: Mig förutan kunna i intet giöra. (Joh. 15: v. 5.) Här heter thet förthen skull: Swar nu någrom ibland eder fattas wisdom: han bedie af GUDi, Then thet gifwer ensalleliga allom, och förwiter icke; och han skal honom gtswen warda. Juc. 1: v. 5.

5. Fråg. Jag finner det hos mig at jag det wißerligen giöra bör; wille förthen skull nu först weta / om thet är nödigt til bättringen / at känna sina synders börda och fördömelse / och om man icke thes utom kan hinna til hiertats och sinnets förändring / samt til delachtighet af then Nåd / som igenom Jesu Blod och död är förwårswad?

Swar. Thet är wißerligen nödigt at känna sina synders börda och fördömelse; ty utan en icke känner sweda och smärta af en sjukdom, så är han intet angelägen om läkaren och läkedommen: såsom Frälsaren säger, the helbregda behöfwa icke läkare utan the fräncke (Matth. 9: v. 12.) Kän tina misgjering, at tu emot Herren tin GUD syndat

dat hafwer. står i Jer. 3: v. 13. Förthen skul är then helbregda, then samwets frid och ro som en menniska hafwer för syndenes och syndaförderwets kändedom, intet af själa läkaren Jesu, icke heller af hertats förwiskande om Nåden; utan then är af otrones täckelse, af syndasåkerheten och hertats hårdheten, samt af diemulens förblindande och bedrägeri, hos alla döda säkra och fångslösa själar, som uti werldstid och roo förnöta sin föruntta Nådenes tid och dag, med ett i synden insöswat och lötsöswat samwete. the warda gamla med goda dagar; och försträckas som nogast et ögnableck för helwettit. Jobs 21: v. 13. jämför Esai. 28: v. 15.

6. Fråg. Är thet icke nog til syndenes kändedom / när en menniska i gemen wet och bekänner sig vara en syndare / känner ock at hon då och då felat / med någon ånger thet öfwer at hon så giordt hafwer?

Swar. Nei, detta kan all ännu vara naturligt; Ty ock hedningarna hafwa kändts wid at the varit felachtige, utan at känna rätt sit syndaförders fördömmelse; och är thet intet under, om åfwen hos somwända menniskior i Christenheten, finnes någon mera wetskap om synden, emedan the icke allenast hafwa thet naturliga samwetet som hedningarna

garna, utan ock tådt och ofta låst och hördt af
 GUDS ord och lagen, hwad GUD förbudit
 och befalt hafwer; hwilket naturliga samwete
 åfwen hafwer någon ånger med sig; hålst då
 synden nyß är giord och södd, och samwetet
 ännu intet blifwit insöfadt: eller ock när igenom
 lagsens hot upkommer i samwete någon struch-
 tan för döden och domen, som dock sedan,
 hos en i säkerhetens band ännu bunden men-
 niska, åter förwäffjes med falskt Tro, falskt
 hopp, falskt tröst och frid, utan at upstå ie
 från säkerhetenes sömn och at öfvergiftwa syn-
 dawägen och syndakärleken; eller ock när en sä-
 ker menniska efter en wahna sielstringar sig
 til förment ånger, när hon skal gå til Skrifte
 och Herrans Natward; hwar på dock in-
 tet någon rätt bättring följer, emedan all then-
 na syndenes kännedom icke varit grundelig och
 hiertelig, eller kommen til en sådan påstående in-
 lig siälånöd; at siälen intet skulle sunnit a norstädes
 tröst och frid, än allena hos siälaläkaren Jesum
 Christum. Alltså är thet intet nog til syndenes
 kännedom at allenast weta sina synder, och
 thet med förblifwa i syndakärleken, såsom Pau-
 lus om hedningarna säger. Swilka, ända
 the GUDS rättwiso weta, at the som så-
 dant giöra, äro wärde döden, likwäl giöra
 the thet ide allenast, utan ock hålla med
 them som thet giöra. Rom. 1: v. 32. jäm-
 för

för Rom. 2: v. 15. Pharao bekände sighas-
 wa syndat, i fruchtan för straffet, och sade:
 Jag hafwer i thenna refone syndat; Guds
 ren är rättfärdig, men jag och mitt folk
 äro ogudachtige. Men när plågan gick öf-
 wer, syndade han ytterligare, och förhäre-
 dade sit hierta, han och hans tienare. 2.
 Mos. B. 9: v. 27, 34.

7. Fråg. Hvad är thet så at känna
 synden och at rätteligen upwakna
 til sina synders kannedom?

Swar. Thet är til at icke allenast
 känna hos sig samvetes nyck och oro öfwer
 en eller annan gierning, icke blåt til at känna
 af lagsens hot någon fruchtan för then tilkom-
 mande döden och domen; utan til at rätteligen
 känna synden, är, til at känna sina synders,
 (icke allenast the behagade och härskande syn-
 ders, utan ock thet naturliga förderfrets och
 inneboende syndens) börd och fördömelse, at
 man för thet närvarande skul, och i fruchtan och
 försträckelse för GUDS wrede innan döden och
 domen kommer, hafwer ingen ro i sit hierta och
 samwete utan redan känner GUDS wrede af la-
 gen, ser sig redan wara för sina synder skul förtaps-
 pad och fördömd i sig sielfwan, så aldeles at
 thet intet nu mera hielpa wil, nemligen til en
 stöd eller tröst i Siälens bekymmer, at hon
 ångrar sina synder, at synden är henne swår, led
 och

och bitter och bäst som malört och galla, ja som et dödeligit förgift; emedan lagen wisar sig så kraftig i hennes stål til dödande och fördömande: at hon ingen hielp råd och tröst finna kan hos sig sielwan, icke heller i werlden i thes sällskap eller lösa tröster, om icke stälen undfår Nåd af GUD, såsom en arm och förlorad syndare, och finner Nåd för Nåda-stolen i Jesu Blod genom Trona; hwarföre then beängstade stälen beder söker och klappar i denna stälanöden, tils hon af GUDI får Nåd och krafter til en icke mera inbillad, utan til en san och lefwande Tro; at omfatta GUDs Nåd i Christo Jesu, til syndernas förlåtelse lif och Salighet. Korreligen sagt, då är stälen rätteligen upväckt til syndenes kännedom, när synden har sit lif til at oroa och fördöma, tils stälen med allone flydt til lagsens sulbordare Christum til at warda rättfärdig af Trone. (Gal. 3: v. 24.) När nu nöden sålunda upgår til stälens försträckelse, så skal thet och wiserliga heta: Ta skal titt hierta känna huru stor tin ondskas är. O! huru är mig så ondt i hiertat: mitt hierta kultar i troppen, och hafwer ingen ro: Jer. 4: v. 18, 19. och af Psalm. 38: v. 3, 4, 5. Tin stott äro fastnade i mig; och tin hand trycker mig thet är intet helbregda i minom tropp, för titt hot

hot skul; och ingen frid i minom benom
 för mina synder skul. Ty mina synder gå
 öfwer mit huswoud, såsom en tung börda
 äro the mig för swära wordna. Med syn-
 nerlig eftertryck beskriwes syndenes kändedom
 af lagen, i Smalcaldiska Artielarna, om
 bot och bättring. pag. 19. och 20. Thetta
 lagfens ämbete behalles i Tya Testamont-
 et, och drifwes såsom Paulus gör, Rom.
 2: ther han säger: GUDS wrede af him-
 melen warder uppenbar öfwer alla
 menniskior. och cap. 3. Alle hafwa
 afwikit; allesamman äro onyttige word-
 ne: then är icke til som rättfärdig är.
 och Christus säger Joh. 16. Then helige Ande
 skal straffa werldena för synd.
 Förthen skul är thetta GUDS dunderslag,
 med hwilket han både försträcker uppen-
 bara syndare och skrymtare, och förklarar
 ingen för rättfärdig, utan drifwer alla til
 försträdelse och förtwiflan (nemligen så länge
 lagen allena gör sit ämbete utan, Evange-
 gelio) thenna hammaren är, om hwilken
 Jeremias cap. 23. talar: Mitt ord är
 såsom en hammar then berg sönder slår.
 Thetta är en hiertans förbrätelse, hwilken
 man intet sielf gör och åstadkommer, u-
 tan then man lider, bestående i samwets
 agg

agg, hiertats sanfärdiga lidande och tåning af döden. Således skal man weta at then rätta bättringen begynnes, och uti Musburg. bekännelsens Apolog. pag. 230. Uti thesa försträckelser känner samwetet GUDs wrede öfwer synderna, then the obekant är för the sätra menniskior, som wandra efter köttet, och the sammastådes pag. 268. uti handelen emot the Påwiska tilfyllestgiörelser: Thet är ganska dårachtigt och orimeligt, at draga thet ordet straff til the säfanga och kallsinliga tilfyllestgiörelser, och icke lämpa thet til the grusweliga samwetets försträckelser, hwar om Dawid säger (Psalm. 18: v. 6.) Helwetes band hafwa omfattat mig / och dödsens snaror hafwa öfwerfallit mig. So skulle icke heller, wilja gå med fullt harnest omgiordad til St. Jacobs Kläster och Petri Capell, och flerstådes, än lida och utstå then outfäjeliga ångest och försträckelse, som är jämwal uti the medelmättiga, om bättringen är sann och uprichtig. och ännu i Smalc. Articel. pag. 20. Johannes hafwer straffat alla och öfwertygat them at the äro syndare, på thet the skulle weta hwad the in för GUD woro, samt erkänna sig wara förtappade menniskior, och the således beredas GUDI, til at omfatta Kläden,

samt förwänta och undfå syndernas förlåtelse af Sonom.

8. Fråg. Jag fruchtar / at jag intet i första steget redan på bättrings vägen / neml. i syndenes kändedom / måtte församma och förqwäfsja upwäckelses Nåden / och stana i mina förra synders band / och i worldens ro / säfanga frid och lösa rödt / utan til at komma til Nådens tilstånd / och til Jesu lit i Trone; så wille jag rå weta / huru synden kunde blifwa mig rått swår / så at jag intet utan GUDS Nåd och förbarmande i Christo Jesu / och utan wärckeligt och sanfärdigt lif i Nåden / kunde tiltredsstält och insöfwat warda

Swår. Bed GUD om Nåd och lius ber til, och förtro tig Hans ledande och förande in i bättrings ordningen, ty detta kan intet läras som någon konst eller handwärf, här behöfwes GUDS Nådemärf, ledande, och förande igenom then tränga porten, at tu måtte rätteligen komma til Nådens tilstånd, och til et andeligt lif i Christo Jesu i Trone. När GUDS anda städse får bestraffa och öfswertyga tig igenom GUDS lag om syndenes för-

förderf och fördömelse, samt om dit hieras
 falska frid och falska förtröstans tilflycht, och
 lagen får sålunda wara din tuchtemästare til
 Christum, så at tu intet emotstår GUDs
 andas wärckan, intet försummar och förqwäsa
 jer then samma; då kan du intet tiltrödsstäl-
 las utan sansfärdigt och wärckeligit lif i Nå-
 den; ty ditt synda tilstånd är dig tå alltid för-
 sträckeligit och fördömeligit, icke allenast då,
 när tu betrachtar och betäncker GUDs lag
 och GUDs rättwisa rättfärdighet öfwer syn-
 den, neml. at syndenes lön är döden. (Rom.
 6: v. 23.) Om i lefwen efter köttet så
 stolen i dö; (Rom. 8: v. 13.) The som
 sådana göra skola icke ärfwa GUDs rike.
 (Gal. 5: v. 21.) utan och då, när tu betrach-
 tar sielstwa Jesu lidande och död, Jesu
 kämpning, Blodbad, hudflängning, törnekrö-
 ning, fastnåglande wid korset, öfwergiftwande
 af sin himmelska fader, och änteligen korsets
 bittra död, så hör dig och härutinnan anse
 GUDs wrede och stränga rättfärdighet öfwer
 synnen, emedan tina synder Trälsaren Jesu
 en sådan marter pina och död förorsakat och
 tilskyndat hafwa, och du thet af, såsom af en
 GUDs rättwisos och stränga rättfärdighets
 spegel, måste finna, huru swära tina synder
 för GUD måste wara ansedda, emedan then
 kärleks rika GUDen, under thetas börda,
 för

för sin rättvisas skull, intet en gång funnat
 kona sin enda Son, huru mycket mindre kan
 då du blifwa förskont för GUDs vredes rätt,
 om tu förblifwer i tit synda tillstånd, och intet
 igenom et sansfärdigt lif i Nåden och igenom
 en san märckelig delachtighet af Jesu dyra
 dödsförsoning undslipper tina synders fördö-
 melse. Ty är thetta skedt på det färska
 träd, hwad skal tå ste på thet tärta. Luc.
 23: v. 31. Och så wida är Christi lidande
 och död, för tig ännu intet egenteligen något
 Evangelium. Hwar om står i formula con-
 cord. stricte sic dicta, pag. 365. Then
 Helge Ande skal straffa werlden för
 synd: ty the Tro icke på mig. ja, hwad
 är strängare och försträckeligare förkunnan-
 de och predikan, om GUDs wrede emot
 synden, än sielswa GUDs Sons lidande
 och död? Men litwål så wida alt thetta
 förklarar GUDs wrede och försträcker men-
 niskan, är thet ännu intet egenteligen E-
 vangelii, eller Christi predikan: utan fast
 heller Moses och Lagen emot the obotfär-
 diga. Gack förhenskul til tit hierta, och
 gif acht uppå GUDs Andas bestraffande
 och öfwerlygande om synden och GUDs
 wrede. såsom thet heter: J öfwerträdare går
 til edart hierta. Esai. 46: v. 8. på thet
 tu måtte så se tina synders skull och fördö-
 mel-

melse, samt syndaskadan i det widblådande syn-
da eländet och förderfwet, hwarifrån tu intet
kan helad och lått warda, om tu intet som
en andelig siuk och francf anförtrot dig Jesu
su Nådefulla och mächtige läkare Hand,
Som då i sin försonings Blod Renar tig
af alla synder. 1. Joh. 1: v. 7.

För öfrigit ses angående syndenes swårighets
kännedom, den 32, 33, 34 35, 36, och 37. Fråg.

9. Fråg. Jag är ganska mörck och
blind i mit hjersta / så at jag näppe-
ligen ännu ser några synder; wille
förthenstul närmare weta både om
synder i gemen / som giöres och ske
emot GUDs lag / som ock i synner-
het om the behagade härskande och
rådande synder / samt änteligen om
sielfwa syndaboet / och det ännu
widblådande syndaförderfwet i mit
hjersta?

Swar. Uppå denna frågan wil jag nu
i förstone allenast swara, Om synder i ge-
men, som giöres och ske emot GUDs lag,
hwar wid tu måste weta förut, at thet intet
är nog til at allenast bepröfwa sitt lefwoerne,
efter den andra tafsan i GUDs lag, såsom
de giöra, hwilka som hastigast löpa igenom
några bud med sina tanckar, mera til at uto-
sächta

sächta och bemantla sina synder, än til at döma sig thesöre; och täncka: jag är ingen mördare, hörkarl, tiuf, orätträdig, ic. thesa kunna uti et sådant tilstånd icke komma til sina synders kännedom, mera än then stälta Phariseen i Templet. Nei, sickspröfningen måste ske efter alla budorden i lagen, i synnerhet ock efter thet första budet och första tafelan; och thet icke allenast om thet onda som man giordt, utan ock om thet goda som man försummat. Icke allenast om thet onda, som man wärckeligen giordt, utan ock om thet onda som man haft lust och benägenhet til at giöra, om intet tillället fattats, eller något annat förhinder varit af menniskis fruchtan eller dyllit. Och så theremot åsven, icke allenast om thet goda som man wärckeligen och af ondsko och illwilja försummat, utan ock om thet goda, som man i brist af lius och krafter och förmåga, i sit synda tilstånd, i otro icke kunnat wilja eller giöra och wärckställa. Icke allenast om wärcksynder i tanckar ord åthåswor och gierningar, i giörande och låtande, utan ock om sielwa arssynden, om den första utros högmöds och ohörsambets synden i Adam, hwilkets art, til et bewis af thetta syndenes art, är uti sielwa hiertat, och wisar sin kraft så i hiertat, som i alla kroppens lemmar och ledameter. Ja GUDs lag wisar icke allenast

Hurudan menniskan bör vara i sina ord och
 gärningar, utan och hurudan hon bör vara
 i sin natur och tankar, om hon skal vara
 GUDi tåck och behagelig, såsom står i
 form. concord. stricte sic dicta: wi tro lixe
 och bekänne enhälligen, at lagen egentel-
 ligen är en Gudomelig lära, uti hwilken
 GUDs rättfärdiga och oföränderliga will-
 se uppenbaras. Hurudan menniskan bör
 vara uti sin natur, tankar ord och gär-
 ningar; på thet hon må vara GUDi
 tåck och behagelig. Men thet hos förkun-
 nar öfwerträdarenom GUDs wrede, samt
 timeligt och ewigt straff. Och altså bör
 sielspröfningen ske, icke allenast efter thet lius
 som Moses lag i sig siels hafwer, eller efter
 bokstafwen tillkänna gifwer, utan och efter la-
 gens andeliga uttydning och förklaring af
 Trälsaren JEsu i Hans föttsdagar, hwar
 om åter står, loco cit. pag. 234. Moses
 tåckelse hänger för alla menniskiors ögon,
 så länge the höra allenast lagsens predi-
 kan och intet om Christo, theföre känna
 the icke rätteligen sina synder utaf lagen,
 utan blifwa antingen skrymtare, som up-
 blåsas och yswas af egen rättfärdighets
 inbillan, såsom fordom the Phariseer; el-
 ler förtwitla om sina synder, såsom för-
 rådaren Judas. Theföre företog sig Chris-
 tus at uttolka lagen andeligen, och på
 såda

sådant sätt uppenbaras GUDS wrede af himmelen, öfwer alla syndare, at sedan man hafwer förstådt lagsens egenteliga mening, man då förnimma må huru stor GUDS wrede är, och när syndaren är således wist til lagen, då känner han sansfärdeligen och rätteligen sina synder, men en sådan syndernas känedom hade Moses aldrig kunnat af them uttwinga. Här heter the förthenstul, låt oss ransaka och söka vårt wäsende, och omwända oss til GERRAN. Jer. Klagerwisors 3: v. 40. och sålunda wil jag gifwa dig en afritning uppå the förnämsta synder emot GUDS lag, såsom til et prof, huru margfalleligen en menniska syndar i sit naturliga förderf i köttlig säkerhet, utan til at försträckas i sit samwete, eller bedröfwes efter GUDS sinne til bättring och afstående ifrån synden, så länge hon tar fort i sin otro och köttliga säkerhet samt syna dakärlek.

Första Budet.

10. Fråg. Swilka äro the förnämsta synder emot the första budet?

Swar. Hiertans otro, misströstan uppå GUD, ofunnighet om GUD Hans wäsende egenstaper och wilja. Undes
lig

lig=blind födelse utan GUDs kundskap och
 kännedom. syndig egen wis het och sielklofhet
 förtrostan uppå sig sielf, uppå jordiska ting
 och uppå andra menniskior. Swila och säker-
 het i synden. Et köttsligit sinnes fiendskap och
 strid emot GUD och Hans wilia och wä-
 gar. mangel uppå GUDs kärlek, Hiertats
 kallsinlighet emot GUD. Kärlek til werl-
 den, til ögonens begärelse, köttens begärelse
 och et högfärdigt lefwerne. Gudlöshet. Kärlek
 til sig sielfwan, eller en syndig egenkärlek.
 Hiertans högmod och stålhet, Mammons
 ienst och begär til förgängelige ägodelar. hål-
 la buken för sin GUD. Fruchta mera men-
 niskior än GUD. Stolighet och knorrande
 emot GUD i motgång. Köttslig frögd löje
 och glädie i medgången. Syndä upsäteligen,
 synda uppå Näder. Hiertans hårdhet och mot-
 stråswighet, olydna och ohörsamhet emot
 GUD. Tröghet til at tjena GUD. Eget pris
 sökande. Summa all synd, som en mennis-
 skia älskar eller gör, är en afgudadyrkan och
 hennes afgud. och bedrifwes afguderit med pen-
 ningar, med mat, med kläder, med wänner
 och sällskap, med skönhet och sågring, med
 staretet, med klofhet, ic. så at en syndasäker
 menniskia går och står, sofwer och wakar,
 äter och dricker i idel fördömmeligt afgude-
 rit, hwarutinman hon och i syndig egenkärlek
 förrättar alla sina sysslor och ärender.

11. Fråg. Hvilket är thet goda som thet emot kunnat blifwit försummat?

Swar. Tro och förtröstan uppå GUD. GUDs kunskap och kannedom. Hiertats förändring. GUDs fruchtan. Kärlek til GUD. Sin egen witsshets, egen wiljas och egen kärleks försakelse. Tolamad i nöd och besdröfvelse. Förtröstan uppå GUDs hielp och bistånd. Lydna och undergiffwenhet under GUDs styrelse wå'behag och wilja. Siälens ro och hwila i GUDI. &c.

12. Fråg. An om en omwänd siäl / sig om alt thetta goda med uprichtigt hierta beslitar / samt söker til at undfly ofwannämde synder emot thet första Budet. Hvilka synder hafwer en sådan siäl då til at känna wid samma Bud?

Swar. Näst det en omwänd siäl bör betäncka, at hon i alt detta ofwannämde, med mera, intet kan wara ofskyldig för GUD, utan i mångahanda måtto både upfåtelligen för sin omwändelse, och sedan oretandes och af swaghet felat. Ty, ho kan märcka huru ofta han bryter, förlåt mig mina hemliga bryter. Psalm. 19: v. 13. och det heter äfwen om de Trogna, låt oss afläggia synderna, som altid låder wid oss, och gör oss trö-

ga Gbr. 12: v. 1. &c. så måste hon defutom weta, at GUDs lag är andelig och fordrar en fullkomlig lydna, intet blätt så wida som en omwänd siäl i denna skröplighet och efter sin omwändelse kan det åstad komma, utan fullkomligen; så at ingen widrig rörelse, ingen fallsinmig tanke, ingen tröghet emellan kommit, alt ifrån hennes späda barndom och ifrån moderlifwet, så at hon intet ickeens wore aflad och södd i synd, eller at synda roten intet wore hos henne; och så at sielswa arssyndens skuld och brätt åfwen i GUDs bud inlöper; hwarföre intet kött warder rättfärdigat af lagen, utan i Jesu Lagsens fullbordare, bör den Trogna siälen söka lagsens fullbordan, Nåd, lif och syndernas förlåtelse, gifwa sig i syndakänslan skyldig för GUD til alla GUDs bud, ty den som ock bryter i et han är saker til alt; fast mera när så många tilförene begångna synder, och ännu wedlädande swagheter och åfwen hemliga brister, giöra siälen så siuk och frand, at hon altid behöwer Jesum til sin siälaläkare. Swilket som nu en gång sagt är, åfwen bör förstås om alla andra buden.

Andra Budet

13. Fråg. Swilka äro the förnämsta synder emot thet andra Budet?

Swär.

Swär. HERRANS Namns ohelgande i
 hiertat, igenom widriga och wrånga eller och
 förwända tanckar om GUD. Swärja och
 bannas wid GUDS Namn. Skämta med
 GUDS ord och andeliga ting. Bruka det
 för ordstäf. Lättsinnigt nämna GUDS och
 JESU dyra Namn, GUDS egenskaper och
 äretitlar i skämtrois eller förundrans rois eller
 eljest i annor sättånga. Intet tilbedia åfälla
 och lofwa GUD, giöra det med strämmande
 tanckar, tröungit och astråldoms fruchtan. In-
 tet öfwa sig sielf och sit huusfock i bön och
 Gudachtighet. Gå omårdeliga och af en
 wahnä til HERRANS Rattward. Hafwa
 Namn af Christo, thet är kallas en Christen,
 och dock icke, söra et Christeligt lefwerne, icke
 wandra Evangelio wårdeliga, misbruka GUDS
 Nåd til en mantel och ursåcht för sina syn-
 der, och Christi förtienst för et syndatäckelse.
 Skrymta för GUD, Låfwa bättring och
 icke hållat. Hafwa sken til Gudachtighet och
 des kraft försaka. Utan oro och bestraffan-
 de höra uppå andras swordomar. Försomma
 Nåden och förqwässa des rörelser i hiertat.
 Förtrampa GUDS Son och Testamengens
 Blod såsom orent achta. Alla sådana syn-
 der, som dels omedelbarligen höra under lagen,
 dels och medelbarligen genom Evangelii til-
 budna Nåds misbruk, är HERREN GUD
 en

en stark hemnare öfwer, och låter honom, efter sin lag, intet blifwa ostraffad, som Hans Namn misbrukas.

14. Fråg. Hvilket är thet goda som thet emot kunnat blifwit försummat?

Swar. GUDS Namns helgande i hertat. Bön och åkallan, GUDS Namns pris och lof. Hiertans trängtan och suckningar til GUD. GUDS Namns bekännelse både i lära och lefverne, öfwen i under lidande och försörljelse. Ålsta GUDS ord, wärdeliga begå HERANS Natward. Gudachtighets öfningar för sig sielf och med sina barn och husfolk. Uprichtigthet i bättring och i lefwerne mandel efter wärs HERAS Jesu Christi helsosamma lärdom. item fruchta för GUDS wrede och rättfärdighet. Hoppas på GUDS godhet och Nåd. Förtrösta upp på GUDS Trohet och Barmhertighet. wandra i GUDS heliga närwarelse i helgelse. förtro sig GUDS alwisshet och allmacht. wara uprichtig utan skrymteri och falskhet för den alwetande Guden.

Tredie Budet.

15. Fråg. Hvilka äro the förnämsta synder emot thet tredie Budet?

Swar. Sabbats dagens ohelgande,

en san GUDstiensts försummelse eller kallsin-
niga förrättande. Försummelse at hembära
GUDI rätta andeliga offer i bön och tack-
sägelse. Icke upgifwa sin lifamen GUDI til
et lefwande heligt och GUDI behageligt offer.
förachta GUDS ord, intet lägga det på hjer-
tat. Intet haswa eller wilja haswa sin siäls
roo och hwila i GUDI, utan utwälja werk-
denes roo i Röttliga lustar och begärelser, i
dryckenskap lek och dans-huus eller kamrar.
intet då tacka och lofwa GUD för skapelsen
och återlösningen, til hwilkas åminnelse Sab-
bathen firas och begås skal; Emedan GUD
hwilade uppå den stunde dagen, och bød
Sabbathen åswen til en ihogkommelse af Is-
raels barnas särlofning ifrån Egypti land
och tråldoms huset, hwarmed den andeliga
syndatråldomen betecknas, hwarifrån Christus
haswer os återlöst, til en jewig roo och Sab-
batt i himmelen; dem til godo, som i bättring
och Tro af Jesu dyra försoning del haswa
kunna.

26 Fråg. Hwilket är thet goda som
ther emot kunnat blifwit förlum-
mat?

Swar. Sabbats dagens helgande med
en sanskyldig GUDstienst. GUDS ords kär-
lek och inrotande i hjerat. Andeliga och GU-
Di behagelige offer i åkallan bön och lof. Sin
siäls

stals förbättrings sökande i Nåden. söka sin ro och hvila i GUDI. Honom sig offra och öfvergifwa. Bewisa kärleks och Barmhertiga hets värd i andelig och lekammelig måtto: neml. i andelig måtto, med GUDs ords riskeliga boende ibland oss, samt med böners Psalmers och lossångers och andeliga wisors förmaningar i Nådene; i lekammelig måtto i sjukas besökande och hielp 2c. GUDs Namns lof och pris för Skapelsen och återlösningen. 2c. Hafwa i en leswande Tro i Christo IESU sielwa kroppen, af gamla Testamengens Sabbathers skuggewärck. (Col. 2: v. 17.) Och Honom af alt hierta lyda såsom sin Prophete, öfwersta Präst, och Konung. (Matth. 7: v. 5.)

17. Fråg Tro dessa sonder emot den första Tafflan swära?

Swar. Ja, Ganska swära och fördo- meliga hos alla dem som i syndene leswa, och i Christo IESU intet äro bestiade ifrån synds- sens fördömelse, the the leswa efter köttet och icke efter andan. Detta wachtadt, hålla de säkra werldenes barn före, at om de någor- lunda kunna achta sig för de utwärttes grofwa synder emot den andra Tafflan, för hor, mord, och tiusnad 2c. så mena de sig intet wa- ra särdeles stora syndare. Men man skal weta, at såsom den första Tafflan iunefattar det yppersta och största budet, som Träl- saren

faren talar om. Matth. 22: v. 37, 38. Så äro ock de synder som däremot ske de swåraste: ty ottron olydnan och ohörsamheten emot GUD, samt med mangel uppå Gudsfruchtan och kärlek til GUD, med mera, äro icke allenast grofwa synder i sig sielfwan, (såsom olydnan allena är en truldoms synd och genstråfwoghet är et afgudereri och afgudadyrckan,) och sålunda äfwen fördomeliga; utan ock de äro modren och orsaken til alla andra synder emot alla budorden. Swarsföre ock Gudsfruchtan och GUDs kärlek nämnes i Cathechesen, wid alla andra buden, såsom roten och grunden til at undfly alla andra synder, samt til at efterstråfwa alla andra Christeliga dygder, och detsföre hör samwetet efter den första Taflan först och stänst bepröfwat, både til syndernas swårighets erkänsla, som ock til ny lydno och hörsamhet i et nytt och heligt lefwetne i Råden, när en själ är kommen til bättring til liss.

Fierde Budet.

18. Fråg. Swilla äro synder emot den andra Taflan / enkannerligen emot thet fierde Budet?

Swar. Föräldrars föracht wanhedrande och förtörnelse, olydnan och ohörsamhet emot them, samt med otacksamhet och et hårdt hjerta, til theras hielp. Fast mera äro bes-

spot-

spöttande försmädelse bannor ic, aldeles onaturliga synder och wårre än hedniskt wäsende, som af natursens ltus bättre förstådt hafswa. Hit hörer ock olydna och upror emot öfwerhet, samt olydna och föracht emot lärare och emot det som de i GUDS nit af GUDS ord förkunna. Som ock föräldrars synder när de i sig stelsman intet wisa sig hederwårda. Och sådana synder äro, en wårdslös barnatuchtan, söka mera efter theras besördring i lekammelig måtto, än efter theras själars wälfärd. Flathet emot barnen då de af onsko eller och af oförstånd illa gådra, så de intet alswarligen underwises wårnas eller agas och nåpses. Mera waka möhn om theras werldsliga sticketighet och bestedelighet, än af afböja odygder och synder som ske GUD emot, med lögn, ohöfwtiskt tal, lättfärdiga wisor, syndiga ordasät, samwaller, ondsko, enwisthet och egenwillja, Gudlöshet, högfärd och högmod, stelswåld, tråtor, swordom, och mera dyligt. Intet lära dem förstå sina Christendoms strycken, och intet wisa dem til GUD med bönen, förarga dem med onda ord åthärsrot och gierningar. Låta dem umgås med ondt sällskap och drifwa onskona hemliga, intet wånja them wid nyttigt arbete, och intet försörja them med nödig kläder och föda, eller der emot med öfwerflöd, til GUDS gåfswors

ringa achtande och föracht, dem öfverlasta, wänja dem til högfärd fräckhet och werldenes grantät och högfärdiga lefwerne, wänja them til werldsligen fräkt och stitt tahl, utan tungans styrelse och råddhoga för den Stora GUDen. Koa sig och förlusta sig i barnens qwickhet til ondskos snille och öfwerdåd, och deremot förachta de enfalliga och stilla barn, som bättre artade äro til en barnslig sülhet och sachtmodighet. Keta barnen til wrede. Giöra dem klenmodiga med otillbörlig och o-mätelig stränghet. Gntet wisa dem en Christeligen åhogad kärlek, at the måtte bewefas af kärlek at hedra sina föräldrar, och af GUDs sanna fruchtan.

19. Fråg. hwilket är det goda som the emot kunnat blifwit försunnat?

Swar. Heder och lydna emot Föräldrar, öfwerhet, och lärare. Tacksamhet och willig tjenst emot Föräldrarna. Bedia GUD för them och wälsigna them. Rättstjaffens barnatuchtan. Barnens onda egen wiljas brytande. Åga och tuchtan i sinom tid. Kärlek emot barnen och försorg för the- ras själar och kroppar, med mera, som af föregående inhemtats kan.

Femte Budet.

20. Fråg. Hvilka äro the förnämsta synder emot thet femte Budet?

Swar.

Swar. Dråp, wrede, otolighet, hat, afvund, oförsonlighet, obarmhertighet, tråta ofämja och oenighet. Verldenes sorg som kommer åstad döden. Dråpa sin nästa med förargelse med onda råd, och onda exempel. Skålsord öf-namn och försmådeliga ord stå som sin nästa. Föracht och begabberi, försåt och list; när man ålskar något oförnuftigt creatur mera än den arma och elända. Givra ingom godt. Gifwa inga eller ringa almosor med et owilligt hierta, intet ålska GUDs barn och Jesum i sina lem-mar (1. Joh. 5: v. 1.) utan them döma lasta och förfölja. Söka med almosor allenast sin egen pris utan kärleks bewisning. Hämnd, illwillia och hädsfhet. Dråpa med bannor och swordom, med lögn och falskt witne, swärja wid man-dråparen dieswulen, och sålunda haswa et wärck med honom, hwilket är en onaturlig och dieswulst synd, hos yttersta tidsens ogudachtiga och Gudlösa Christna, då theras tungor så grusweligen upeldas af helswete, emot sig self eller andra.

21. Fråg. Hwilket är thet goda som thet emot kunnat blifwit försuummat?

Swar. Kärlek emot sin nästa och Barmhertighets wärck. Sachtmodighet, Långmodighet, tolamod eller tolighet. Böner för sina owänner och förföljare. Wänlighet. tienagierna

gierna hvarjom och enom. Hafsra tolamod med sin nästas förbrutelser emot sig, gierna förlåta, söka medel och utväg til förlifning och försönlighet. Winna sin omån til bättring igenom wålgjerningar. Stiffa strid i bland andra. Hafsra medlidande med andra nödträngde och nödliwande. Lida af kärlek til GUDS folck försmädelse med them heldre än til en tid hafsra lust i syndene. &c.

Siette Budet.

22. Fråg. Hwilka äro de förnämsta synder emot thet Siette Budet?

Swar. Hor. Ofkyskhet och lättfärdighet i hiertats bråna och begärelser, i tanckar ord åthåstroor och gjerningar. Lättfärdigt skämt. Ometyhdigt tahl och syndigt åtlöje. ohöfswelig och öfwerflödig klådebonad. Omåttelighet i mat och driicka til detta lifwets eller werlbenes wållust. Bedrifwa hemlig otucht med sig stelsman. Otuchtiga drömmar. otuchtiga reisor och historier, lättfärdiga målningar. Bedrifwa horeri med ögonen. Med tycke om sin kropps skönhet. Förarga sig stels med sina köttfliga tanckar; med nöje tala om i swanggående horboms synder och laster, och likaledes til köttflig wo och syndanöje utföra om dylikt handlaube rättgångs acter och protocoller. Med nöje åhöra sådant och le der åt. I otid
 förhus

förkuffa sig af föttliga ächtenskaps tanckar.
 bysa orena begärelser orent och okyft hierta i
 ächtenskapet. Förhålla sig oförnustigt emot
 sin ähta hustru. Henne intet älska. Henne
 förächta bedröfwa och förolämpa. Låsa med
 föttligt sinne om hordoms exempel i skriften
 som til straff warning och til förbod äro upteck-
 nade. Fordra föttet til lättia. Lättfärdiga le-
 far och dantsstugar. Drifwa lättia och så-
 fånga. Intet undfly tilfälle til orenhet. Blåt-
 ta sin krop efter werldenes maner ohösweliga.
 Den smincka och til werldenes wänskap ut-
 stoffera. Trycka lättfärdiga och förargeliga wi-
 sor och historier 2c.

23 Fråg. Hwilket är thet goda som
 thet emot kunnat blifwit försunnat?

Swar. Kysshet och renhet i hiertat, en
 tuchtig mun. Tuchtiga åthäswor. Tuchtiga
 gierningar. Måttelighet i mat och dricka.
 Höswelig klädebonad utan högfärd och fräck-
 het; underkufwa ungdoms lustar och fly them
 straxt ifrån ungdomen. Fly förargeligt tilfäl-
 le och sällskap. Korbsåsta sit fött samt med lus-
 tar och begärelser. Ähra och älska sin äch-
 ta maka. Tåla och förbättra thes selaktigheter,
 Uprätta samsja och försonlighet. Fly tråtor
 och fit osamsja och oenighet. Upoffra sin leka-
 men GUDI til et leswande heligt och beha-
 geligt offer. Warda såst Christo til Brud
 som

som en ren Jungfru och achta hwad Herras
nom tilhörer.

Siunde Budet.

24. Fråg. Hvilka äro the förnämsta
synder emot thet Siunde Budet?

Swar. Liusnad och stöld. Sin nästas be-
swikande i handel, girighet, egen nyttighet,
ockrande, sälja falska waror. Bruka falsk wikt
och mått. Sättia samroetet och Gudsfrucht-
tan å sido för slemwinning skul. Wara os-
barmhertig, icke gifwa igen orättfångit gods,
hwilket synnerligen fordras til en sanskyllig bät-
tring. Icke tilgifwa sin fattiga nästa thes
skuld, utan med hårdhet satta honom om halsen
i hans nöd, intet hafwa tolmod med honom
tils han kunde betala. Köpa utaf the nödli-
dande för ringa pris eller hafwa wärde. Låg-
gia sit hierta på det timmeliga, församla sig
ågodelar, med girighet och hednist omsorg.
Hafwa sin skatt här på jordene och achta
hwad jordene tilhörer. Intet hafwa sin skatt och
umgängelse i himmelen. Winna penningar ige-
nom spel och kort. Misbruka sin egendom
til slöseri och dryckenskap oc. lemna sin gäld
och skuld med skit obetalt. Wilja undandöla
thet en sunnit haswer, under sten af rätten ut-
tvinga af sin nästa tryckande utskylder. War-
ra girig i inkomster och rättigheter. Betun-

ga och tvinga de forstiga och fattiga. Med smekande tal, och menniskio behag draga til sig sin nästas goda. Predika thesfore lösa tröster och som solcket kliar i öronen. Öfwerse och icke bestraffa de i swanggående synder för slem winning skul. Laga mutor och skäncker öfwer then oskyldiga. Icke låta nöje sig med sin lön, utan söka otillbörliga medel och utwägar til slem winning. &c.

23. Fråg. Hwilket är thet goda som thet emot kunnat blifwit försummat?

Swar. Rättrådighet i handel och wandel. Et förnögt hierta. Gismildhetemot the fattiga och forstiga. Timmeliga tings försakelse. Långtan efter det himmelska och ewiga. Försörja sina med rätt och icke med orätt. Erkänna och med måttelighet och tackfajelse nyttia och bruka GUDs wälsignelse. Fly slem winning, och förargelse i närings medel.

Ottonde Budet.

24. Fråg. Hwilka äro the förnämsta synder emot thet Ottonde Budet.

Swar. Falskt witnessbörd emot sin nästa. Falskhet, lögn, bedrägeri och list. Skrymteri och sagra ord med hwilka intet efter hertats mening bewändt är. Kärlet blätt med tungone och fiendskap i hiertat och giärningen. Döma sin nästa. Illa beröchta Honom. för
öfa

öka och utsprida hans fel. Skrymta med honom i hans synder. Bry och beagba the enfaldiga. Föra samwaller och säjängt snack. Förhäfwa sig stels til skynt och eget beröm samt til andras föracht. Ufröndas och förtryta öfwer andras goda rychte och namn. Förtyda GUDs barns och Guds fruchtigas Gudachtighets nit och samwets ömme lefwerne, för skenhelighet. Utsöra en Christelig och rättmätig werldenes synders bestraffning för andelig högjärd. All Gudachtighets nit för mistänkt hålla. Försälska GUDs ord til lösa tröster och säjängt hopp om lifwet, gilla och berömma de säkra menniskjors stadighet i förutsattade falska inbilningar, om en rätt Gudachtighets ösning, fast än de hafwa et beghimmerlöst och försöffat samwete., falsk be-
römkonst i lifpredikningar och grasskrifter. ic.

27. Fråg. Swillet är thet goda som thet emot kunnat blifwit försummat?

Swar. Uprichtighet och sanning i ord och gierningar. Uprichtig upsyn utan swel och stärd. Kärlek til sanningen och thes bekännare. Hat emot lögn och skrymteri. Eroligen hålla sin löfwen. Öfwerstyla sin nästas swagheter så wida thet med godt samwete ske kan. All Gudeligit hierta, Christeligen och be-
skedeligen, straffa sin nästas fel. Tändia och tala godt om sin nästa, och utan Gannin-
genes och samwetes förkrändelse wända all
ting

ting til thet bästa. Och när om något ondt
witnessbörd gissnas skal, önska sig hafwa til-
fälle at gissa et bättre witnessbörd.

Nionde Budet.

28 Fråg Hvilka äro the förnämsta
synder emot thet Nionde Budet.

Swar. Hafwa lust til sin nästas hus och
gods. Wara afwundsiuk. Hafwa begärelse til
jordiska arf och ägodelar och dersöre önska
andras död. Om arf och jordiska ägodelar kisma
och tråta. Gefe täncka på himmelen. förtiga och
fördölja sin skuld til at få behålla främmande
gods. Stå efter sin nästas egendom. Bruka
der til list och bedrägeri. Onödiga processer
och rättegång saker. Laga sammetslösa Ad-
vocater som för penningar skull förswara syn-
den och orättwisan. Sluta obilliga contracter.
Tvinga til obillig förlikning.

29. Fråg. Hvilket är thet goda som
ther emot kunnat blifwit försummat?

Swar. Hafwa lust i GUDI. Utna sin
nästa alt godt. Wara som resande och främ-
mande i werlden och hafwa sin umgängelse i
himmelen. Heldre förlikas med någon sin ska-
da än mycket gå til rätta besrämsa sin nästas
bästa. Lida för rättwisan skul med tolamod.
Dämpa den onda lustan i hiertat. wara rätt-

wis och Christelig i contracter. Egennyttiga
tanckar och anslag hos sig dämpa.

Tionde Budet.

30 Fråg. Hvilka äro the förnämsta
synder emot thet Tionde Budet?

Swar. Urssynden och sielstra medfödda
begärelsen i hiertat; samtnecke til köttsliga be-
gärelser och theras efterfölgd. Med begärliga
ögon och hierta se på sin nästas hustru, tie-
nare, tienarinnor, oxar åsna &c. Onda rörelser i
hiertat. onda orena och egennyttiga drömmar.
Jefe dämpa och underkustwa köttsliga begärel-
ser i hiertat.

31. Fråg. Hvilcket är thet goda som
thet emot kunnat blifwit försummat.

Swar. Köttsliga begärelser döda och
dämpa. Til onda och ogudachtiga tanckar in-
tet samtnecka. Urssyndens kraft igenom dagelig
ånger och bättring döda. Känna assyndens
smårighet och förgift. De onda begärelser ån-
gra, bedia om Nåd och förlåtelse. Winläggia
sig om rena och kyska tanckar ord och åthäfs-
wor. Söka sitt hiertas och samvetes rening
och besfredande i Jesu Blod. Wachta sig
före at reta någon annan til synd och begä-
relse. (vid. Scribers Siäleskatts 2. del. 4.
pred. 20. §.)

32. Fråg.

32. Fråg. Huru skal jag nu använ-
da mig til nytta denna betrachtelsen
om tijo GUDs bud/ samt om de
många synder som jag i mitt sam-
wete finner mig der emot begän-
git hafwa; at jag måtte rått kom-
ma til mina synders swårighet och
fördömelighets kannedom / til at
som en eländig och andelig francé
lösa mitt siäls lägedom och helbregda
hos Jesu?

Swar. Alla synder som ske emot GUDs
heliga lag, betrakta nu såsom uti 3:ne hopar
eller Classer, nemligen. 1:mo öfwer alt och i
gemen tina tilförene begångna synder. 2:do
synnerligen de synder som dig efter dit naturlis-
ga förderf, ond upsostran och ondt sällskap, och
igenom syndawanan, warit och kanske ännu
äro måst behagade härskande och rådande,
så at de icke allenast lika som flyta och siuda
öfwerst i dit hiertas onda lustar och begärel-
ser, utan ock wid wanlig tilfällen då och då
gierna ja ock med wäld och macht utbryta.
3:tio det inneboende onda, at roten til alla
synder ännu finnes i dit eget hierta, och de
tilförene begångna synder äro allenast såsom
fruchten der af, så at tu i alt ihetta är i sig
sielf en förtappad och förlorad syndare, och
behöf-

behöfmet Jesum til tin själaläkare med sin Blod och dyra dödsförsoning, icke allenast för de synder som här tills tillförene äro begångne, utan ock emot dina synnerligen behagade härskande och rådande synders fördömmelse och macht, ja och emot det inneboende onda som ännu är i sin rot, och i arssynden i dit hierta. Psalm. 51: v. 5, Jag känner mina Misgjerning, och min Synd är alltid för mig. ibid: v. 7. Si, jag är af syndelig Såd född och min Moder hafwet mig i Synd aslat. Jag wet at i mig thet är i mitt kött, bor intet godt. Rom. 7: v. 18.

33. Fråg. Huru skall jag lära til at känna de tillförene begångna synders swårighet och börda?

Swar. Näst det du under bön til GUD bepröfwar dit hierta och samwete, huru ofta du giordt thet onda som du intet bort göra, och försummat thet goda som du bort fullfölja, så betänck hwad GUDs wredes hämnd följer tig efter, såsom en blodhämname, för alla dina begångna syndet: samt huru HERRans wrede skal så tig fatt, i andelig måtto med bortkastelse ifrån GUD, och i lefamelig måtto med kånstle snart inbrytande syndaraff, och i synnerhet i döden och domen, då du ock skal göra räfskap för hwart och et såångt ord. (Matth. 12: v. 36.) betänck

GUDS

GUDS allwäetenhet at intet är fördolt för Ho-
 nom. Betänck GUDS helighet at han intet
 kan hafwa lust til synden och anse den för ring-
 ga. Betänck GUDS rättfärdighet som träfs-
 mer och fordrat blodehämnd. Betänck GUDS
 Sanfärdighet at det skal blifwa dömt efter
 GUDS ord och icke efter dit lögnächtiga och
 förtfliga tycke, icke heller efter werldenes blind-
 het i synders ursäckt och förtingande. Och
 änteligen betänck GUDS allmacht som för-
 måt förderswa både kropp och själ i helwete-
 t. Öfwer alt betänck at GUD intet hafwer skot-
 nat sin egen Son under syndabördan, utan
 låt honom som en förbannelse hänga uppå träd,
 (Gal. 3: v. 12.) och bära GUDS wrede
 jämwäl i örtegården så at han swettades Blod
 för dina syndet skul. Ötterligare, at dina
 synders swårighet måtte komma dig desto när-
 mare an på hiertat och samwetet, lika som til
 friskt minne om dina begångna syndet, så be-
 tänck och betrakta wid dit förra lefwetne de
 begångna syndets omständigheter, tiden, rum-
 met och personerna, när hwarest och emot
 hwilka, samt med hwilka du syndat. (vid.
 Porsts Theol. viatorum pract. pag. 489.
 wid tiden betänck huru du i din barndom varit
 barnsligen dårachtig, wårdslös egenfinnig, ohör-
 sam, trög til det goda. I din ungdom gifwit
 tygelen lös at dina lustar och begätelser. I din

Din manliga åhr sökt din egen ära och werldslig
 beröm och goda dagar. I din ålderdom blif-
 wit mera benågen til girighet och jordiska om-
 sorges. Wid tiden betänck och widare, om tu
 icke misbrukat til synd och säkerhet den tiden,
 då du i synnerhet bort hålla din Gudstienst,
 bedta, fasta, söka Nåd til bättring och affstå-
 ende ifrån synden. Syndat om dagen, om
 natten, Söndag och Söcknedag. Wid rum-
 met och orten, huru ofta hafwer tu icke syn-
 dat i Kyrckan? I dit hus, på marcken, i skog,
 på åker, ång, eller annorstädes? på din hwi-
 lostad med syndiga drömmar ic. hwad Perso-
 nerna widkommer, så betänck i:mo emot
 hwilka tu syndat? förnämligast emot den kär-
 leksrika GUDen, som så länge haft Tåla-
 mod med dig kallat dig så ofta til bättring, ja
 gifwit sin Son i döden för dina synder skul. Om
 och icke ätwen emot öfwerhet, lärare, föräldrar,
 husbönder, ja emot tin jämni Christen och nästa,
 emot then torstiga arma och elända, emot the
 förtryckta och försölgda? Ja och igenom för-
 argelse emot the små och späda barnen, om
 hwilken förargelses synds swärhet Trälsaren
 säger: Swilken som förargar en af thesa
 små, som tro på mig, honom wore bät-
 tre, at en qwarmsien wore bunden wid hans
 hals, och han sänktes ned i hassens diup.
 We werldene för förargelse skul: Ty förar-
 gelse

gelse måste ju komma; Dock we them
 mennisko, genom hwilka förargelse kom-
 mer. Matth. 18: v. 6, 7. så hafwer tu och
 kunnat förarga dig sielfwan, antingen med din
 hand eller fot, eller öga. (ibid. v. 8, 9.) 2:do
 Betänck, med hwilka tu syndat hafwer, med
 ondt sällskap, med säkert och ogudachtigt solck,
 med Gudlösa hertan och skamlösa munnar,
 warit tiufwars stallbroder, ogudachtigas rådgif-
 ware, de bespottares bisittare, hafst din del med
 horkarlar. Då du icke allenast giordt sielf synd,
 utan och giordt dig delachtig i andras synder
 och hållit med them som sådant giordt hafwa.
 (Rom. 1: v. 32.) Och när tu finner at tu
 margfalleligen i sådana omständigheter i dit förra
 lefwerne hafwer syndat, så betänck och at
 thesa synder icke allenast äro begångna, utan
 och at de äro der til et witnessbörd öfwer dig, at
 hela dit tillstånd den tiden, warit utan båt-
 ring, utan tro, och utan Nåd, utan lif och
 Salighet, och alifå under tina synders wärckeliga
 fördomelse; ty hwilken som icke tror han är
 redo dömd, Joh. 3: v. 18. syndenes lön är
 döden. Rom. 6: v. 18. om i lefwern ester
 köttet så stolen i dö; Rom. 8: v. 13. ja the
 begångna synder hafwa tilöfwat dig i syndernas
 herskande och rådwande behag och syndaband,
 och lemnat hos dig qwar, et igenom desat
 wärcksynder, ännu mera förderswat ondt och

orent, samt hårdt säkert och ogudachtigt hierta, och et orent besölat och försöffat samwete; om intet GUD nu igenom sit ord får börja upwäckta dig, och arbeta uppå dit hiertas och samwetes rening i Jesu Blod, så bliwer du i dina synder förlorad, och kanst intet mera göra godt, emedan tu äst wahn at göra ondt, Kan en Ethioper förwandla sina hud, eller en pard sina fläckar? så kunnen ä ock något godt göra, efter i ondt warne ären. Jer. 13: v. 23. jämsför Matth. 12: v. 34. så swåra äro the tillsörene begångna synder, icke allenast til sin fördömelse, utan ock til sin frucht och wårctan, at göra menniskian odugelig til det andeliga goda.

34 Fråg. Ach jag märcker och finner nu / at jag margfalleligen syndat hafwer / fast mera än jag i min sårkerhet hafwer kunnat tänkt / och ihogkomma / HERren Jesus förlåne mig sin Nåd til en alswarl'g och sanskyldig upwäckelse ifrån syndenes dödd och sömn! Men jag wille ock nu weta / huru jag skal lära til at känna de måst behagade och måst härskande och rådande synders swårighet och börda / samt huru jag skal dem
anse

anse och theras macht och Herrawäl-
de undfly och undkomma?

Swar. Du måste först weta och märcka
hvilka härskande synder hos dig i synnerhet
äro? pröfwa dit hierta och lefwerne om tu äst
af naturen, antingen hastig wredsam eller lång-
wraekt bitter och oförsonlig; hwaruti syndaond-
skan mer och mera på längden tilwäxer; så
stadtkommer en bitter rot; wil söka sin hwila i
hämnd antingen hemligen i förtal list och rän-
ker, eller ock uppenbarligen under sken af rätt,
eller annorledes. Eller om tu äst af naturen
benågen til otucht och lättfärdighet, och genom
syndawahnan til ohöfswiskt tal otuchtiga ögon
och annor lättfärdighet. Eller ock til dryc-
kenskap och wällust. Eller til swordom och
banenskap; eller til girighet och begärelse efter
flem winning. Eller til swet och falskhet, eller
at dit hierta är tilöswadt i kärlek til lögn, och
din tunga i snabbhet at utsädra det, eller til at
tildöka tina berättelser med lögnachtiga omstän-
digheter, til at, efter titt föttfliga tycke, gids-
ra saken i dit tal behageligare. Eller til
högmod och högfärd, eller til otolighet och
knorrande. Eller til afwund och förtrytande,
eller til något annat som du måst älskat haf-
wer. Äro nu en eller fast mera flera af dessa
eller dylika synder hos dig behagade härskan-
de och rådande, så måste tu wiserligen anse

Dem efter GUDS ord för fast swära, och icke efter dit tycke och werldenes fräckhet dem för- ringa: neml. så anse dem at de såsom uppen- barta köttens gierningar utsluta dig ifrån GUDS rike. Ty köttens gierningar äro uppenbarta som är hor, boleti, orenlighet, lösachtighet; afguderi, trolldom, owänskap tis, nit, wrede, tråtor, twedrächt parti; aswund, mord, dryckenskap, troferi, och sådant mer: ther jag eder tilförene af sagt hafwet, och säger ännu tilförene, at the som sådana gjöra skola icke ärfwa GUDS rike. Gal. 5: v. 19, 20, 21. jämför 1. Cor. 6: v. 9, 10. Du måste anse dem så, at du igenom dem äst skyldig under domen, under rådet ja til helswetes eld, Matth. 5: v. 22. at fastas i hächtelse. ibid. v. 25. at för otuchtigt öga skull, för en förargande hand och för skul, med hela din kropp fastas til helswetes ibid. v. 28, 29, 30. jämför Matth. 18: v. 8, 9. ja, at tin ånde der wid är förtapelse. Phil. 3: 18, 19. at tu uteslutes ifrån det nya Jerusalem. Uppenb. B. 21. v. 27. och hafwer tin del i den sion som brinner af eld och swaswel. (ibid. v. 8.) om tu intet skyn- dar dig, och får Nåd, til en sann och ofskrymtad bättring. Så måste du anse dina behagade och härskande synder för swära, ja för det starckaste dieswulens garn, hwar med han söker at dra- ga dig i fördömmelsen, ja om dina härskande synder intet warit, så skulle du intet så länge tjens

tient diefroulen och fördrömat **BLUD**, förargat
 tin nästa, och förderfwat tig sielswan. Ty så
 länge en enda behagad synd hos tåg härskar
 och råder, så länge söker tu förgäfwes til at
 förlifa Christum och Belial. Swarsöre om
 du nu wil undfly och undkomma, theras
 macht och Herrawälde, så måste du 1:mo
 söka at undkomma theras fördörmelse och så
 Nåd och förlåtelse i **JESU** Blod, och der-
 wid anse dina synder med hiertans sorg nöd
 änger och blygd; 2:do bör du söka af **BLUD**,
 i Frälsarens **JESU** Christi Blodsnåd, hela
 dit hiertats förändring och omskapelse ifrån
 dina synders wälbehag och kärlek, och der-
 wid anse dina synder med hat och leda och
 strid emot dem med sult hiertans alsware och
 uprichtighet. 3:tio bör du söka Nåd til at
 hastwa i **HERRANOM** rättfärdighet och starck-
 het emot det tilkommande onda, at kunna det
 med andelig utrustning, genom **TRON**, **BLUDS**
 ord, och bönen, öfwerwinna och seger behålla
 i Christo såsom en igenom andans lag frigiord
 ifrån syndenes och dödsens lag. Rom. 8: v. 2.
 och derwid bör du anse dina synder med
 wämtelse och fruchtan, på det du måtte warda
 waksam i bönen, så at tu faller icke uti frestelse.
 Matth. 26: v. 41. Ty såsom en fiende, hwa-
 test han ofta giordt för sig lyckeliga infall, der
 söker han ock tilfälle at framdeles inkomma;
 äfwen så söker siäla fienden diefroulen, det ige-
 nom

nom de tilförene behagade härskande och rå-
dande synde; hwilket då minsta delen i sin
andeliga sömn och död märcka kunna, eller i
waksamhet emotstå, så liggia de alljämt un-
der diestoulens macht och wälde igenom de be-
hagade härskande och rådande synders ondskas
och utbrätt; och tadt det upsåt ibland til bät-
tring, som de antingen af menniskio fruchtan,
eller af annor oro och sammetes förwitelse i syn-
den, sig sielfwa giordt hafwa.

35. Fråg. Nu wille jag ock wid syn-
denes kannedom änteligen weta/ om
det inneboende onda, at jag ock måtte
se och känna thes swårighet / och we-
ra om en så eländig och i grund för-
derwad själ någonsin kan warda frälst
ifrån syndenes onda/ hwilket jag nu
fast gierna och hierteligen weta wil-
le / fast jag tilförene i min synda
lidrel/ andeliga blindhet och säkerhet/
utan önskad och sökt förlofning ifrån
sielfwa synden/ allenast önskat til at
undfly straffet / och det dock aldrig
med uprichtighet och alfware?

Swar. Tro ock härwid Guds ord,
(som nogsamt beskriwer och utmålar mennis-
skians innerliga syndasörder och elände, icke
blätt i gemen, at det menniskliga syndasörder-
wet

wet är sådant; utan med en synnerlig tillämpning
 ning til dig stelsman, at GUDs ord sålunda
 da utmålar dit eget hierta, och at de synder
 äro alla hos sig inneboende, som Skriften för-
 måler. Til exempel Frälsarens utsago om
 menniskians hierta. Af hiertat utgå onda
 tankar, mord, hor, störlafnat, tiufveri,
 falskt witne hädelse. Thet äro the stycke
 som besmitta menniskiona: Matt. 15: 8.
 19, 20. och i Marc. 7: 8. 21, 22, 23. innan
 efter utu menniskiors hierta, utgå onda
 tankar, hor, boleti, mandrap. Stöld
 girighet, swet, listighet otuchtighet, ondt
 öga, hädelse, högfärd, galenskap, all thes
 na onda stycke gå innan efter ut, och the bes-
 smitta menniskiona. Detta inneboende onda,
 är nu tweggghanda; 1:mo roten och boet til
 alt ondt, så at hela hiertat, hela naturen med
 alla kroppens lemmar och ledamöter äro förderf-
 wade både inwärttes och utwärttes; inwärttes hier-
 tat och des innersta grund; utwärttes, ögon, öron,
 mun och tunga, händer och fötter, alle snare
 til synd och förargelse, som utaf det inra för-
 ders utgår. 2:do består det inneboende onda, i
 mangel och brist på alt andeligt och GUDI
 behageligt godt, såsom Gudsfruchtan, GUDs
 kärlek, en san och lefwande Tro ic. så at
 hiertat är hårdt och tillutit, samt oförmögigt
 til det goda, til syndenes kändedom, til sorg
 öfwer synden, til bönen, til bättringen och des
 fruchte

fruchter, til lif, til rättfärdighet, och helgelse. Just som Paulus utmålar menniskan efter det naturliga förderfvet, af Skriften. Som skrifwit står: Then är icke til som rättfärdig är; ingen är som achtar GUD. Alle hafwa afwitit, allesamman äro onyttige wordne: ingen är som godt gör; icke til en. Theras strupe är en öpen graf; theras tungor bruka de til swet; huggormar etter är under theras läppar. Theras munnar full med bannor och bitterhet: Theras fötter snara til at utgiuta blod. Förtryckelse och wedermöda i theras wägar, och fridsens wäg weta the icke. GUDs räddhoge är icke för theras ögon. Rom. 2: v. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. Och hwad det widkommer, om en så eländig och i grund förderfwad siäl någonsin kan warda frälst ifrån syndenes onda, så är JESUS kommen i werldene til at frälssa the som förtapat war. Luc. 9: v. 10. til at nederflå diefwulens gierningar 1. Joh. 3: v. 8. om du nu af hiertat åskundat söker och annammar Christi härliga rike, i dit hierta och låter din Frälsare JESUM så riket machten och wäldet uti din siäl, så får du ock förnimma i sanning, at Christus är tig af GUDI giord til wisdom, och til rättfärdighet, och til helgelse, och til förlossning. (1. Cor. 1: v. 30.)

36. Fråg. Nu wille jag ännu ytterligare angående syndenes kännedom weta/ huru jag kunde komma at känna synden rätt i kraft/ och icke blott stana wid denna wetenskapen/ om tilförene begångna synder/ om de behagade härskande och rådande synder/ och om det inneboende hertats onda. En jag måste wäl finna thet/ at thet intet är nog til at weta syndaförderfwoet/ utan thet behöfwes et kraftigt och i hertat smärtefult samt kändbarligen swidande intröck der til/ at känna syndafördröheten och syndafären och iheswära etterböldet; lika som thet en åtskillnad är til at hafwa en wetenskap om sårens dödelighet/ skada och förderf/ och emellan det at hos sig selft känna såren swida och wärcka döden?

Swar. Detta är rätteligen påmint och nu i tid omtalat, gifwe GUD, at dit hertat måtte warda rätt bekymradt thet om, at du intet måtte stana i falsk frid och litande åfwen allenaft uppå denna wetenskapen, om syndaförderfwoet och syndenes kännedom. Men märck

märck nu, at til at känna syndaförderswets
 dödeliga swidande och dödsmärckan uti hier-
 tat, det är intet något menniskio-märck;
 utan det til hörer GUDs Andas Råd-
 de-märck uti hiertat, til syndenes dö-
 belighets och fördömmelsens swårighets uppens-
 barelse och lius, genom GUDs ords märckan
 och kraft til en kändbarlig smärza och smeda;
 hwilket och GUDs anda wil uträtta och å-
 stadkomma, om du innerligen beder GUD
 om dit hiertas öpning och förtröfelse, til at
 känna dit syndaförders och elände; är icke
 mitt ord lika som en eld säger HERRen; och
 såsom en hammar then berg sönderslår?
 Jer. 23: v. 29. Och jag stal gifwa eder et
 nytt hierta, och en ny anda uti eder, och
 taga bort utur edert kött thet stenhierta,
 och gifwa eder et hierta af kött. Hes. 36:
 v. 26. Och denna syndenes kraftiga kändedom,
 och hiertats förtröfelse märckar GUDs Andas i
 synnerhet på femhanda sätt. Neml. 1: mo-
 igenom den första samwetsdom, fruchtan och
 förskräckelse, öfwer the begångna synder; hwar
 med HERRen GUD igenom sit ords kraft
 tager en syndare fatt uppå sin syndawäg,
 til upwäckelse ifrån säkerheten, samt til be-
 kymmer om sin Salighet. Då the thetta
 hörde fingo the et styng i hiertat, och sa-
 de til Petrum, och til the andra Apost-
 larna

larna: I mån och bröder, hvad skole vi
 göra? Apostl. G. 2: v. 37. 2:do werckar
 GUDs anda det under sielswa omvändelsen
 ifrån syndawägē til bekymmer om bättrings Nåden;
 dels igenom sin innerliga bestraffning och ytter-
 ligare öfwertrygande i hiertat (Joh. 16: v. 8.) om
 förra synders fördömeliga syndabehag, här-
 skande och rådvande macht och syndaband.
 Dels ock igenom upväckande til at undfly
 de upkommande onda lustar och begärelser,
 som nu igenom syndawahnan af det onda hier-
 tat upkomma, då själen wiserligen med häp-
 penhet ångest och smärta, får förnimma syn-
 denes macht och kraft, til at willja wäldigt
 utbryta, och göra bödenom frucht. (Rom.
 7: v. 5.) som ock ~~h~~ sit egit elände
 och förderf, machtlöshet och oduglighet
 at göra them motstånd. Då begynner själen
 til at se, at lagen är andelig; men hon är
 töttelig såld under syndena. (Rom. 7: v.
 14.) Och när hon då i all denna ångstan
 söker Nåd hos GUD, genom Fräl-
 saren Jesum Christum, så wisar then Hel-
 ge anda äfwen ock thes syndaförderf och eländ-
 de under Nåd = sökandet der med, at hon
 får försara och förnimma, det hon intet
 nu mera så låte kan löpa til Nåden,
 som hon förment sig göra kunna, så länge
 hon litte uppå en såsång förtröstan i sin inbil-
 nings tro; utan nu måste hon känna många
 förhina

förhinder hos sig, såsom sin hiertans hårdhet, otro, och obotsfärdighet, fallsinnighet til böner af hiertat, tröghet, frastlöshet och lamhet at kunna något godt uträtta; ja, hon finner at hon uti alt hafwer til at söka och förbita Herren GUDs förbarmande Nåd och Nådens hielp, hwilken i omvändelsens kampen och i ingången genom then tränga porten, ännu synes öfverskyggas med GUDs vredes hotelses moln, ja ock ofta lika som Nådens dörr platt wore tilstångd och igensluten. Då själen får förnimma, hwad thet hafwer at betyda, som stunges i Bot-Psalmen. Num. 258: v. 9.

Mig synes som jag gråter alt förgåfwes,
 Och som min röst til dig alt fåfångt håfwes:
 Tin wrede har lyckt tin barmhertighet,
 Sördiupat mig i nöd och ångslighet.

Som ock, i sitt mått, hwad thet är, som Esaias säger: Tin stora hierteliga Barmhertighet håller sig hårdeliga emot mig. Esa. 63: v. 15. och Jeremias i flagowisornes 3: v. 44. Tu hafwer betäckt mig med en sky, at ingen bön ther igenom komma kan. och äfwen David, då han talade med sitt hierta, och hans ande ransakade. Mån ta Herren förkastade ewinnerliga? Och ingen Nåd mer bewisa? är thet så aldeles ute med hans

hans godhet? Och hafwer tilfäjelsen en ån-
 da? Hafwer då GUD förgåtit til at wara
 Nådelig? Och tillycht sina Barmhertighet
 för wrede skul? Sela. Psalm. 77: v. 7, 8,
 9, 10. Men wål är dock den själen,
 som åfwen i en sådan nöd trågit söker och
 förbidar HERRans Nådes hielp. Och med
 all macht klappar på Nådaporten (Matth.
 7: 7, 8, = 13, 14. och af Evangelio upväkt til
 hunger och törst efter Nåden, med wåld rif-
 wer himmelriket til sig. (Matth. 11: v. 12.)
 Ty denna HERRans wrede warar ett ög-
 nableck; och han hafwer lust til lif: om
 astone warar gråten; Men om morgo-
 nen glädien. Psalm. 30: v. 6. jämsför Esai.
 54: v. 7, 8. 3:io får en bostfärdig själ se syn-
 denes fördömelighet, uti sielfroa syndaförlå-
 telses liuset; eller i det Nådelius som då upgår, när
 synderna warda förlätta af GUDI, och i hier-
 tat upgår lius och kraft, af Nåden, til lif frid och
 frögd i Trålsaren Jesu Christo, och et förwis-
 ande, om en försont GUD och fader, i Trone: då
 får själen med glädietårar se, huru arm och o-
 wårdig hon til Nåden warit, hwad småra och
 fördömeliga synder GUD af blåtta Nåd och
 barmhertighet igenom Jesum Christum, och
 Hans di ra döds försoning, henne förlåtit och til-
 gismit hafwer. Då undrar hon sig fast der öf-
 wer, huru hon tilförene i sin förwissto och fä-

Terhet kunnat wara så blind och motsträfwig,
 emot GUDs Nåde kallelse til bättring til lifs;
 då ser hon huru stort GUDs Tålmod mot
 henne varit, som icke låtit straffet straxt utgå
 öfwer hennes synder, då hon wisserliga allre-
 dan skulle liggia i helsvetet; då ser hon GUDs
 innerliga kärlek och förbarmande, som ännu
 låtit sig wårda om hennes arma siäl, til at
 draga henne til Frälsaren Jesum Christum.
 Då ser hon ock huru helsosam HERRans för-
 sträckelse, och fördröjande med hielpen för hen-
 ne varit, at hon desto trägnare och beständig-
 gare, skulle rätteligen tränga sig in til Nåd-
 dastolen. Då ser hon huru stor HERRans
 Nåd och barmhertighet ock theruti är, at
 Han icke förkastat henne för sin synd och ond-
 sko skul, utan ganska hierteligen förbarmat sig
 öfwer henne. Ja, hon ser ock huru Trofast
 GUD är uti sina Nadelösten, at så hon
 efter GUDs befallning, åkallat GUD i sin
 nöd, at GUD hulpat henna, til sins Namns
 lof. (Psalm. 50. v. 15.) i synnerhet förund-
 rar hon sig öfwer syndaförlåtelsens Nåds
 storlek och myckenhet. So är en sådana
 GUD som Tu äst; Then ther synder för-
 låter, 2c. Mich, 7: v. 18. och huru sant och
 wist är då för then omwända siälen thet or-
 det; När honom är mycken förlåtelse.
 Esai. 55: v. 7, uti detta syndernas förlåtel-
 ses

ses liuset, seck then borsfardiga synderskan se,
 at henne wardt ghwit mycket til, hwarofre hon
 ock alskade mycket. Luc. 7: v. 41, 42, 43, 47.
 af denna sak, upwaktes David ock, til et sa
 innerligt GUDs los, nemligen, at honom
 alla hans synder wordo forlatna. Psalm.
 103: 1, 2, 3. ic. och sasom nar HERREN GUD
 ar forlatelse, at man skal fruchta honom.
 (Psalm. 130: v. 4.) sa wil ock den Troende
 stal, en ingen ting heldre, an at altid halla sig
 til GUD i Trone, och af hiertat blifwa mid
 sin Fralsare Jesum Christum, och honom
 tiena utan utan traldoms fruchtan i helighet
 och rattsfardighet for honom i alla sina liffs-
 dagar (Luc. 1: v. 74, 75.) 4:to uptackter HER-
 ren GUD syndasfordersmet och affallets diupa
 elande, uti then dageliga fornyelsen, da then
 helge anda i sit straff ambete (Joh. 16: v.
 8, 9, 10, 11.) uppenbarar och bestraffar man-
 ga tilsdorene i hiertat fordoolda synder, och for
 alla menniskiors ogon osynliga brister, at stalen
 dels der med maste altid odmiukas af alt hierta
 under rattsfardiggjorelsens oforskylda Nad, och
 som en andelig fattig bedia GUD om Nad
 och syndernas forlatelse. For thetta skole al-
 le helige bedia tig i rattan tid Psalm 32: v,
 6. Dels ock at the uptakte och bestraffade fel
 och brister maga, i then dageliga fornyelsen
 forbattras, den gamla menniskan med thes
 giet:

gierningar aflådas, och then nya menniskian
 iklådas. (Col. 3: v. 9. 10.) i synnerhet war-
 der syndasörderswret och upträckt, uti swåra på-
 kommande nöder och syndastråfvelser, då själen of-
 ta får se, det hon tilförene intet skulle täncke
 at hon är fast eländig och sördetswåd i sig sielfs-
 man. Och at uti hennes kött hor intet godt:
 (Rom. 7: v. 18.) Dyligt sker och, uti så-
 dana swåra ansåchningar och bepröfnings-
 stunder, hwarmed HERREN GUD Sielf försät-
 ter sina barn uti sin bepröfwelses ugn, at the alt
 mer och mera måtte lära til at känna sit in-
 tet, och endast och alenast byggja sin Salig-
 het uppå Jesu Christi dyra försönings grund.
 (1 Cor. 3: v. 11.)

37. Fråg Säg mig ännu til et slut
 om denna sak angående sondenes kån-
 nedom / hwarföre denna läran är
 afhandlat så widlyftigt / så at icke al-
 lenast af alla tijo budorden äro til
 denna syndenes kånmedom / synder
 upräknade; utan och sedermera än-
 nu denna sak är med eftertryck eller
 widlyftigt utförd. Jag kan fuller fin-
 na at saken är angelågen och wichtig /
 men jag önskade och til at få uttry-
 keligen höra här om.

Swar. Här til äro åtskillige orsaker:
 såsom

såsom rind af syndenes rätta kannedom är det första steget til en sann och ofskrymtachtig bättring, och när en själ först kommer rätteligen här in, måste hon sedan skynda sig at gå vidare, så framt hon intet med öppna ögon wil löpa i det ewiga förderswoet. Och huru nödigt wore icke då, at ögonen först worde så öppnade, at menniskan skulle sielf begynna til at se sin själä wäda och äfwenlyt, til syndenes rätta kannedom, om hon annors skal söka til at undfly des tilkommande wreden och fördömseln. Sker detta, at en syndasåker menniska upwaknar, til at känna sitt syndaförderf och elände, så följa de andra bättrings stycken, dels af sig sielf, neml. syndabekännelsen och synda ångeren eller bättrings sorgen; lika som det följer af sig sielf, at en siuk och frant, wid siukdomens kanning, måste klaga öfwer sin sweda och smärta, och äfwen det, at hon af sin siukdom känner nöd och sorg, smärta och sweda, i des kropp och des lemmar; Med klagande kan hon då intet förtiga, och hennes smärta är kändbar så snart hon blifwer frant och siuker. Så följa ock syndenes bekännelse och bättrings sorgen af syndenes kända nöd och nödgande, så at sådan som syndenes kannedomen är, sådan är och blifwer ock syndabekännelsen och bättrings sorgen. Dels blifwer och lagsens tuchtan, i syndenes kannedom, til et drifwande och nöd-

gande til at søde hjælp, at fly til Christum til
 at søde liffens rättfärdighet i Trone; och der-
 före såsom stäl en af Evangelio förnimmer
 GUDs Nådeordning i en sann bättring och
 leswande Tro, så måste hon och i sin frän-
 het wata angelägen at bedia GUD, om
 Nåd til en san bättring om en sann, hiertats
 och sinnets och hogs förändring, samt om
 en lifachtig och leswande Tro; Ty eljest ser
 hon at hon måste förgås i sina synder, i
 thetas skuld och fördömmelse och i thetas för-
 dömande macht och Herrawälde, såsom en
 then thet ännu ligger i sit synda affal och
 förders. Lika som då Lärjungarna först
 kommo med JEsu i båten, måste de wäl se-
 dan wata angelagne at wäcka op JEsum
 och topa om hjälp, när stormwädrer upp-
 des; såjande: **H**erre fräls oss wi förgås.
 Matth. 8: v. 24, 25. så och när JEsus får
 en stäl först i syndenes kändedom in i bät-
 trings båten, så måste hon wäl upwäcka sig
 från sin förra säkerhet, icke allenast til at ar-
 beta och roa i roägene, utan och til at åkalla
 Frälsaren JEsum om Hans Nådes hjälp.
 2:do kan intet utan en kraftig och leswande
 syndenes kändedom bättringen blifwa sann och
 alswarlig; Icke heller mid et hårdt och oför-
 trosat hellebergs hierta beständig i frästelse be-
 dröswelse och förföljelse för ordet skul, såsom
 Fräl

Frälsaren säger: Men the som på helleberget, thet äro the, som när the höra; anamma the ordet med glädie: och the hafwa inga rötter, the thet tro til en tid; och då frästelken påkommer, falla the thet ifrå. Luc. 8: v. 13. jämsför. Marc. 4: v. 16, 17. 3:10 Kan intet utan syndenes alswarliga kändedom, själen finna GUDs och Frälsarens JESU Nåd. Ty the helbregde behöfwa icke läkiare, utan the trancke. Matth. 9: v. 12. jämsför Jer. 3: v. 12, 13. Är detta stycket fördenksul i dessa säkerhets tider et stycke, som mycket måste arbetas uppå; emedan den saken, at själarne lita på en utwärtens Christendom, och aldrig komma til en rätt bättringens första början i syndenes kändedom, gör dem förlustiga af GUDs och Frälsarens JESU Christi dyrt förwärfwade Nåd; emedan de såsom helbregda ställa sig tilfreds med sina falska tröster, och icke såsom rätteligen andelige trancke, behöfwa läkiare. Ja derutaf kommer ock det, at ofta wälmenande själar snart ställa sig tilfreds med sin egen förbättring, och när de genom den förekommande Nåden, såde hog och lust til några Gudachtighets öfninggar, framsför det de tillbörene i synden warit säkre, och om sin salighet aldeles hoglöse, och tränga sig så intet til Frälsarens JESU försonings Blods rättfärdighet, och til rishet,

af denna Nåden til lifs, genom Frälsarens
 Jesu ena reso uppå korset fullbordade försö-
 nings offer. 4:to är syndenes kännedom och
 nödig til at synnerligen drifwas, både i pre-
 dikningar och eljest; emedan utan alswarlig
 syndenes kännedom, predikans åhörande ännu
 blifwer ofruchtsamt, och den allmenna sår-
 kerheten är just deras, at folcket intet känna
 sitt synda-elände och förderf, låta sig icke heller
 der om öfwerthgas, så länge de hafwa den
 säfånga förtröstan at ingen nöd wore, som
 det står i Jer. 8: v. 15. Ja, förläter eder
 ther uppå, at thet skal ingen nöd hafwa,
 ändock intet godt förhandene är, och at
 i skolen belade warda, ändock intet annat
 än ond sår förhandene är. Ty skulle the
 rätteligen känna sina synder, sitt syndasför-
 derf och elände, så skulle de intet hafwa
 tid til at dröja med Nåd sökande til en ofskrym-
 tad och alswarlig bättring, til at kunna und-
 fly den tillkommande wreden, och til at så syn-
 dernas Nådesfulla förlåtelse och lif och Sal-
 lighet i Christo Jesu. 5:to är syndenes
 kännedom och nödig til at dersöre utförligen
 drifwas, emedan denna sak bör komma noga
 an uppå människans eget samvetes bekymmer
 ransakande och bepröfwande om sitt tilstånd;
 och dersöre såsom denna saks afhandling i
 predikningar snart går förbi, och kommer i för-
 gåtens

gätenhet hos de ännu orörda och smökta och säkra hjertan, så synes wara nödigt och nyttigt, at i så måtto af GUDs ords lius och af Lagsens förklaring och eftertryck, förhålla böjeliga själar och samweten, likasom en tafla til syndenes rätta känedom, at de måtte hafwa tillfälle och handledning denna sak, för sig sielf åswen, wid eget bekymmer om sin salighet, under bön til GUD, noga öfwerwäga och betrakta; på det de sedan i känsla af sina synder, måtte warda begärlige, at giöra sig nytta åswen af predikningar och förmaningar, til widare fortkomst i bättrings ordningen, samt til gående uppå wägen til lifwet. Är det då intet nödigt at i achtaga GUDs Andas förmaning? Jöfwertrådare går til edart hjerta, Esai. 46: v. 8. och efter Jer. flagemisors 3: v. 40. Låt oss ransaka och söka wårt wäsende och omwända oss til GUD. Låt oss uplysta wår hjerta samt med händerna til GUD i himmelen. Wi wi hafwe syndat och olydige warit; therfore hafwer tu med rätta intet stonat.

III. Capitel.

Om syndenes bekännelse.

1. Fråg. När nu en menniska blifwit igenom GUDs Nåd upwäckt til syndenes

dens swärighets kannedom/ skal hon
 då aldeles förtiga och behålla ång-
 slan dold i sitt hjerter?

Swar. Nei, hon skal icke förtiga ther med,
 utan hon måste bekänna sin synd. Ty så
 jag wille förtigat, försmåttade min ben, ge-
 nom min dageliga gråt. Psalm. 32: v. 3.
 Är altså syndabekännelsen nödig.

2. Fråg. för hwem skal/ en i sonda-
 känslan andeligen siuck och frand
 själ/ bekänna sin synd?

Swar. Förnembbligast för GUD, emot
 hwilken synderna skeddde äro, hwilken bekän-
 nelse för GUD egenteligen hörer til bot och
 bättrings. egenkap och handel med GUD,
 hwarföre wi ock allenast wilje handla om
 denna bekännelsens rätta art och bestaffenhet;
 dock med den warning nu förut, at den som
 til GUD komma wil, måste ock weta och
 skynda sig til at bekänna sitt brått för sin
 nästa, i hwad han brukit honom emot, til
 en hiertelig försonlighet och förlikning, efter
 Jesu lära Matth. 5: v. 23, 24, 25,
 26. Matth. 6: v. 12, 14, 15. Luc. 17: v. 3,
 4. item. Marc. 11: v. 25, 26. Men hwad wi-
 dare bekännelser för församlingen och thes
 tienare angår, så lemnas sådant här, dels så-
 som hörande til extraordinera tillfällen, dels
 ock

och såsom stående til hwars och ens antingen sammetes nödgande eller frihet; dock måste de personer som der til komma warnas at anmända sådant sig til nytta, och icke til sielstagen lös och otidig tröst, och til afstånande, ifrån sin Salighets bekymmer, eller til falska stöder och et purt opus operatum der af, til mera eller större syndasåkerhet; som ofta ty wår sker, at uppå sådana bekännelser, ingen rätt bekantskap med GUD och Frälsaren JESUM, icke heller en sanskyldig och rättsskaffens bättring i leswernet, följer. Huru nödigt är icke då, at en siäl straxt i den första bättringen ifrån the döda gierningar, til Trona på GUD, sielf wågar sig fram med sin bekännelse för GUDs Barmhertighets domstol och Nådatron i Christo JESU, säjande med David; mot Tig allena hafwer jag syndat, och illa giordt för Tig ic. Psalm. 51: v. 6 och af Psalm 32: jag wil bekänna för HERREN min öfwerträdelse ic.

3. Fråg. När skall jag bekänna mina synder för GUD?

Swar. Detta kan ske altid och allestädes, utan wist tilbindande til tid eller rum; men i synnerhet då, när tina synder dig bedröfwa och ångsta, och du får öfning och Nåd til at utropa tin hertans tryckande och ångslan för GUD; Tin hand war dag och natt swår på mig;

så at min wätsta borttorckades, såsom
 thet om somnaren tort warder Sela. Thera
 före bekänner jag Tig mina synd, och för-
 skyler intet mina misgierning; Jag sade
 jag wil bekänna för G:rranom min öf-
 werträdelse; Ta förlåtst Tu mig mine
 synds misgierning: Sela. Psalm 32: v. 4, 5.
 4. Fråg. Huru skal jag bekänna
 mina synder för GUD?

Swar. 1:mo Med et uprichtigt hjer-
 ta, såsom för en allwetande GUD, utan at
 ursächta och bemantla sig, ty GUD förlåter
 synderna them, I hwilkens anda ingen falsk-
 het är. Psalm. 32: v. 2. der emot heter det om
 the ogudachtige: We them som fördolde
 wilja wara för G:rranom, til at för-
 skyla theras upsåt, och hålla theras gier-
 ningar i mörkret, och säja: ho ser os?
 och ho känner os? Esai 29: v. 15. 2:do
 med en innerlig stelsdom, hiertats förbittran-
 de och syndaånger at man med sina synder
 förtörnat GUD och dragit öfwer sig GUDs
 wrede, och gjort sig skyldig til döden och
 then ewiga fördömsen. 3:tio med et als-
 warligt upsåt och bekymmer om en san och
 öskrymtad bättring, at utan förbehåll asså med
 alla både uppenbara och hemliga synder. Ja
 icke blåt et sådant upsåt, som utan hierteligt
 hat och leda til synden, då och då hastigt
 fattas

fattas, eller ock inbillas kan, äfwen af de bättrings-
lösa och obotfärdiga; utan med et sådant uppsåt,
som redan står i et wärckeligt öfswergifwande af
alla synder, samt uti kamp och strid emot dem,
med et sådant innerligt hat och leda och styggel-
se til dem, at man aldrig mera wil til synden
samtycka; och sig thes wälde och macht
och retelse och begärelse underkasta. Then
sina misgierning nekar, honom wars-
der icke wäl gängande; Men then
henne bekänner och öfswergifwer, han skal
sä Barmhertighet. OrdSpr. 6. 28: v. 13
Annors utan syndenes öfswergifwande, kan
hwarken bön eller bekännelse behaga GUD,
ses Esai. 1: v. 15, 16, 17, 18. och bör det no-
ga märckas at denna bekännelsen bör ske utan
förbehåll af någon enda hemlig eller behagad
synd, ty GUD förlåter synderna them,
i hwilkens anda ingen falskhet är. (Psalm
32: v. 2.) Then ogudachtige öfswergif-
we sin wäg och syndaren sina tanckar; och
omwände sig til HERREN 2c. Esai. 55: v. 7.
Hwarsöre ock HERREN som intet hafwer be-
hag til någon synd, insatt en helig Salighete-
nes ordning, i en san bättring och lefwande Tro.
Bättrer eder och Tror Evangelio Marc.
1: v. 15. i Christi Namn skal predikas
bättring och syndernas förlåtelse. (Luc.
24: v. 47.) Så bättrer eder nu och wän-
der

der eder om; på det edra synder måga
 afftrapade warda: Act. 3: v. 19 4:10
 med et i Trone hungrende och törstande hierta,
 efter Nåd och syndernas förlåtelse för Frälsarens
 GEsupina och död skull. (Rom. 3: v. 24, 25.)
 Th. r. före böjer jag mins hiertans knå, och be-
 der Tig GErre om Nåde, och GErre
 jag hafwer syndat, syndat hafwer jag, och
 känner mina misgierningar = = förlåt
 mig thet O GErre, förlåt mig thet; låt
 mig icke i mine synder förgås, och låt
 straffet icke blifwa ewigt öfwer mig, utan
 wärdigas hielpa mig omwärdigan, effter
 Tina stora Barmhertighet. Manasse böns,
 v. 11, 12, 13. om en sådan bekännelse, som
 sker i en san bättrings och lefwande Trones
 ordning, heter thet. om wi bekänne våra
 synder, San är Trofast och rättwis, at
 San förläter oss synderna, och renar oss af
 alla orättfärdighet. 1 Joh. 1: v. 9.

5. Fråg. Swilka sonder skall jag be-
 känna för GUD?

Swar. Du skal icke allenast bekänna,
 en och annan synd, utan alla synder, dit he-
 la syndasörders och onda hierta, din benä-
 genhet til det onda, och odugelighet til det go-
 da; ja dina begångna synder, i fullföljande af
 det onda, i onda tanckar, onda lustar, onda
 åthäfwor, onda gierningar, förargelser, same-
 tycke

tycke och inråbände til andras synder, med mera, och äfwenledes dit försummande af det goda, i Gudsfruchtan, GUDs kärlek, Tro och förtrostan uppå GUD, i lydna och hør-samhet emot GUD, ic. Och kan du intet bekänna alla dina synder för GUD med munnen, besynnerligen, (som dock enkannerligen kan ske med de kända synder som warit härskande och behagade, samt tillika med dit syndaelände och andeliga odugelighet och mangel uppå det goda som du känner dig fattas både i gemen och i synnerhet.) så måste Du dock med din hjertans bekännelse wara uprichtig in för tin GUD, och i alt gifwa dig skuld och giöra bot i stoft och i aska. (Jobs 42: v. 6.)

6. Fråg Är det nödigt at bekänna sin synd för GUD?

Swar. Ja wisserligen, ty utan denna bekännelsen gifwer man icke GUDs ord intet rätt, som allestädes både i Gamla och Nya Testamentet, wittnar om menniskians syndaförder och elände, och hiertats ondskas. 2:do Förnekas man annors GUDs allroetenhet, som ser och känner menniskians hiertats ondskas, ja och the hemligaste anslag. 3:tio emotstår man GUDs andas wittnande bestraffande och öfwertrygande i hiertat och samwetet, som wore det falskt och ogrundat, och

och förgräwes och otillbörligen i syndafånslan och bättrings sorgen samwetet påbördat. 4:to Gifwer man intet GUDI rätt i sin stränga wrede och rättfärdighet samt rättwisa dom, som hade GUD intet orsak til at wredgas och döma själen som en ogudachtig och syndare, för thes begångna synder och ännu närwarande hiertats ondskas och förderf skull, om Han wille gå til doms efter sin stränga rättwisa och rättfärdighet. 5:to Erkänner man intet GUDs Nådeordning i Christo Jesu, hwar wid själen måste först blifwa i sit samwete dömd som en ogudachtig och syndare, innan hon kan få Nåd och förlåtelse och lifsens rättfärdning i Jesu Blod. Därföre måste GUDI i alt detta gifwas rätt, igenom en sann, borsfärdig och ödmjuk, samt Nådetörstlig syndabekännelse. I. Joh. 1: 9. 10. Men säge wi at wi hafwom intet syndat, då görrom wi honom til liugare, och Hans ord är icke i os. Neml. intet blott och allenast säja sig i gemen syndat, utan ock i alt thet hafwa syndat, som GUDs Andas igenom ordet i synnerhet bestraffar och öfwerlygar hiertat och samwetet före. Såsom Dawid igenom sin syndabekännelse wille gifwa GUDs ord rätt, då han bekänner och säger: Jag känner mina misgierning och min synd är altid för mig. Mot Dig allena haf

hafwer jag syndat och illa giordt för Tigg
 på thet Tu må rätt blifwa i Tin ord, och
 icke straffad blifwa så Tu dömd warder.
 Si jag är af syndelig såd född, och min
 Moder hafwer mig i synt afslat. Psalm
 51: v. 5, 6, 7.

7. Fråg. Kan då icke en säker men-
 niska och en synda trål/ åfwen bekän-
 na sålunda sin synd för GUD?

Swar. Nei, det kan hon intet, es
 huru hon med sin blotta muns bekännelse nås
 kas GUD med sina läppars hedrande, så är
 dock hennes hierta långt ifrå GUD (Matth.
 15: v. 8.) hennes hierta är intet uplåtit och
 förändrat til uprichtighet, botsfärdighet, innerlig
 ödmjukhet, och hierteligt begär hunger och
 törst efter Nåden, icke heller känner hon syn-
 denes swårighet och nöd. Huru skulle hon
 då kunna af hiertat för GUD bekänna den
 samma. Tänck intet at syndabekännelsen för
 GUD är der med bestålt, at en säker mennis-
 skia med hopen lås. Jag fattig syndig
 menniska 2c. neml. med et säkert insöswat och
 i synden försöffat samwete. The ogudagtigas
 offer är en styggelse: Ty thet warder i
 synd offrat. Drds Epr. B. 21: v. 27. Det
 är Sauls röst at bekänna med munnen och
 sjä: Jag hafwer syndat at jag hafwer
 öfvergångit HERANS befallning. (1 Sam.
 15: v. 24.)

15: v. 24.) och dock intet åsätta med synden och gindra en san bättring. Om en sådan obotsfärdighet heter det: Om i än uträcken edra händer, så bortgömmen jag dock min ögon ifrån eder: och om i än mycket bedien, så hörer jag eder dock intet: ty edra händer äro fulla med blod. Esai 1: v. 15. jämsför, Esai 59: v. 1, 2, 3.

IV. Capitel.

Om bättring Sorg och synda ånger.

1. Fråg. Nu wille jag ock änteligen höra/ om bättrings sorgen och syndaångern/ och i synnerhet nu först/ när denna bättrings sorgen tager sin början?

Swar. Man må intet täncka, at dessa 3:ne stycken, at känna bekänna och ångra sin synd, wore twida skilde ifrån hwar andra, i en san och oskrymtad bättring; i synnerhet är syndaångern och bättrings sorgen redan i sin början, så snart själen blifwit upwäckt til sina synders leswande kannedom, ja ock redan för, innan själens nöd drifwer och nödgar henne til egentelig och rätt bekännelse, såsom David, medan han ännu wille förtä

ga.

ga, försmäktade hans ben redan, wid syndas känslan, genom hans dageliga gråt, såsom han ock sedan blef nödgad til bekännelse. (Psal. 32: v. 3, 4, 5.) så at så snart som syndenes kännedom warder sann och lefwande, så är ock bättrings sorgen och synda ångern redan der i sin början, och nödgar til syndernas bekännelse för GUD. Dock likwål, at ock bättrings sorgens rätta art och beskaffenhet ännu närmare måtte förstås, och de svåra missbruk som derwid hos folcket är, må upräckte och kunnoge warda, wil man om bättrings sorgen eller syndaångern ännu härstädes särskilt och i synnerhet handla:

2. Fråg. Hwad är en sann bättrings sorg och syndaånger?

Swar. Then består intet blätt i en sådan ånger och sammets oro, efter någon begånngen synd, som ock hos hedningarna finnes. Rom. 2:15. til hwilken oro sammetet upwaknar då det ännu intet är igenom syndawanan och förhårdelsen insöfwat och försöffat. Jäke heller är synda ångern och bättrings sorgen der med bestält, at en säker siäl känner af lagsens hot, af GUDs wrede, någon rörelse och försträckelse i sit samwete, i fruchtan för syndenes lön i döden och domen, enär denna försträckelsen åter blifwer förqwasd genom syndafärliken, blotta utwärtis Christendomens pålitande

tande, och andra falska stöder och lösa tröster, eller ock genom syndasålskap och förtrostan der uppå, at den allmenna hopen är stor som så leswoer. Nu mindre hielper här en wijsa gånger om åhret sielstagen och troungeri skrift-ånger, utan andans rörelse wårckan och öfwertygande om syndaeländets smårighet. Och aldraminst et fräckt synda säkert leswoerne, som nåppeligen hastwoer den Tron med sig, at en sann bättrings nöd ångest och sorg wore af nödden, när en säker siäl allenast utwärttes bår namn utaf en Christen, och med en lös och inbillad tro förlåter sig uppå GUDs Nåd och Christi förtienst, och der med blindwis gör et utwärttes opus operatum, eller som et dags wårck af sin Christendom, med det hon således i sina synders band och mörcker går til Kyrckan til skrift och HERRans Nattward, allenast at hon måtte ock hållas för en Christen. I detta alt består intet den sanna bättrings sorgen och syndaångerer. Swad altså angår sielswa frågan: Swad en sann bättrings sorg och syndaånger är? Så är en sann bättrings sorg och syndaånger, en sådan siälens nöd försträckelse och ångest, som af GUDs lag och woredes hot är igenom thens helge andes Nåde-wårckan upkommen uti hiertat och samwetet, så fast, at dessa HERRans skått, under erkänn-

fla af syndenes vederstyggelighet och fördömmelse, och GUDS tryckande hand och wrede öfwer synden, tränga sig in i hertans innersta; hwaras utaf stälen blifwer upröckt, såsom then thet ser sig sorgås i sina synders fördömmelse i sig sielfs wan; neml. til innerlig hertans nöd ångest och tårar, och tillika til et herteligt bekymmer der om, at hennes arma siäl måtte kunna undfly den tilkommande wreden, ropandes och suckandes i sin nöd, Swad skal jag göra at jag må blifwa Salig. Och detta är det som HERRN fordrar i Joels 2: v. 12, 13. Wandert edert til mig af alt herta med fastande och med gråtande, och med förjande, ristwer edor herta och icke edor kläder ic. och i Jac. 4: v. 9. Warer elände, och sörjer och gråter: edart löje wände sig i gråt, och glädien i sorg.

3. Fråg. Hwar utaf hårrörer en sann bättrings sorg och syndånger?

Swar. Bättrings sorgen och syndångern hårrörer egenteligen utaf GUDS lag; ty af lagen känner man syndena. (Rom. 3: v. 26.) lagen kommer wrede åstad, (Rom. 7: 15,) Lagen är en tuchtomåstars til Christum. (Gal. 3: v. 24.) neml. när GUDS lag och budord får med sin kraft intränga sig uti hertat til at upenbara synden

och GUDS vrede der öfver, och til at up-
 väcka synden, (som eljest ligger säker lika
 som en orm i gräset) til ett oroande och för-
 dömande, samt genom begärelsen kraftigt free-
 stande lif. Såsom Paulus säger, utan lagen
 var synden död. Och jag lefde fordorm
 utan lag: Men när budordet kom fick syn-
 den lif. och då blifwer synden öfver måt-
 ton syndig genom budordet. (Rom. 7: v.
 8, 9, 13.) och här utas härrörer då bät-
 trings sorgen och syndaångerens, och yppar sig
 bekymmer nöd ångest och försträckelse, såsom
 af sig sielf och otwungit, hwarest synden
 och GUDS vrede kännes genom lagen.
 Dock måste man ock weta, at Evangelium
 härutinnan räcker lagen handen, (*) så at
 ju mera hiertat blifwer upväckt af Evangelii
 Nådestrålar til suckan och längtan ester Nåd
 och förlåtelse, ju hierteligare och helsosammare
 blifwer ock bättrings sorgen och syndaångerens;
 så at den samma icke allenast sedan härstyret
 af fruchtan och försträckelse för GUDS vrede
 och strånga rättsfärdighet, utan ock af längtan
 och

(*) Thetta är ock sant, at lagens lära blifwer
 uplyst och förklarad genom Evangelium, men
 icke thes mindre är och förblifwer lagens e-
 genteliga ämbete at straffa synderna och lära om
 goda gerningar. Form. concord. stricte sic diet.
 pag. 367.

och trångtan efter den goda och Barmhertiga Guden, som igenom synderna så blifwit för-
 törnad: hwilket omsider hos de botsfärdiga och
 omvända stannar i idel kärleks och glädje tår-
 rar, wid smaken af Guds godhet och af
 Herrens Jesu Nåd uti theras själar; så-
 som det gick med den botsfärdiga synderskan,
 som tröadde Jesu sötter med sina innerliga
 kärleks tårar. (ses Luc. 7: v. 38, = 47.) såsom
 och Petrus af Jesu Barmhertiga påseende
 rörd gick ut och gret bitterliga. (Luc. 22: v.
 61, 62.)

4 Fråg. Hurudant bekymmer haf-
 wer en sann Bättrings sorg och syn-
 daånger med sig?

Swar. Bättrings sorgen hafwer treg-
 gehanda bekymmer med sig. 1:mo hafwer
 den sit affeende uppå the tilsförene begångna
 synder. 2:do Uppå närwarande hiertans
 förderfwade tilstånd och elände. 3:tiw
 Sträcker bättrings sorgen sig framåt til be-
 kymmer om Nåd hjälp och tröst, erkänner-
 ligen och om en sanskyldig och alswarlig bät-
 tring. Detta asmålar Frälsaren uti den för-
 lorade Sonens exempel, hwilken icke allenast
 kände och bekände sin tilsförene begångna
 syndaskuld, utan och sin närwarande unwär-
 dighet til fadrens huldhet, jammwål hade be-
 kymmer om det tilkommande; då han skulle

säja til sin fader: Fader jag hatwer syndat
 i himmelen och för dig. Jag är icke nu wärd
 kallas tin Son: gör mig såsom en af tin-
 na legodranget. Luc. 15: v. 18, 19. Lika
 som en then thet latit sig förwillas ifrån then
 rätta wägen, och der med råkat i yttersta nöd-
 och äfwenlyr, och i nattenes mörcker; är icke
 allehast förjande öfwer sit förwillande, utan
 ock öfwer sin i råfande olägenhet och äfwenlyr,
 och äfwen ock der öfwer at han måtte bli wa-
 hulpen och komma uppå rätta wägen igen.
 Äfwen så en borsfärdig siäl, hon förjer öfwer sin-
 na begångna synder med hertans qwidå;
 hennes närwarande elände och sörders är henne
 til tunga och bedröfwelse; om det tilkommande,
 huru hon måtte så nåd til bättring til lys, är
 hon ock fast bekymrad. Här heter thet med
 hertans qwidå; Ach hade jag intet thet eller
 thet giordt! Ach hade jag intet så illa lefwat!
 Ach hade jag intet thet eller thet samwets så-
 ret! hade jag intet älskat mit eget kött med
 des syndalustar och begärelser; hade jag in-
 tet försummat Nåden, förqwasdt Nådöf-
 welserna, haft fiendskap emot GUD och
 Hans wägar, öfwergit mit HERAN GUD och
 stanat i denna werldenes kärlek ic. Här heter det.
 Så skal tu komma tina wägar ihog och
 stämmas. Hes. 16: v. 61. jämmäl ock kan
 thet här mid heta. Thet är tina ondskos
 skul

skul, at tu så plågat warder, och tine olyda
 nos, at tu så näpft warder, alisa måste
 tu weta och försara hwad jåmmer och
 sorg thet med sig ha'wer; at tu öswergif
 wer **G**Erren tin **G**UD, och icke fruchtat
 mig, säger **G**Erren **G**Erren **S**ebaoth. Jer.
 2: v. 19. Likaledes, när Siålen då i dens
 na sorgen öswer de begångna synder, begynner
 til at bedia **G**UD och alswarligen söka
 Nåden, då sträcker sig och hennes sorg til
 det närwarande elåndet; ty hon får med ångs
 stan och håpenhet se kånna och förnimma sit
 närwarande syndaförders i hiertat, neml. at
 hon haswer et hårdt och tillslutit hiertat, som
 hwarfen kan efter önskan gråta och fälla båt
 trings tårar, icke heller rätteligen och i kraft be
 dia; alt är tillslutit och förderwat genom syn
 den, så at hiertat är utan **T**ro och kärlek, us
 tan **N**åds och löns anda; hon finner ock at
 synden eller syndiga begårelserna, upwåkte is
 genom lagen, äro mächtige i hennes lema
 mar, at giöra dödenom frucht. (**R**om.
 7: v. 5.) samt at hon i sig sielf är swag
 och machlös at giöra them motstånd. Sål
 som nu den arbetande och betungade siålen
 gierna wille warda annors, så upkommer wid
 denna båttrings sorgen åfwen bekymmer och
 omsorg, om en sanskyldig och alswarlig båt
 tring, til at åfålla **G**UD i denna sin nöd,
 och

och at söka Nåd til bättring til lifs ; och således sträcker sig och detta bekymret framåt, til at, efter HErrans tuchtan til bättring, utan förbehåll af någon behagad synd, och utan uppfos, at flythen tilkommande röredens; Swarsöre hon warder hierteligen bekymrad ther om, at hon måtte finna Nåd til en sann och oskrymtad bättring, och ifrån sina synders småra fördömelse, och ifrån theras macht och Herrawälde af HErrans Nåd befriad och frälst warda. Allt detta bekymmer är hos den upväckta och botfördiga själen rätt hierteligit, och äro thessa sorger såsom Nyas södelsens smärtor, hwilka intet hos den efter Nåd sökande, och i bättrings och sin själs wälfärds bekymmer framhårdande själen, gå öfwer eller stillas, innan själen får Nåd för Nådastolen, och hiertats öpning och Nåds Kraft til at i en innerlig Tro hålla sig wid Frälsarens Jesu försonings döds delachtighet til Nåd och syndernas förlåtelse, til lif och rättfärdighet i Jesu försonings Blod, samt til själenes wederawäckelse ro och hwila i Frälsarens Jesu öppnade sår. Och wäl är den själen som under GUDS Hands tuchtan och tryckande, låter sig driiwas och nödgas in i genom then tränga porten, til at åtniuta Nåd lif och frid i Jesu. Ly thet heter: Salige äro the bedröfwade: ty the skola få hugswalelse. Matth. 5: v. 4. Detta är til at wara

arbetande! och betungad, och at komma
 til Jesum och så wedergwäckelse. (Matth.
 11: v. 28.)

5. Fråg Och jag märcker nu / at det
 intet varit bewåndt / mera med
 min / än med andra säkra menniski-
 ors / förmenta synda ånger / i min
 fåwitssos och säkerhetenes tilstånd;
 när jag hwarcken rätteligen kände
 mitt tilförene förda synda lefwernes
 fördömelighet / än mindre at jag
 skulle kändt mitt inneboende förderf /
 i hiertats hårdhet otro och ondskä;
 och aldraminst at jag skulle varit
 hierteligen bekymrad om den goda
 Gudens Nåd til bättring til lif; u-
 tan efter min förmenta ånger / lem-
 nade jag alt åter handlost / och syn-
 dade lika som på en ny räkning.
 Jag wille förthensful nu höra om
 denna lärans / om syndaängven / stora
 och swära misshruk / på det sådant
 måtte lända mig och androm til
 närmare upwäckelse och warning?

Swar. Detta misshruk och beropan-
 de uppå at ångra sin synd, är så stort, at
 hela den säkra werldenes barnas hop, är der
 med

med, såsom och igenom sin inbilnings Tro, insöb i syndaondskap och säkerheten, långt bort ifrån GUD och rättfärdighetenes väg, och Gudachtighets kraft och sanna iswer, fast än de med sin blotta utwärtas Gudtienst, hafwa et stenk der til. (2. Tim. 3: v. 5.) och är thet wißerligen intet bewändt med all theras förmenta och stelsstagna, samt troungna syndaonger. Detta Christendoms förderf, i en falsk ånger och inbilnings tro, är likt thet andra wildiuret, som hade tu horn lika som lambet, och thet talade som draken. (Lippens. Ps. 13: v. 11.) Ja härigenom hafwer, likasom stelswa helswetes tungomålet, utan affky och någon fruchtan, kommetibland them som inbilla sig at wata Christna, redan här uppå jorden, i faseliga swordomar och dieswulens åberopande, såsom et drakatalande och et wildiur i theras lefwerne. Wid denna synden warder tungan wist uptånd af helswete. - (Jac. 3: v. 6.) ingen är then som ångrar sina ondsko, och säger, hwad giör jag dock? the löpa alle sitt lop, lika som en grym häst i stridene. Jer. 8: v. 6. Nei; Then sorg som är efter GUDs sinne, hon kommer åstad båtting til Salighet, then man icke ångrar: mens werldenes sorg hon kominer åstad döden. 2 Cor. 7: v. 10.

V. Capitel.

Om en sann och lefwande Tro.

1. Fråg Hwad är en sann och lefwande Tro?

Swar. En sann och lefwande Tro är en wis. förlåtelse och en innerlig hjertans förtrostan, på GUDs Nåd och JESU dyra dödsförsoning, (Ebr. 11: v. 1. Eph. 3: v. 12.) Af then Heliga Anda igenom Evangelii kraft merckad och upstånd uti et bostfärdigt och förtrostat hierta, som bliwit rörd och upväckt til Nåd sökande och innerlig hunger och törst ester JESUM och Hans rättfärdighet; igenom hwilken Tro själen hafwer kraft at i hjertans wisshet hålla sig til JESU döds delachtighet, at wara JESU egendom i lif och i död, genom JESU dyra försonings Blod, och at suga Nåd och lifströst i Trone af JESU sår, sig til Nåd och lif, syndernas förlåtelse, lifsens rättfärdning och en ewig Salighet. Thet är GUDs wärck, at i Tron på then han sändt hafwer: Joh. 6: v. 29. jämför Eph. 2: v. 8. En sådan blott och oförskylt Nåd i rättfärdiggjörelsen genom Trona beskriwer Paulus i Rom. 3: v. 22, 23, 24, 25, 26. Then GUDs rättfärdighet, säger jag, som kommer af JESU Christi Tro til alla, och öfwer

öfwer alla the som Tro. Ty här är ingen åttildnad; allesamman äro the syndare, och hafwa intet berömma sig af för GUD: och warda rättfärdige utan förskyllan, af hans Nåd, genom then förlossning, som i Christo Jesu skedd är: Swilken GUD hafwer satt för en Nådastol genom Trona i hans Blod ic.

2. Fråg Kan då icke en menniska Tro sålunda när hon sielf wil / eller warder härutinnan med hennes egen wijsheet / konst / skarpsinnighet egen macht och kraft / något uträttat / til at giöra sig sielf en sådan wijsheetans förlåtelse?

Swar. Nei ingalunda, ty förnufts = slut egen wijsheet och konst hielper och galler här intet. Uti säkerheten täncker mången menniska at hon nog kan Tro, och giör sig sielf et sådant förnufts slut med egna krafter; 'efter Christus hafwer lidit döden för alla menniskior så hafwer han lidit för mig och, thetjore warder jag Salig. Men när stälen blifwer rätteligen upwåkt ifrån syndenes sömn, och ögonen warda öppnade til at se, öfwer sig en wred GUD, under sig helsvetet gapande efter sin stäl, för sig alla sina fördömeliga synder, uti sig et oroligt och öfwerlygande samwete, som är

är mera än tusende vittnen; då måste hon med häpenhet märcka, at et sådant stielstagit förnufts slut hielper och galler aldeles intet; ja, at hon intet med all sin wijsset kraft och förmåga kan Tro, eller giöra sig en wiß hiertans förtröstning och förblåtelse om en Nådig GUD och fader i himmelen; Thereft som intet får åtniuta GUDs Nåd och förbarmande sig til godo, så at GUDs Nnda wärckar Tron i hennes hierta. Då heter det, i denna nöden hos den upwäckta Siälen och i det bekymrade samwetet och hiertat: Ach jag kan intet Tro! om GUD allenast wille gifwa mig Nåd och kraft til at Tro! hit hörer det som D. Lutther säger i företalet til Epist. til de Romare. Bed GUD at han wercckar Trona i mig, annars blifwer tu wäl utan Tro til ewig tid, ehwad tu täncker eller gör.

3. Fråg. Hwad är ther emot then döda och falska inbillnings tron.

Swar. Then döda inbillnings tron är, när en som antingen lefwer i uppenbara förtfens gterningar, hwilka utesluta ifrån GUDs rike. Gal. 5: v. 19, 20, 21. eller ock i blott utwärtas ärbart lefwerne, eller ock then som är fallen ifrån Nåden och ther med lidit skeps brott til Tron (1. Tim. 1: v. 19.) Dock förblåter sig på sin utwärtas munfens be-
fån-

Fännelse jag tror, eller dock på sin blotta och
 historiska kundskap, eller dock uppå sin hjertans
 bedrägeliga inbillning och tancka om Tron,
 som hwarcken hafwer lif eller kraft med
 sig icke heller et förändrat hierta til Ans-
 dans helgelse och ett nytt heligt lefwerne.
 The-äro icke alle Israeliter som äro af
 Israel; Rom. 9: v. 6. Tu hafwer nam-
 net: at tu lefwer och äst död. Uppenb. 3:
 3: v. 1. the säja sig wara Judar och äro
 icke utan liuga. (Uppenb. 3: v. 9.)
 Thetta folcket nalkas mig med sin mun,
 och hedrar mig med sina läppar; Men
 theras hierta är långt ifrån mig. Matth.
 15: v. 8. The säja sig känna GUD; men
 med gierningarna neka the thet: efter the
 äro styggelige för GUD, och olydige, och
 til alla goda gierningar odugelige. Tit. 1:
 v. 16. Tu tror at en GUD är; thet gör tu rätt
 uti: dieflarna tro thet dock, och bättra, Jac. 2: v.
 19. Såsom troppen utan anda är död, så är
 dock tron utan gierningar död. ib. v. 26. Swad
 hielper då at them ogudachtigom tilbiudes
 Nåd, när de dock stambårda i sin otros mör-
 ker och i sin döda inbillnings tro. Om än
 them ogudachtigom Nåde tilbuden war-
 der, så lära the dock icke rättfärdighet:
 utan på jordene thet rätt ske skulle, göra
 the thet ondt är: Ty the se intet GERRANS
 härlighet. Esai 26. v. 10.

4 Fråg. Huru många sincken innefattas
utthi den ianna och lefwande Tron.

Swar. Tron innefattar uti sig 3:ne
synnerliga stycken. Såsom 1:mo Kunskap-
pen. 2:do Samtycke. 3:tio Förtröstan.

5. Fråg. Hwad är Trones kundskap?

Swar. Trones kundskap är icke blott
en wetenskap om GUD Hans wäsende och
wilja, som en menniska hafwer ännu i öreiß-
het, lifasom utaf et rykte eller af en berättelse
utan innerlig uplysning öfwertrygelse och kraft,
och utan en lefwande GUDs och Trälsfarens
Jesu kannedom, såsom och de otrogna och
ogudachtiga hafwa kunna, hwilka och uti si-
na hiertan icke i wißhet tro det, utan hemli-
ga troissa der uppå i sina hiertan, eller och
önska efter sitt köttliga sinne at det wore
annors, eller och aldeles förachta det, fast
de med sina munnar sådant af en wa-
na eller för menniskis fruchtan och egenkär-
lek, at synas wara Chrifne, bekänna.
Then ogudachtige är så stolt och wred,
at han frågar efter ingen: uti alla sina
tanckar håller han GUD för intet. Ps.
10: v. 4. och såsom Trälsfaren säger til the ot-
rogna Judar, hwilka dock wiste om GUD.
I hafwen hwarken någon tid hört Hans
röst, eller sedt Hans stöppelse: och Hans
ord

ord hafwen i icke blifwandes i eder; ty i
 Tron icke honom som han fändt hafwer.
 Joh. 5: v. 37, 38. Swar och en som syn-
 dar, han hafwer icke sedt Sonom, icke hel-
 ler kändt Sonom. 1 Joh. 3: v. 6. jemsför 2 Tim.
 3. v. 7, 8. Eft. 1: v. 16. Men den Sanna och
 lefwande Trones kundskap hafwer en liflig och
 kraftig uplyfning med sig af Nåden til en
 sann GUDs och Frälsarens Jesu Christi
 kändedom, och upwäcker själen til et inner-
 ligt hiertans begär til GUD, til hunger och
 törst efter Jesum och Hans rättfärdighet; en
 sådan lefwande kundskap at själen derutiñan war-
 der wärckeligen frälst efter GUDs wilja, såsom
 GUD wil at alla menniskior skola frälste
 warda, och til sanningenes kundskap kom-
 ma. (1 Tim. 2: v. 4.) om hwilken nådes-
 fulla GUDs kundskap och lefwande kändedom
 det ock heter. Thetta är erwinerligt lif, at
 the kanna Tig allena sannan GUD: och
 Then Tu fändt hafwer, Jesum Christum.
 Joh. 17: v. 3. jemsför Esai. 53: v. 11. Uti
 denna kundskapen känner och erkänner själen
 i:mo at hon är i synden aflad och född, af
 naturen et wredenes bara, hwilken dersöre så-
 som en i sig sielfwan förtappad och förlorad
 syndare, behöfwer en försönare och Saliggjör-
 re af en blott och oförskylt Nåd Christo Je-
 su, (Matth. 9: v. 12, 13.) 2:do känner
 och

och erkänner GUDs innerliga Barmhertig-
 het Nåd och miskund i Christo Jesu, at
 GUD utgivit sin enda Son i döden, at
 dermed återlösa henne istån syndenes fördö-
 melse tienst och Herravälde och igenom Här-
 liggidrelsen istån all syndasmitto och ströps-
 lighet, och at hon i ingom androm haf-
 wer Salighet. (Apostl. G:s 4: v. 12. 1.
 Cor. 3: v. 11.) 3:io känner och erkän-
 ner det, at GUD för samma Jesu Christi
 utgutna Blod pins och död skul, uti en sann
 bot och bättrings ordning wil hennes andeli-
 ga och ewiga lif och Salighet: och dersöre
 tillsagt bot och bättring til syndernas för-
 låtelse. (Manasse Bön v. 7. Apostl. G:s
 4: v. 19, = 26.) Denna kundskapen innesattar
 icke allenast eller blott en historisk weten-
 skap, utan ock en kraftig öswertygelses lius och up-
 lysning til lefwande kännedom och försä-
 renhet, och derjämte en lefwande Trones
 förtröstning. Såsom ock i Augsburgiska
 bekännelsen Augustini mening om Tron
 är införd och gillad p. 21.
 I then heliga Skrift, skal thet ordet Tron
 icke blifwa uttydt om någon slätt kundskap,
 sådana som the ogudachtige hafwa, utan
 för en förtröstning som hugswalat och up-
 rättar the bedröfwada hiertan. och i form.
 conc. stricte sic dict. står, p. 226. then rättfär-
 diggörande Tron är icke en blott historisk
 kund-

kundskap om Christo, utan en stor och så-
dan GUDs gåfwa, hwar med wi uti
Evangelii ord rätteligen känne war åter-
lösare Christum och på honom förtroste.

5. Fråg. Huru upväcker och förer
GUD en igenom then förekomman-
de Nåden willig och böjelig själ til
Ernes lins och kraftiga uplysning?

Swar. 1:mo upväcker GUD thes
hierta igenom sit ord til et hellsamt bekymmer
och åhoga om sin Salighet, at själen intet
finner sig tillfreds, wid sitt närmarande tro-
och bättrings lösa tilstånd, utan kommer i fruch-
tan för GUD och den tilkommande wreden,
samt til bekymmer der om huru hon måtte warda
frälst. Herrens fruchtan är begynnelsen til
at lära. (OrdsSpr. 1: v. 7.) Herrens
fruchtan är wisbetenes begynnelsen. (Ps.
111: v. 10.) Herrens fruchtan fordrar tillifs.
(OrdsSpr. 19: v. 23.) 2:do upväcker
GUD hiertat i detta bekymret til ännu mera
achtsamhet och flit om GUDs ord, at höra
läsa och betrakta thet med willighet och
åhoga til at warda frälst och komma til
Sanningenes kundskap. Såsom Herren
öpnade Lydie purpurtråmerstans hierta,
at hon gaf acht på thet Paulus sade. (Ap-
postl. 16: v. 14.) och såsom the Bere-
enser annammade ordet gansta wiljeliga,
alla

alla dagar följande i Skrifternas, om thet
 och så hade sig (Apostl. G. 17. v. 11.)
 så antager den bekymrade själen sin salighets
 omwårdnad til sit eget bekymmer, utan at
 längre lita på sin blotta utwärttes Christens
 dom, eller uppå den allmenna säkerhetens ina-
 billnings och blotta historiska tron. 3:to
 upväcker GUD hertat til trånga böner och
 suckningar, så at en bekymrad själ begynner
 til at åkalla GUD om Nåd och förbarmande
 både natt och dag, och i synnerhet efter Fräl-
 sarens lära och helsofamma råd, går i sin ka-
 mar och beder sin himmelste Fader herna-
 liga. (Matth. 6: v. 6.) åkallar GUD om
 Nåds och Bøns anda. (Zach. 12: v. 10.) om
 wisdomsens och uppenbarelses anda til GUDs
 kundskap. (Eph. 1: v. 17.) ja om Nåd och
 förbarmande för Frälsarens Jesu pina och
 död skul. Så gifwer GUD then helge
 anda, them som bedia honom. (Luc. 11:
 v. 13.) och thet skal ske; ho som hålft Her-
 rans Namn åkallandes warder, han skal frälst
 warda: (Joels 2: v. 32.) allenast hwar och
 en som åkallar Christi Namn går ifrån os-
 rättfärdigheten. (2. Tim. 2: v. 19.) Hwar-
 före Herren GUD upväcker hertat, 4:to
 til en märckelig omwändelse ifrån thet onda til
 det goda, ifrån säkerhetenes sömn och synda-
 böden til et andeligt lif i Christo Jesu, och til

delachtighet af Jesu Nådes uplysning. Så som Paulus säger: Waka up tu som sofwere; och stätt up ifrå the döda, så warder Christus tig uplysandes. Eph. 5: 14. således warder själen först omwänd ifrån mörckret til liuset. (Act. 26: v. 18.) Då upgår Trones lius uti hennes hierta til GUDs och Frälsarens Jesu leswande kannedom. Då undsår hon Sanningenes anda, Then werlden icke kan undsa: (Joh. 14: v. 17.) Ty wisheten kommer icke uti ena arga siäl, och bor icke uti then krop, som syndene undergifwen är. 2c. (Wishetenes B. 1: v. 4, 5.) ja ju mera en människas hierta begynner til at omwändas til Heran, til Jesu Christi Tro och kärlek til lydna och hörsamhet emot GUD, til det dageliga förhållandes bårande i Jesu estersöljelse, til försafelse och helgelse; ju mera begynner det sanna Trones lius, at igenom stråla och uplysa des hierta, så at hon begynner i Nådenes lius lifligen och kraftigt til at förstå, hwad Nåd lif och frid i Frälsaren Jesu är, hwad Tro kärlek, lydna, förhållandes de och Jesu estersöljelse, samt helgelse och försafelse är, neml. uti Nådenes liuset och försafarenheten der af; som och hwad GUDs rike inwärtas icke i ordom utan i kraft är, i rättfärdighet och frid och frögd i then helge Anda. (Luc. 17: v. 20, 21. 1. Cor. 4: v.

4: v. 20. Rom. 14: v. 17.) Då märcker och sätter och stäl, hwar GUDS Andas lärande, ledande och drifwande är. (Psalm. 25: v. 4, 5. Ps. 143. v. 10.) Derföre säger Frälsaren om sin lära. Swilken som wil lyda Hans wilja, han warder förnimmandes om thenna lärdom är af GUDI, ic. (Joh. 7: v. 17.) Det löftet hafwer Frälsaren giswit, at menniskjorna uti Trone och i Jesu esters följelse skulle undså lius. Medan i hafwen Liuset, Tror på Liuset, at i må blifwa liusens barn. Joh. 12: v. 36. och i den 46. vers. Jag är kommen i werldena för ett Lius, at hwar och en som tror på mig, skal icke blifwa i mörkret. och i Joh. 8: v. 12. Jag är werldenes Lius; Then Mig följer, han skal icke wandra i mörkret, utan han skal få Liusens Lius. Och på det den Trogna stäl intet måtte förhäfwa sig, öfwer detta Nädenes lius i Trone; så förer och GUD 5:to stäl uti bedröfwelses eldar in, at hon måtte mer och mera lära känna sit eget mörker elände och ströplighet, och at hennes Tro måtte igenom bedröfwelse komma til tolamod försärenhet och hopp (Rom. 5: v. 3, 4, 5.) samt, På thet hennes Tro skal rättssinnig och mycket kosteligare besunnen warda, än thet förgängeliga guld som pröfwes med eld, til lof

pris och äro, när Christus Jesus blifwer uppenbar. (1. Petr. 1: v. 6, 7.) uti hwilken bedröfwellesses eld trä, hö, och sirå, afbrännes, men guld och silfwer och ädla stenar, af kundskapens bygnad, uppå salighetsgrunden Christum Jesum blifwa beständandes. (1. Cor. 3: v. 11, 12. 1c.) Och detta är nu talat om Trones lius och kraftiga upplysning, icke blott efter des första början, utan ock efter des förtgång i Jesu eftersöjelise; på det besymrade, och willige siälar måtte märcka, at de i Jesu hafwa til at undså mera lius i Nådernes tilstånd, til en sann och märckelig Christendoms sanning och alswate, än de säkra werldenes barn, i sit syndamörker och andeliga döb, någonsin kunna wara hogade at söka och fara efter; så länge the försaka, at i en sann bättrings och leswande Trones ordning, söka och annamma Jesum, som är det sanna Ljuset och kan öppna hiertan til at förstå Skrifterna. Swarsöre the, utan at annamma Jesum sig til wijsdom, osta förwärra Skriften, hålft med lös tro och hopp, til sin egen förtappelse. (2. Petr. 3: v. 16.) och såsom ogudachtige draga war GUDs Nåd til lösachtighet. (Jud. Epist. v. 4.)

3. Fråg. Hwad är Trones samttycke?

Swar. Trones samttycke är icke i:mo
det

Det allmännas witnessbördet som GUDS ord
 hafver med sig om des Sanning, äfwen
 hos de ogudachtiga och oomvända, (som icke
 äro uppenbara Atheister och bespottare,) så at
 de i aemen tro historien af GUDS ord, hvil-
 ket kallas en historisk tro, hwar med de och
 så mycket mindre hafwa ursäcke på domes-
 dagen, som Evangelium det de hört hafwa,
 blifwer så til ett witnessbörd äfwer them: så
 hafwer GUD uppenbarat luchten af sin kundo-
 skap allestäds, också ibland them som för-
 tappade marda, hwilket them igenom thetas
 eget förwällande blifwer en dödslucht til dö-
 den. (2. Cor. 2: v. 14, 15, 16.) 2:do
 är icke heller Trones samtycke, den tancka och
 inbillning, som de säkra menniskior sig sielswan
 göra, om Nåd och syndernas förlåtelse, wid
 sin blotta utvärtes Christendom i kyrckio strife
 och Nattnwards gång, utan bättring och Nya
 södelsens lif; då de med egen macht och kraft riswa
 GUDS ord til sig, och göra sig thetas en sielssta-
 gen och lös tröst, utom Nådernes rätta ordning til
 saligheten; men detta är en död tro, som intet hiel-
 per, hwatom tilförene reban: omtalt är. Utan
 Trones samtycke iär intet annat än at en ester
 Nåden hungrande och törstande siäl, intet är
 ohörig GUDS ords kallelse och röst. (Ap.
 G. 26. v. 19. jemför Apostl. 2: v. 41. 1. Thess.
 2: v. 13. Joh. 3: v. 33.) och bestragar sig in-

get derom med kött och blod, utan af GUDS
 Anda öfvertygat, och af GUDS ords och
 Evangelii Sanning i sit hierta öfvermunnan,
 med et Gudomeligt (Thet är af GUDS anda
 verkfat) bifall och samtycke faller til; (Gal.
 1: v. 16. jämsför Phil. 2: v. 13.) Och för sig
 i synnerhet kommer til Trones lydno och lyds
 achtighet (Rom. 1: v. 5. Rom. 16: v. 26.)
 I synnerhet gifwer den Troende själen sit hier
 teliga bifall, samtycker til och Troer, at såsom
 JESUS Christus för des synder skul burit
 GUDS wrede, smettats Blodswett i örtegården,
 blifwit hudstängd och törnekrönt, blifwit be
 gabbad och bespottad, lätit sitt dyra Blod
 utgiutas, och lidit korsens pina och död, så är
 och GUDS stränga rättwisa och rättfärdige
 het der med försonad, och GUDS Evangelie
 ska Nådelöften komma den Troende själen i
 Christo JESU, såsom en, fast än i sig sielswan
 arm fattig och förlorad, dock igenom härtrings
 Nåden nu mera omvänd och benådad synda
 re, til. godo, såsom then thet Barmhertighet
 wedersaren är: (1. Tim. 1: v. 15, 16.) uppå
 hwilken JESU Blodsnåds tryggga och fasta
 grund, den Troende själen äfwen samtycker
 til at leswa och dö deruppå, i Trones lifliga
 förtröstan och wisa förlåtelse; som med detta
 hierteliga samtycket fast förbundet är, och der
 med ofelbarligen följer. Om hwilken Tro
 nes

nes förtröstan och nu följer till at hande-
las.

6. Fråg. Hwad är Trones förtrö-
stan?

Swar. Trones förtröstan är icke 1:mo
någon stelsgiord och stelslagen inbillning, om
Nåd och syndernas förlåtelse, såsom hos de o-
bottfärdiga och otrogna. 2:do är icke heller
denna Trones förtröstan en sådan förtfellig sä-
kerhet obekymmersamhet och wårdslöshet, som
de otrogna äfwen stå uti, wid sitt blinda och
falska hopp om Nåden, at the försträckas
som nogast ett ögnableck för helsmetit. (Jobs
21: v. 13. jämför Esai 28: v. 15. 1. Thess. 5:
v. 3) Utan Trones förtröstan är et GUDs
wårck och en liflig förtröstnings kraft, af then
helge Andas igenom Evangelii Nådöstern
wårckad och stadfastad uti et bottfärdigt och
förkrokat hierta, hwarmed den Troende själen
icke allenast dristeliga framgår til Nådastolen,
utan och åtniuter Jesu dyra Blods och för-
sonings rättfärdighet, sin själ til godo; och
der af lesmer i Christo Jesu med ett hierteligt
förlåtande på GUDs blotta och oförstylta
Nåd, i Frälsarens Jesu försoning; och är för-
wisad om lif och salighet i lif och i död
i Jesu, igenom Andans besegling och
kraftiga witnessbörd uti sitt hierta, såsom then
ther undsådt GUDs Andas, och kändt och
Trode

Trodt GUDs kärlek i Christo JESu. Swar
 om kunna ester ses efterföljande. Skriftenes
 Språk. Eph. 3: v. 12. Ebr. 4: v. 16.
 Ebr. 10: v. 22. 1. Joh. 3: v. 21, 22. 1. Joh.
 5: v. 14. Rom. 5: v. 2. Ebr. 11: v. 1. Rom.
 3: v. 24, 25, 26. Rom. 8: v. 38, 39.
 2. Tim. 1: v. 12. Rom. 8: v. 16. 1. Joh. 4:
 v. 13, 16. 1. Joh. 5: v. 10.

7. Fråg. Jag förnimmer här af / at
 det fordras fast mera til en lefwande
 Trones förtröstan / än en menniska
 i sit råa och omökta tilstånd / med
 sin inbilnings tro och fåfånga för-
 tröstan kan någonsin åstadkomma?

Swar. Ja wiserligen behöfues ihet
 fast mera til en sann Trones lefwande förtrö-
 stan och wisa förlåtelse. Ty 1:mo for-
 dras at en själ är igenom GUDs upwäckan-
 de och förberedande Nåd och kända kallelse
 kraft i hiertat, försatt uti GUDs ordning
 til saligheten, så at GUDs Evangeliska Nåd-
 delösten wärckeligen gå henne an, såsom haf-
 wande ett om Nåden bekymrat botsfärdigt och
 förtröstat hierta, så at hon såsom en andelig
 frond och fattig, behöfwer JESum til sin
 själaläkare (Matth. 5: v. 3, 4, 6. Matth. 9:
 v. 12. Matth. 11: v. 28, Matth. 12: v. 20.
 item

item Psalm 34: v. 19. Esai 57: v. 15. Esai. 66: v. 2.) 2:do Fordras här Trones lifliga frasts upståndande uti hiertat, under bön och Nåd sökande kamp, genom Evangelii Nadelöfsten (Luc. 11: v. 9, 10, 13. Marc: 9: v. 23. jämsför Luc 17: v. 5. Rom. 1: v. 16. Rom. 4: v. 21.) 3:ti Fordras här Jesu försonings märckeliga delachtighet i Trone, til hiertans wisshet om Nåd, syndernas förlåtelse, lif, rättfärdighet, och frid, i Jesu. (1. Cor. 1: v. 9, = 30. Col. 1: v. 12, 13, 14. Ebr. 3: v. 14. I Joh. 5: v. 12. item Rom. 5: v. 1. Rom. 14: v. 17. Gal. 2: v. 20.) Swarpå sedan följer 4:to Andans undfående i hiertat och thes frastiga witnessbörd om GUDs Nåde = barnaskap, och i följet af altid en dristig framgång til Nådastolen uti then Nåd som stället i Jesu Christo står uti. (Rom. 5: v. 2, Ebr. 4: 16. Rom. 8: v. 15, 16. I Joh. 5: v. 10.) heter det icke om GUDs barn. Ther af wete wi, at han blifwer i oss. (ther af är Trones förtröstnings wisshet.) af andanom som han oss gifwit hafwer. 1. Joh. 3: v. 24. hwar wid the Trogna stället låta sig drifwas af GUDs Anda, (Rom. 8: v. 14.) söka sit samwetes rening i Jesu Blod. (Ebr. 9: v. 14.) och således lägga sig min om at hafwa ett obesmittat samwet, in för GUD och in för

för menniskior alltid. (Apostil. G. 24: v. 15, 16,) så at thetas hierta icke fördömer them. (1. Joh. 3: v. 22.) och the icke med upsäteliga synder bortdrifwa Tron och et godt samwet. (1: Tim. 1: v. 19,) Hvarföre Frälsaren säger: waker och beder at i fallen icke uti frästelse. (Matth. 26: v. 41.) och Apostolen Paulus, Then som låter sig tyckia at han står, han se til at han icke faller. (1. Cor. 10: v. 12. jämför Ebr. 6: v. 11.)

8. Fråg. Hwar uppå grundar sig den sanna och lefwande Trones förtröstan?

Swar. Denna Trones förtröstan grundar sig intet på någon omwif falsk och bedrägelig stöd och grund. Såsom 1:mo icke på menniskians egen wärdighet i anseende til goda rörelser i syndenes kändedom, syndaånger och bättrings sorg, eller längtan efter Nåden och godt upsät til lefwernes bättring, som GUDs Ande uti de botsfärdiga själars omwändelse wärckar och åstad kommer, ty en botsfärdig själ erkänner detta altsammans wara af GUDs Nåd, och tilågnar sig intet thet af såsom wore det af hennes egen kraft eller förmåga; utan förblifwer i sin andeliga satsigdoms erkänsla, at hon i sig sielt är ett intet, och intet haswer til at förtrösta uppå sin egen wärdighet eller rättfärdighet.

ses

ses Dan. 9: v. 7, = 18. Luc. 18: v. 13. Tit. 3: 4, = 5. jämsför Matth. 5: v. 3. Luc. 17: v. 10. Un mindre grundar sig 2:do
 Trones förtröstan uppå blotta utwärttes förmoner
 wid församlingen eller i Christenheten, neml.
 at en är född af Christna förälbrar, är en lem i
 de kallades synliga hoop och församling, och
 gör sin blotta utwärttes Gudstienst, hafwer fyrc-
 fior och pedikanter ibland sig: ty der om heter det.
 Täncker icke, at i wiljen säja wid edet
 sielf: wi hafwom Abraham til fader: ic.
 Matth. 3: v. 9. som ock, förläter edet
 icke uppå lögn, säijande: här är GErrens
 Tempel, här är GErrens Tempel, här är
 GErrens Tempel: Utan bättre edart lese
 werne och wäsende x. Jer. 7: v. 4, 5. jämsför
 Matth. 8: v. 11, 12. och aldraminst grundar
 sig 3:tio Trones förtröstan, uppå menniski-
 ans eget hiertans bedrägeri, Ett argt illundigt
 ting öfwer all ting är hiertat; So kan utran-
 sakat? Jag GErren kan utransaka hiera
 tat, och pröfwa niurarna. ic. Jer. 17: v. 9, 10.
 för detta hiertats bedrägeri bewarar GUD
 sina nådebarn, och med sit utransakande (Ps.
 139: v. 23.) gifwer them et uprichtigt hierta,
 uthan falskhet i theras anda. (Psalm 32:
 v. 2.) Then sig uppå sit hierta förläter;
 han är en däre. (Ords:Spr. B. 28: v.
 26.) och så gjöra de säkra och oomvända,
 de

De förlåta sig uppå sina hiertan, uppå hwilket dock Mosi's råckelse hänger at de inte kunna se, och således göra the sig stelf en falsk inbilning om Christendom och Salighet, mitt uti theras syndasåkerhet, igenom hwilket bedrägeliga hiertans illundighet de ock misbruka GUDs Barmhertighet och Christi förtienst, samt med Rådemedlen, och Rådelösten sig til syndatäckelse. (Jer. 2: v. 33. Jer. 18: v. 15.) jämsför v. 6. Jud. Epist. v. 4.) Utan den sanna och lefwande Trones förtrostan grundar sig, igenom GUDs Rådelöstens i Evangelio kända och undsfagna frast och liflighet i Trone, uppå GUDs innerliga Nåd och Barmhertighet i Christo JESU, samt uppå JESU dyra dödsförsonings fullkommeliga fullbordan, neml. i den ordning som GUD insatt til Saligheten, at stalen blifwit upväckt, och har upstådt ifrån syndasömnen, blifwit omwänd ifrån mörkret til liuset, och ifrån satans macht til GUD ic. Apostl. G. 26: v. 18. sådt lif i Christo JESU, (Luc. 15: v. 32. Gal. 2: v. 20.) blifwit uttagen ifrån mörkets wäldighet; och försatt i GUDs älskelige Sons rike: at hafwa förlofning i JESU Blod, nemliga, syndernas förlåtelse. (Col. 1: v. 12, 13, 14.) Blifwit astwagen, helgad, och rättfärdigad, genom HERrens JESU Namn, och ge-
 nom

nom war GUDs Anda. (1. Cor. 6: v. 11.)
 I denna ordningen är Trones förtröstans fast
 kosteliga grund, GUDs innerliga kärlek
 Nåd och Barmhertighet, och Jesu Christi
 dyra Dödsförfoning, som uti Evangelii Nåd
 delösten den Troende själen fast komma til
 goda. Ty så älskade GUD werldena, at
 han utgaf sin Enda Son, på thet at hwar
 och en som Tror på honom, skal icke för-
 gås, utan så ewinnerligt lif. Joh. 3: v. 16.
 Ty en annan grund kan ingen lägga, än
 then som lagder är, hwilken är Jesus
 Christus. 1. Cor. 3: v. 11. jämför Tit. 3:
 v. 4, 5, 6, 7 Rom. 10: v. 4. Gal. 3: v.
 13. och i denna Nåden, warder den Troende
 själen behållen genom Jesum för wres-
 dene, rättfärdig giord i Hans Blod.
 (Rom. 5: v. 9.) Såsom then thet låtit för-
 sona sig med GUD, (2. Cor. 5: v. 20.)
 ingådt fridsförbundet i bättrings ordningen,
 annammat förfoningens ord i Trone, och
 der uti Jesu dyra förfoning til delachtig-
 het. Så at hon har förlofning i Jesu
 Blod nemliga, syndernas förlåtelse. (Eos.
 1: v. 14.) uti hwilken Trones förtröstan och
 delachtighet af Jesu Blods rättfärdighet,
 den Troende själen som redan benådad och
 Nådrudden, förblifwer Jesu Blods byte
 och rof. (Esai. 53: v. 12.) och således
 icke

icke lefwer sig stelswom, uthan Christo. (2. Cor. 5: v. 15.)

9. Fråg. Hwar uti består Trones förtröstans wifhet ?

Sw. Trones förtröstans wifhet består uti en kraftig Nådenes öfvertygelse i hiertat, om Nåd hugswalelse och tröst i Jesu. (Rom. 5. v. 1, 2. Rom. 8: v. 1, 2. Gal. 2: v. 20. 1. Pet. 1: v. 3.) Swilken öfvertygelse aldrig är utan en innerlig GUDs och Frälsarens Jesu Christi kärlek, (Rom. 5: v. 5. Gal. 5: v. 6. Eph. 3: v. 17.) Och et hierteligit upoffrande til GUDs och Frälsarens Jesu wilja och wälbehag (Rom. 12: v. 1, 2. 1. Pet. 2: v. 5.) Uti hwilket hugneliga och liusliga tilstånd, hiertat är fast tryggat och förwifhat om Nåden, om lif och rättfärdighet i Jesu Blod, och den Trogna själen förtröstar sig här uppå GUD, som et barn uppå sin milda och Barmhertiga fader. Här heter det, hierteliga kär haswer jag Tig, GErre min starckhet: GErre min klippa, min borg, min förlofate: min GUD, min tröst, then jag mig wid håller; min sköld, och mins salighets horn och mitt beskydd. Ps. 18. v. 2, 3. En sådan wifhet tillägges trones förtröstan äfwen ock i symboliska böckerna. form. concord. stricte sic diet. pag. 353. Then
rätt

rättfärdiggjörande tron är en lifachtig och
 fullkomlig förtröstan på GUDS Nåde, så
 säker at en menniska skulle tusende resor
 helre dö, än låta samma förtröstan sig
 beröswas. Thenna förtröstan och GUDS
 Nades kännedom, gör oss glada, trös-
 stefulla; och frimodiga, både för GUD
 och alla creatur: hwilken glädie och fri-
 modighet then helge ande upwäcker ge-
 nom trona. Thenna omrörda öfswertygels-
 sen i Trone om Nåd, warder kraftigt
 styrkt genom then helge andes witness-
 bord i hiertat om GUDS barnskap, Then
 samme andan witnessar med war anda, at
 wi äre GUDS barn: heter thet om the Trogs-
 na i Rom. 8: v. 16. och i I Joh. 5: v.
 10. Then thet tror på GUDS Son,
 han hafwer witnessbyrd i sig sielswom:
 Dock om hugswalelsen i Trones kända kraft
 wore fördold, och åstwen Andans witnessbyrdes
 i bedröfwelses stunden icke så kraftigt, som den
 GUD kännande själen längtar och åstundar
 efter, så består dock Trones förtröstans wis-
 het, om andans lif i Christo JESU, ingalun-
 da i sielsfrid och bekymmerlöshet om Nåden;
 utan fast mera, wid själens bekymmer i nö-
 derna, uti en förborgad och hemlig Nades
 kraft, til et hierteligt förtröende til GUDS
 Nads Trofasthet i Christo JESU, samt til

förbidande efter GUDS hielsestund; (i begär och längtan och andans outhärliga suckan,) som ock til HERrens ansichtes sökande efter GUDS ord, (Ps. 27: v. 8, 9.) Här hetet det. Min kraft är mächtig i the swaga. (2. Cor. 12: v. 9.) HERren är trofast then eder styrckia skal, och bewara för the onda. (2. Thess. 3: v. 3. jämsför 1. Cor. 1: v. 9. Ebr. 10: v. 23.) och at, ingen kommer på skam then Tig förbidar; men the löse förachtare komma på skam. Psalm 25: v. 3. lägg här til. Psalm 18: v. 7.

10. Fråg. Uttrar sig då intet den sanna och lefwande Tron/ hos den Troende själen / uthi enahanda och lika förtröstans lius och klarhet alltid?

Swar. Hos denna werldenes barn såsom hos döda, är alltid enahanda och lika tilstånd, angående det andeliga lifwet, neml. en död säkerhet och en köttslig tro, så länge the motwilligt emotstå och förqwässa Råderörelserna til samwetes upwäckelse och bättrings besymret, och fast hålla sitt förmenta förbund med döden och förwetande med helswete, (Esai. 28: v. 15.) thet är, fruchta för ingenting hwarcken för död eller helswete, mindre at GUDS kådihoga skulle wara för theas dagon. (Rom. 3: v. 18.) Men GUDS barn, som hafwa lif af Råden och känsla och smak

smak af det andelige lifvet i hiertat, the äro
 intet altid i lika tilstånd, ty the hafwa at ige-
 nom gå the trångsel, och de myckna bedröfwel-
 ser, som them möta på wägen til GUDS rike.
 (Matth. 7: v. v. 13, 14. Apostl. 14: v. 22.)
 Som the ock theremot åter åtniuta den hug-
 swalelse, som GUD the bedröfwade med hug-
 swalar. Dersöre äro the antingen i bedröfw-
 welse eller ock wid hugswalelse (2. Cor. 1.
 v. 4, 5, 6.) Och wid godt mod. Som ock
 Apostelen Jacob säger. Lider någor ibland
 eder bedröfwelse han bedie, åt någor wid
 godt mod: han siunge Psalmer. Jac. 5:
 v. 13. Såsom et lefwande barn ibland grå-
 ter hungrar och törstar, ibland wederauäckes
 och mättas i modrens sköte; men ett dödt
 barn hafwer intet rörelse eller lif til någonthe-
 ra tilståndet, utan är altid dödt och kantslö-
 löst; så är ocken utrogen och syndasäker själs til-
 stånd altid dödt och utan kantsla och liflig rörelse:
 Men en benådad själs tilstånd är det emot rö-
 ligt kändbart och lifachtigt antingen i mera
 nöd och kamp. (1. Tim. 6: v. 12.) eller ock
 i seger och winnande (Rom. 8: v. 37. 2. Cor. 2:
 v. 14. Phil. 4: v. 13.) Ja, Then rätt-
 färdigom skal altid lius upgå igen, och
 fromnom hiertom glädie. Psalm. 97:
 v. 11.

11. Fråg. Nu wille jag ock weta/
 hwad hiertats sinnes och hogs för-
 ändring/ bättrings sorgen och Tro
 åstadkommer/ til bättrings fruchter/
 och et rätt lifachtigt Christeligt les-
 werne?

Swar. Til denna saks uttryckeliga ut-
 förande, fordrades wäl en widlöftigare betrach-
 telse; men som man wid detta ämnet nu må-
 ste wara kort; wil man dock icke lemna oför-
 målt, om den hiertats sinnes och hogs förän-
 dringen til bättrings fruchter, och et rätt lif-
 achtigt Christeligt leswerne, som en sann bätt-
 ring och leswoande Tro ofelbart med sig
 hafwer; ja alt ifrån thes första början, så
 at uti första upwäckelsens rörelser redan börjas
 fruchtan för GUD och bekymmer om salig-
 heten. Swarsöre alt thet som hörer til en
 sann bättring, hafwer hiertats sinnes och hogs
 förändring med sig: Således warder i syn-
 denes kändedom redan hiertat i så måtto för-
 ändrat, at thet begynner på til at känna syn-
 den för swår och fördömelig, som thet icke för
 i thes syndasåkerhet kändt hade. I syndabe-
 kännelsen warder hiertat uprichtigt at bekänna
 synden för GUD, och wil intet mera förti-
 ga ursächta och fördölja them. Uti bättrings
 sorgen och syndaångereren warder synden led och
 bitter

bitter, och bättrings bekymret begynner på til
 at gå up med sult alfvare. Smarsdre thet
 heter: Genom sorg warder hiertat förbät-
 trat. (Pred. 3. 7: v. 4.) Then sorg som
 är efter GUDs sinne, hon kommer åstad
 bättring (sinnes förändring) til salighet:
 then man icke ångrar: men werldenes
 sorg, hon kommer åstad döden. 2. Cor.
 7: v. 10. i synnerhet sker denna förändringen
 i hiertat, när Tron warder under denna bät-
 trings sorgen upstånd; då är det hiertat som
 tillförene måttat sig med swinadras, nu mera up-
 tåndt til hunger och törst efter Jesum och
 Hans rättfärdighet allena; då upgår et andeli-
 git lif i hiertat af andans lifgifsande kraft i
 Christo Jesu, (Rom. 8: v. 2.) Då upgår
 Nådens wisshet om syndernas förlåtelse och
 lifsens rättfärdighet i Jesu Blod; (Rom.
 5: v. 9.) hiertat blifwer så GUDs thens hel-
 ge andes boning och tempel. (1. Cor. 6: v.
 19, 20.) hiertat blifwer förändrat til Jesu
 sinne. (1. Cor. 2: v. 16. Phil. 2: v. 5.) Kär-
 leken til GUD och Trälsaren Jesum Chri-
 stum är upstånd. (1. Joh. 4: v. 19.) Hiertat
 blifwer willigt giordt til lydnone, låter sig
 regeras och drivas af GUDs anda, (Rom.
 8: v. 14. Gal. 5: v. 18.) så at själen icke alle-
 nast lefwer i andanom, utan ock wandrar i
 andanom. (Gal. 5: v. 25.) hiertat blifwer re-

Deboget at gå in i försakelse och försetts be-
 rande i Jesu efterföljelse. (Luc. 9: v. 23.)
 GUDS ord är inplantad i hjertat med sin
 kraft til at bära goda fruchter. (Jac. 1: v.
 21. Ebr. 8: v. 10. Luc. 8: v. 15.) Munnen är
 beredwillig at kundgiöra Hans dygd som själen
 kallat hafver af mörkret til sitt underliga lius.
 (1. Pet. 2: v. 9.) Ja alla lemmar warde
 gjorde til rättfärdighetenes wapn. (Rom. 6:
 v. 12, 13.) Här upståndes och kärleken til nå-
 stan, icke med orden eller tungone utan med
 gierning och sanning (1. Joh. 3: v. 18.) i
 synnerhet en broderlig kärlek til alla GUDS
 barn, som af werldene hatade försmädde och
 förföljde warde (1. Joh. 3: v. 13, 14.) Och en
 allmännelig kärlek til alla menniskior; (2. Pet.
 1: v. 7.) Här gleswes andans fruchter i hjertat.
 I kärlek, stögd, frid, långmodighet, mild-
 het, godhet, tro; sachtmodighet kyskhet,
 (Gal. 5: v. 22, 23.) hwilken innerliga hjertats
 förändring wisat sig och utwärttes i leswernes
 liuset för andra menniskior (Matth. 5: v. 16.
 Phil. 2: v. 15.) och af en sådan innerlig hjer-
 tats förändring til et godt trä, härflyta sedan
 de goda fruchter i leswernet. Så at den til
 GUD omwända själen gör sådana fruchter
 som bättring tilhörer (Matth. 3: v. 8.) Och
 far fort i dagelig nådsökande och förnyelse.
 (Eph. 4: v. 22, 23, 24.) och med fruchtan
 och

och hånwan skaffar at hon salig warder.
 (Phil. 2: v. 12.) Och dersöre intet blyes wid
 Frälsaren Jesum och Hans hellosamma lära-
 doms estersölielse, (Luc. 9. v. 26, jämsför Rom.
 1: v. 16.) I lära och bekännelse, i lefwoer-
 och lidandet för Christi Namns skull. Fräl-
 saren säger: Thersöre, hwar och en som hö-
 rer thesa min ord och gör ther efter,
 honom liknar jag wid en wis man som
 sitt hus bygde på ett hälleberg. Så föll
 slagregn, och kom flod, och wädret blå-
 ste, och stötte på huset, och föll doch icke
 omkull: Ty thet war grundat på hälleber-
 get. Och hwar och en som hörer af mig
 thesa ord, och gör icke ther efter, han lik-
 nas wid en fåwist man, som bygde sitt
 hus på sanden: och föll slagregn, och
 kom flod, och wädret blåste, och stötte på
 huset; och thet föll omkull, och thes fall
 war stort. Matth. 7: v. 24, 25, 26, 27. Swar
 och en som mig bekänner för menniskiom,
 honom wil jag bekänna för min Sader som
 är i himmelen. Men then som mig we-
 dersakar för menniskioimen, honom skal
 jag och wedersaka för min Sader, som är
 i himmelen. Matth. 10: v. 32, 33. Och at
 denna bekännelsen skal icke blott ske wid frid
 och goda dagar, utan fast mera wid lidande
 det gifwer den följande 34. versen tillkänna,

I skolen icke mena, at jag är kommen til
 at sända frid på jordene: Jag är icke
 kommen til at sända frid, utan swärdet,
 2c. ses v. 35, 36, 37, 38, 39. jämför. Luc. 12:
 v. 51, 52, 53. Om Jesu lefroernes efterföljelse,
 säger Apostl. Johannes. Then ther säger
 sig blifwa i Sonom, han skal ock wandra
 såsom han wandrade. 1. Joh. 2: v. 6.
 och om Jesu efterföljelse i lidande, heter thet,
 2. Pet. 2: v. 21. Ty ther til ären i kallade,
 efter ock Christus led för oss, låtandes oss
 en efterdömmelse, at i skolen efterfölja Hans
 fotspor. och i vers. 23. När Han blef bann-
 nad, bannade han intet igen; och när
 han led hotades han intet: utan stälte
 (hemnden) til then som rätt dömer:
 jämför, 1. Cor. 4: 12, 13. och wid sådant
 lidande för Jesu Namn skul, hafwa the
 trogna glädie och frögd, såsom Petrus säger.
 Glädiens heldre at i liden med Christo:
 på thet i ock glädias, och frögdas må-
 gen uti hans härlighets uppenbarelse. Sa-
 lige ären i, om i för Christi Namn skul
 blifwen försmädd: Ty anden som är
 härlighetenes och Guds Ande, hwilas
 på eder: när them blifwer han försmädd;
 men när eder beprisad. 1. Petr. 4: v. 13, 14.
 jämför Matth. 5: v. 11, 12. Af detta lidande
 wet et säkert werldenes barn intet, ty hon lef-
 ver

roer likställigt med den såkra werlden och ther-
 före älskar werlden thet hennes är. Hwilket
 fast annors går med Jesu rätta lärjungar,
 ses Joh. 15: v. 18, 19. 1. Joh. 3: v. 13.
 Och så är Christendomen lifachtig af Nåden,
 som regerar hos dem som äro komne til en
 san bättring och leiwande Tro, äro på nyo södde
 af GUD, hafwa GUDs anda, ochi Chris-
 sti sinne. Så at om du fåra siäl wil giöra
 goda bättrings fruchter, så måste du först i
 hiertat warda förändrad til et godt trä. Så
 bär hwart och et godt trä goda frucht:
 Men ett ondt trä, bär onda frucht? Ett
 godt trä kan icke bära onda frucht, icke
 kan heller et ondt trä bära goda frucht.
 Swart och et trä som icke bär goda frucht
 skal ashuggas, och kastas i elden. Matth.
 7: v. 17, 18, 19. görer antingen träd godt,
 så warder fruchten god: eller och görer träd
 ondt, så warder fruchten ond: Ty asfruchten
 känner man träd. Matth. 12: v. 33. Ach
 huru röjer sig intet den inbillade bättringen och
 döda tron, hos de såkra menniskior, i theras
 onda leswernes fruchter. Ty det heter ju
 om de Trogna, icke allenast at de äro frälste
 af Nåderna genom Trona, och icke af gier-
 ningar, (Eph. 2: v. 8, 9.) utan ock derjämte i
 then straxt påföljande 10. versen om den sanna
 Trons fruchter i leswernet. Ty wi äre Hans
 wärck, skapade i Christo Jesu til goda
 giers

gierningar, til hwilka GUD oss tilförene beredt hafwer, at wi uti them wandra skole. Läggh här til Tit. 2: v. 11, 12, 13, 14, 1. Petr. 2: v. 24. item Rom. 2: v. 7. Col. 3: v. 9, 10, 11.

12. Fråg. jag wille ännu til et slut wera / hwad åtskilnad som är emellan en swag doch sann och lefwande Tro/ och emellan en död inbillnings tro?

Swar. Hwad är allmännare än at det säges, en swag tro är ock en tro, det är ock sant: men den swaga Tron är dock intet en kraftlös och kantslös en död och inbillat tro; utan här på är åtskilnaden klar och tydlig, och ingalunda så ringa som den säkra werlden menar, sin döda tro kannes de intet wida, och för en swag tro hålla de stelsgiorda tankar om tro om Nåd och syndernas förlåtelse, eller ock kallsinliga suckningar, sin historiska kundskap, munnsens bekännelse jag tror, et blott utwärtas HERRE HERRE ropande, sitt Christna namn, och mera sådant; för därtill äro the i hiertan andelig sorglöse Nåd-
belöse och liflöse, och i alt sitt lefwarne och wäsende oförändrade och ochristne, syndenes stenare och werldenes och köttfens slaswar och trålar; och hiertats ondskap bryter ut igenom
muna

munnen och andra Kroppens lemmar, i thes
 ras wanliga synbalop och fast stora säkerhet
 och hertans hårdhet. Är det då intet fast
 förgåfves, at inbilla sig om en swag tro, i en
 sådan köttens willo och fräcka frihet i synda-
 riensten: Dertfore märck nu åtskilnaden emellan
 en swag dock sann och lefwande Tro, och
 emellan en död inbillnings tro. Här är
 åtskildnad 1:mo deruti, at till den swaga
 Troen är stedt upwäckelse ifrån synd och sä-
 kerhet til en sann bot och bättrings kamp,
 ja själen måtte wara södd på nytt af GUDi
 genom sanningenes ord til et andeligt lif i
 Christo Jesu, ty annars hade hon intet en-
 gång en swag Tro, utan ännu en köttlig
 tro, om hon skulle stå i sin gamla södelse.
 Ty, thet som är södt af kött thet är
 kött; och thet som är södt af andanom
 thet är ande. Joh. 3: v. 6. Allom them
 som Frälsaren Jesum annamma, gif-
 wer han macht at blifwa GUDs barn,
 them som Tro på Hans Namn. Swil-
 ke icke af blod ic. utan at GUDi södde
 äro. (Joh. 1: v. 12, 13.) En död tro
 der emot wet intet af någon upwäckelse och
 Ny södelse af GUD, sedan den arma själen
 länge sedan igenom sin syndasäkerhet fallit af
 ifrån sitt döpelses förbund; och aldeles intet i
 sitt hertas tilstånd och lefwerne wandrat i
 Nya

Nya Södelens lif, utan i Gamla Södelens wan-
art och förderf i ondskone; och är altså den
döda tron sådan inbilning som köttet wärckar
och åstadkommer.

2:do En swag Tro, som dock är sann och lefwande Tro, ikläder sig Christum til lifsens rättfärdighet i Jesu af en blott och friskänkt Nåd. Gærrans Kraft är mächtig i the swaga. (2. Cor. 12: v. 9.) och i denna Nåden, skal ingen af de rätta Zions inbyggjare säga: jag är swag, Ty folcket som ther uti bor skal hafwa syndernas förlåtelse, (Esai. 33: v. 24.) Och thet skal se, at then ther swag är på then tiden, han skal wara såsom David; 2c. Zach. 12: v. 8. Men der emot en död tro hafwer ingen del i Christo, och ingen rättfärdighets delachtighet i Honom. Ty huru förläta sig Christus och Belial: (2. Cor. 6: v. 15.) skulle wi, som söte warda rättfärdige genom Christum; och ännu sielfwe finnas wara syndare, så wore Christus en syndatienare? bort thet. Gal. 2: v. 17. De döderogne liggia döde i sina öfwerträdelser och synder.

3:tio En swag Tro, som dock är en sann och lefwande Tro förändrar människans hierta hog och sinne, och gör den Troende själen til en platt annor menniska ester then lefwande Trones egenkap; Men den döda tron, lemnar menniskan i sitt oförändra-

de hierta och sinne, at wara fiende til Christi
kors, och at leswa efter sina syndiga lustar
och begärelser.

4:to En swag Tro, som
dock är sann och leswande Tro, segrar och
öfwerwinnet werldena, förkastar köttet, samt
med lustar och begärelser, Ty alt thet som
är södt af GUDi, thet öfwerwinnet werlde-
na: och thenna är segren som öfwerwinnet
werldena war Tro. 1. Joh. 5: v. 4. The-
sot som Christo tilhöra förkastat sitt kött, samt
med lustar och begärelse. Gal. 5: v. 24.
Men en döb tro lemnar menniskan til werl-
denes wän och GUDs owän, låter henne
leswa efter köttet så at hon måste dö.

5:to En swag Trogen hafwer Christi anda, och
låter sig drifwas af GUDs anda som et
GUDs barn. Ty hwilken icke hafwer
Christi anda, han hörer icke honom til.
Och alle the som drifwas af GUDs anda
the äro GUDs barn. (Rom. 8: v. 9, 14.)

Men en döb tro låter hiertat wara then on-
da andans wärckstad, som wärckar i otrones
barn (Eph. 2: v. 2.) och så kunna de intet
hafwa Christi Anda icke heller drifwas af
GUDs anda. Ty werlden kan icke und-
få sanningenes anda: Ty hon ser honom
icke, och känner honom icke; (Joh. 14. v.
17.)

6:to En swag Tro, är dock en
kamp, och kämpar ofta i ansächnings mörker
och

och nöd mycket starkare än någon sin eljest. Sålom Paulus säger, När jag swag är så är jag stark, (2. Cor. 12: v. 10.) en sådan i nödene wäldig, kan göra wäld på himmelriket och riswa thet til sig. (Matth. 11: v. 12.) med sin hunger och törst med sitt begär och trångtan efter Nåden, och bryta sig igenom til Nådastolen genom Trona i Jesu Blod. (Rom. 3: v. 25.) Och så går det äfwen an en swag Tro, hwad som Apost. Paulus säger; Kämpa en god Trones kamp; fatta ewinnerligt lif, (1. Tim. 6: v. 12.) Swar och nu någor kämpar, han krönes icke, utan han redeliga kämpat. 2: Tim. 2: v. 5. Men en död tro roet intet af denna kampen, utan lesver fri och fräck i sina synder och i sit förderfwade naturliga tilstånd. 7:mo En swag Tro behåller ett godt samwete til GUD, och sölar sig intet med upsäteliga synder til at falla af ifrån GUD, utan heldre i sin rådbhoga och ömna samwete, hafwer återhåld äfwen i sådana ting, som i sig selfwan intet äro synd, såsom Paulus säger: Then som swag är, han äter käl. Rom: 14: v. 2. neml. en sådan swagtrogen (ibid. v. 1.) skulle intet äta kött med twiswelachtigt samwete, då han thet intet göra kunde i Trone (Rom. 14: v. 23.) Men en död tro sölar sig som swinet i träcken, och lesver utan at göra

gibrå sig samvete i sina wänliga synder och
 werldslustar; 8:vo En swag Tro är icke
 således swag, at den ock icke skulle hafwa försä-
 renhet af Nåden, och kändt och Trodt GUDS
 kärlek i Christo Jesu. (1. Joh. 4: v. 16.)
 Och redan ock haft smak af GUDS godhet
 och Nåd och Nåds wiskhet om syndernas
 förlåtelse och lif i Trone, Ty annors kunde
 själen intet tilfredsställas, om hon intet ha-
 de ett andeligt lif i Nåden; icke heller lång-
 ra efter then Nådes lufsigket och styrka, som
 hon i sin swaghet under bedröfwelsen sakna
 månde. Men en död Tro är utan all försä-
 renhet om Nåds wiskhet och thet Andeliga
 lifwet i Christo Jesu. 9:vo En swag
 Tro lånatar och trångtar förthenstul efter styr-
 ka af Nåden, warder ock styrkt efter HERRANS
 löfte. Han gifwer them trötta kraft, och
 them machtlösom starkhet nog. the som
 wänta efter HERRAN the så en ny kraft ic.
 Esai. 40: v. 29, 31. Men en död tro är us-
 tan all Nådes kraft, och tilfreds i sin syndas-
 säkerhet, och så alltid lika död och inbillat,
 så länge säkerhets friden förblindar ögonen.
 10:vo En swag Tro hafwer gierningarna med
 sig såsom en sann och lefwande Tro, ty an-
 nors wore hon ock död. (Jac. 2: v. 17-
 26.) Icke blotta utwärtens lagsens gier-
 ningar såsom then döda tron; utan fast me-

ra rätta andans fruchter (*) Och goda gierningar; til hwilka then döda tron är odugelig, (Tit. 1: v. 16. jämsför Jer. 13: v. 23) 11:mo En swag Trogen låter sina samwets fel drifwa sig närmare til Nådastolen, at söka Nåd och förlåtelse i Jesu Blod, samt Nåds krafter til bättring, ty han kan intet leswa utan GUD, och GUDs Nåd i Christo Jesu. Men en dödtrogen flyr, wid sina härskande syndasall, allt längre och längre ifrån GUD, och wisk intet öfvergifwa sina synder, och omwända sig af allt hjersta til GUD och Frälsaren Jesum Christum. Summa ihet är

(*) Märck härwid åtskillnaden, uppå lagsens gierningar och andans fruchter, af forin. concord. fructe sic dicta. pag. 375. Ihet är åtskillnad uti gierningarna, för then åtskillnad skul, som är emellan menniskiorua, the the besflita sig om at leswa efter samma lag och GUDs willia. Ty en menniska som ännu intet är på nytt född, then the någorlunda leswer efter GUDs lag, och gör theförre lagsens gierningar, at the äro således påbudne: wifandes en sådan hørksamhet, af fruchtan för straf, eller af hopp om någon belöning: then är ännu under lagen, lika som en träl, och thes gerningar kallas egenteligen af then helga Paulo, lagsens gierningar, ty the äro twungne af laaen: och thesa äro cainiska helgon, (såsom Cain gjorde allenast en blott utwärtas GUDstenst eller offer) Ihet är skrymtare. Men när menniskan är af

en så stor åtskillnad emellan en swag och en död tro, som emellan en siuklig och en död menniska; den siukliga hafwer ju lif, Men den döda är utan alt lif och lefwerne. Den siukliga som sådt läledom emot siukdomens dödelighet och rådande macht, och är icke mera sängliggiandes, stöter och sit wärf så godt han kan, så och den swagtrogne, som af stålaläkarens Jesu Hand är botad och beslad ifrån syndaförelmelsen och thes rådande macht, är intet fåsång uti andeliga förrättningar och Trones fruchter; fast hon känner sin egen swaghet och elände, undfar hon dock Nåd och styrka af GErranom Jesu, Ty det heter. Uti GErranom hafwer Jag rättfärdighet och stärkehet. (Esai. 45: v. 24.) Men den dödetrogne icke så, han är uti alt död och liflös. Den siukliga behöfwer dock icke

then helga anda på nytt född, och friad från lagen, thet är lagsens twång, och redan drifwes af GUDS anda: så lefwer hon efter GUDS oföränderliga wilja som är uppenbarad i lagen, och giör alt, så wida hon är på nytt född, af en fri och wälwiljog anda. Och sådana gierningar böra ei egenteligen kallas lagsens, utan andans gerningar och fruchter: eller såsom then helge Paulus them kallar: then lag som är i hogen och Christi lag. Ty the menniskior äro intet mera under lagen, utan under Nådene, såsom samma Paulus berogar. 1 Tim. 1: Rom, 6; v. 14, cap. 7; v. 23.

icke heller altid wara siuk, utan söka Nåd til
 helbregda. (Psal. 30: v. 3.) Jesus är sjä-
 laläkaren. Som man också sjunger i Psalmen.

Läkaren är också gifwen
 Then samme heter lifwet
 Christus alt med sin pina
 Lifwet förwårdsde sina.

Siälen måste förtro sig under Hans lä-
 kare Hand. är då ingen salswa i Gilead?
 eller är ther ingen läkare? hwarsöre är mins
 folks dotter intet belad? Jer. 8: v. 22.
 Apost. Paulus förmanar med eftertryck uti
 Ebr. 12. v. 12, 13. Theröre lyfter up edra
 lata händer och trötta knä. och stiger wis
 steg med edra fötter: at icke någor hale
 tar såsom en osärdig, uthan hellre helbrega
 da warder.

Beslutet.

Til sielfpröfning och upmuntrings
 tröst/ för böjeliga och bekymra-
 da själar/ at skynda sig til at af
 alt hierta söka Nåd til bättring
 til lifs / at således komma til
 lifs-tröst i Trone i Christo JE-
 su /

su/ genom Hans dyra döds för-
 lonings delachtighet.

§ I.

ENär menniskiorna ifrån en diup säkerhets
 sömn, warda igenom GUDS ords be-
 trachtelse, eller och igenom upbyggeligit tal, röra
 de til någon estertäncka och bekymmer om sin
 salighet, och the ännu intet fulleligen wilja be-
 gifwa sig in uppå then sanna bättrings vägen,
 och til at af alt hierta söka Nåd hos GUD
 och Trälsaren Jesum Christum. Så be-
 tiena the sig gemenligen af tweggehanda för-
 hinder til upskof ifrån bättrings ordningen,
 samt til fördröjande i sin förre säkerhets sömn;
 (ehuruwäl dessa förhinder i sielswa märcket
 äro flera, såsom ottron, och hiertans hårdheten,
 ett köttsligit sinne som är fiendskap emot GUD
 och Hans vägar, syndakärleken, stelsgiorda
 friden, och lösa trösten, olydna och motsträfs-
 wighet, ja alla förbehålne och behagade syn-
 der, ofta och aldeles förblindelsen och förhå-
 delsen.) Men dessa twenne förhinder äro så-
 dana, at the och anteligen, som the mena,
 utan blygd, kunna och wilja them tilstå: neml.
 1:mo at the intet wäl kunna eller wilja tro,
 at thetas tilstånd wore så farligt och så
 fast fördröswadt, 2:do at de ursächta sig
 med

med sin swaghet och kraftlöshet, at warda annors, eller at komma til en sanskyldig bättring och Nådenes wiså tilstånd. Dessa swåra och åfventyrliga förhinder, wil man nu wid detta tilfålle bemöta; dels med gifwen anledning til sielspröfning; dels ock med upmuntrings tröst, til at skynda sig til Nådskåfande til bättring til lifs.

S. II.

SUru kommer det då til, kära själ, at tu intet wil tro titt tilstånds farlighet och titt syndaförders och elände; enåt du intet hafwer försarenhet och kraft i titt hierta af bättrings Nåden til lifs i Christo Jesu i Trone. Månde tu förmenå sig hafwa Nåd, utan at ånnu finnas i Nådenes ordning, och i en sann och lifachtig bättringenes och Trones tilstånd. Gåck kära själ til dit hierta, och bepröfwa sig uprichtigt (och bed GUD om Nåd och lifs ther til.) huru med titt tilstånd år beskåffat? och i hwad tilstånd tin själ år? antingen i Nådenes eller ock wredenes tilstånd. Bepröfwa sig icke allenåst efter lagen, om titt lefwerne och wåsende, at tu måtte så se tina synders förders och fördömelse; utan ock efter Evangelium, om tu ånnu undsådt the Nådes skatter i titt hierta, som i Evangelio tilbiudes och förhålles, nemligen

gen sin Frälsare Jesum, och genom Honom GUDs rike i rättferdighet och frid och frögd i them helga anda. (Rom. 14: v. 17.) samt om tu hafver the fructer som Evangelium hos the Trogna werckat och åstadkommet. Uti bepröfningen efter lagen, måste tu finna dig wara aldeles förderwad uti dig sielswan; icke allenast igenom wercksynder, utan ock igenom arssyndens diupa förderf. Om detta synda förderf är redan i det föregående handlat både om synder i gemen som ock om the behagade härskande och rådande synder, samt om det inneboende onda i hiertat; Nu wil man allenast anföra Confessorernas mening, om synda förderfwets diuphet, i symboliska böckerna, Form. concord. stricte se dicta pag. 287. Först är thet klart, at the Christne böra erkänna och tilstå, at icke allenast wärksynderna och GUDs buds öfwerträdande äro synder: utan också, at then försträckeliga och wederstyggeliga arssutan, genom hwilken hela naturen är förderfwad, bör i synnerhet hållas för en försträckelig synd, ja för begynnelse och uphos til alla synder, af hwilken andra öfwerträdelse upkomma litasom af en rot, och utspringa litasom af en springekälla. Och widare thesammasstädes: = = ånskiönt en menniska skulle aldrig tänckia, tala eller göra något ondt

(som dock efter våra första föräldrars fall, i thetta lifwet är för menniskians NB. natur omöjeligt) så är icke thes mindre hennes natur och person syndig, thet är med arssynden (lika som en andelig spelstka,) aldeles hel och hållen i sitt NB. innersta och hertans grund, in för GUD, besmittad, förgiftad och aldeles förderfwad; och för thetta förderfwet och våra första föräldrars fall skul, anlagas och fördömes menniskians natur eller person af GUDs lag: så at wi äre af naturen wredenes barn, dödsens och fördömelens trälar, så framt wi icke genom Christi förtienst frälsas och frias ifrån thetta onda. Och at tu nu kära siäl, igenom thes Helge Andes uplysende Nåd, finge uti lagsens bepröfning se och känna titt syndaförders och elände, at tu måtte förnimma tin siäls äfwenetyr, så länge tu äst och förblifwer utom Nådens ordning, utan bättring til lif och salighet i Jesu.

§. III.

MEn stana icke kära siäl i denna bepröfning, utan, at tu måtte äfwen så se, thet tina sielstagna tröster thet emot intet hielpa kunna, om tu intet äst sansfärdeligen, i en sann bättrings och lefwande Trones ordning, del-
 ochtig

achtig worden af Christo och af Hans dyra
 dödsförsoning, och i then Nåden beständig
 blifwer in til ändan; så gack nu vidare till
 ditt hierta, och bepröfwa dig ock, som redan
 nämnt är, efter Evangelium, nemligen om tu
 hafwer Evangelii Nåd, och Nådestatter,
 samt Evangelii fruchter? hwilken bepröfning är
 fast nödig, ty Apostelen Paulus säger. Sör-
 söker eder sielfwa, om i ären i Trone, be-
 pröfwer eder sielfwa, eller kännen i eder
 icke sielfwa, at **J**esus Christus är i eder?
 utan så kunde wara, at i odugelige ären.
 2. Cor. 13: v. 5. efter lagen bepröfwa sig äns-
 doch kanske flera i hwad måtto thet ock ske
 kan; men bepröfningen efter Evangelium och
 then Nåd som therutinnan tilbiudes, lemnas
 aldeles handlost i thesa säkerhets tider, ibland
 them som stanat i en stelslagen änger och in-
 billnings tro. Ach waka up, tu som sofwer;
 och stätt up ifrå the döda, så warder
 Christus dig uplysand. Eph. 5: v. 14.
 Waker up rätteliga, och syndar icke: Ty
 somlige weta intet af **G**lDi. 1. Cor. 15:
 v. 34. Så fråga förthen skul kåra siäl ditt
 eget samwete med thesa söljande bepröfnings
 frågor. Hafwer tu kändt, eller ännu kån-
 ner, at **J**esus Christus bor i ditt hierta?
 (2. Cor. 13: v. 5. Eph. 3: v. 17.) Hafwer
 tu igenom Trones preditan låtit then hel-
 ge

ge Anda, bereda titt hierta til Jesu boening (Gal. 3: v. 2. 2. Cor. 3: v. 3.) Saswer tu undfadt Nåd til båttring til lifs? (Apostl. G. 11: v. 18.) Saswer tu annammat Andans Nådelsius, til at i Andans fattigdom kånna titt eget elände, och at hungra och törsta efter Jesum och Hans rättferdighet? (Joh. 16: v. 8, 9, 10, 11. Matth. 5: v. 3, 6.) Saswer tu sunnit Nåd för Nådstolen genom Trona i Jesu Blod? (Rom. 3: v. 25.) Saswer tu kändt och försarit Jesu Nåds wedergwedelse, som wedersars the arbetande och betungade själar som kommit til Jesum? (Matth. 11: v. 28.) Saswer tu sådt syndernas förlåtelse, genom Trona i Jesu Namn? (Apostl. G. 10: v. 43.) Eller haswer tu förlofning genom Jesu Blod nemliga syndernas förlåtelse, såsom then ther wore beqwäm giord til at wara delachtig i the heligas arswedel i liuset, och uttagen ifrå mörketsens wäldighet, och försatt i GUDs älskelige Sons rike. (Col. 1: v. 12, 13, 14. jämför Apostl. G. 26. v. 18.) Saswer tu försarenhet af Jesu Blods reanande kraft i titt hierta och samwete? (Apostl. G. 15: v. 9. 1. Joh. 1: v. 7. Ebr. 9. v. 14.) Saswer tu kändt och rönt Jesu försonings frid i titt samwete? (Rom.

7: v. 1. Rom. 8: v. 1.) Hafwer tu sunnit
 ro i tin siäl såsom then ther kommit til
 Jesum, uudsådt Hans wederqweckelse,
 och tagit Hans ok uppå tig? (Matth. 11.
 v. 28, 29, 30.) Hafwer tu uudsådt Nads
 och böns anda? (Zach. 12: v. 10. Rom.
 8: v. 15.) Hafwer tu andans witnessbyrd
 med tinom anda, at tu åst GUDs barn?
 (Rom. 8: v. 16. 1. Joh. 5: v. 10.) Låter tu
 dig drifwas af GUDs anda som et GUDs
 barn? (Rom. 8: v. 14.) Känner tu ther på, at
 tu blifwer i GUDi, och GUD i tig, at
 Han hafwer gifwit tig af sinom anda?
 (1. Joh. 4: v. 13, jämsför 1. Joh. 3: v. 24.)
 Hafwer tu lif i Sonen Jesu, lif genom
 Trona i Jesu Namn? (1. Joh. 5: v.
 12. Joh. 20: v. 31.) Hafwer Andans lag,
 som lif gifwer i Christo Jesu, giordt dig
 fri ifrån syndenes och dödsens lag? (Rom.
 8: v. 2.) Hafwer tu kändt och trodt GUDs
 kärlek som GUD hafwer til oss? (1. Joh.
 4: v. 16.) Hafwer tu smakat at GErren är
 god; smakat thet goda GUDs ord och then
 tillkommande werldenes kraft? (1. Petr.
 2: v. 3. Psalm. 34: v. 9. Ebr. 6: v. 5.)
 Är GUDs kärlek utguten i titt hierta ge-
 nom then Selga Anda? (Rom. 5: v. 5.)
 Känner tu Christi kärlek then all kundskap
 öfswergår? (Eph. 3: v. 19.) Är tin kärlek
 och

och tins hiertans åtrå til at winna Christo-
 stum så, at tu med Paulo räknar alt
 för skada, emot then öfverswinnerliga
 tins HERAS Jesu kundskap. (Phil. 3:
 v. 8.) Saswer tu Christi sinne? (1. Cor.
 2: v. 16. Phil. 2: v. 5.) Wil tu leswa Chris-
 sto, och icke tig sielswom? (2. Cor. 5: v.
 16.) Så at tu försakar alla ogudachtighet,
 och werldslig lusta, och leswer tuchtliga, rätts-
 deliga, och Gudeliga i thenna werlden:
 och wäntar thet saliga hoppet, och
 then stora GUDs och wärs Fräljares
 Jesu Christi härliga ugpenbarelse? (Tit.
 2: v. 11, 12, 13. 1. Joh. 2. v. 15, 16, 17.)
 Prisar tu, såsom en dyrt köpt, GUD uti
 tin kropp och i tinom anda, hwilke
 GUDI tilhöra? (1. Cor. 6: v. 20.) Utgif-
 swer tu tin lekamen til ett offer, som är
 leswande, heligt, och GUDI behageligt,
 tin skälliga Gudstienst? och häller tig
 icke efter thenna werldene; utan förwanda-
 lar dig med tins sinnes förnyelse, at tu
 må förfara, hwad GUDs gode, behage-
 lige, och fullkomlige wilje är? (Rom. 12:
 v. 1, 2.) Saswer tu Christi anda och hörer
 tu Sonom til? tilhörer tu Christo så at tu
 förskäfter titt kött samt med lustar och be-
 gärelse? Rom. 8: v. 9. Gal. 5: v. 24.)
 Saswer tu Andans frucht i kärlet, frögd,
 frid

frid, långmodighet, mildhet, godhet, Tro; sachtmodighet, kyskhet? (Gal. 5: v. 22, 23.) Beslitar tu mig, såsom renad til Jesu egendom, om goda gierningar? (Tit. 2: v. 14.) Spisar tu Jesum hungrogan i Hans lemmar? med mera. (ses Matth. 25: v. 35, 36, = 40. och vidare, Esai. 58: v. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Matth. 7: v. 19, 20, 21. 2. Cor. 8: v. 2, 3, 4, 8. 10. 2. Cor. 9. hela Capitlet, i synnerhet v. 6, 7, 8. 10. 12. 10. Gal. 6: v. 9, 10. 1. Tim. 6: v. 17, 18, 19. 1 Joh. 3: v. 17, 18. Jac. 2: v. 15, 16, 17, 18.) Är bepröfva mig och, samt fråga ditt samwete. Swad hafwer tu lidit som en Christen? (1. Pettr. 4: v. 15, 16.) Hafwer tu lidit en Christens hwat dags kors i försakelse och Jesu efterföljelse? (Luc. 9: v. 23.) Hafwer tu och någont got lidit för samwete skul til GUD? (1. Pettr. 2: v. 19.) För Gudsfruchtan och Gudsdelighets skul i Christo Jesu? (2. Tim. 3: v. 12.) För GUDS rike skul? (2. Thess. 1: v. 5.) För Christi Namn skul? (Matth. 5: v. 11. 1. Pettr. 4: v. 13, 14.) För rättferadigheten och för rättwison skul? (1. Pettr. 2: v. 14. Matth. 5: v. 10.) För wälgjerningar skul? (1. Pettr. 2: v. 20.) Hafwer tu äfwen och lidit de påkommande lekamliga bedröfwelser efter GUDS wilja, warit tolig och hoppats uppå Herrens hielp? (1. Pettr.

4: v. 19. Jer. flagen. 3: v. 26.) Gafwer tu kändt andelig frögd och hugswalelse i **JESU** efter öfwerståndnen andelig bedröfwelse? (Matth. 5: v. 4. Rom. 14. v. 17. Psalm. 126: v. 5, 6.) Gafwer tu kändt, eller känner, en innerlig och hiertelig affaknad och bekymmer i tin siäl när hugswalelsen af **NÅDEN** hos dig fattats, samt med längtan och begär, hunger och törst efter **JESUM** och Hans rättferdighet, och thes lifströst i Trone? (Matth. 5: v. 6. Psalm. 51: v. 16. Psalm. 94: v. 19.) Är tin umgängelse i himmelen til at sådan wänta **Frälsaren HERREN JESUM CHRISTUM**? (Phil. 3: v. 20.) Älskar tu Hans uppenbarelse? (2. Tim. 4: v. 8.) Wäntar och ästundar tu efter **GUDS** dags tilkommelse? (2. Petr. 3: v. 12.) Och fåra siäl löp dock intet så oförwägen in i ewigheten, lätt **HERREN GUD** uplysa dina ögon til at bepröfwa, och förnimma, uti hwad tilstånd tin arma siäl är, om hos dig finnes **Evangeli** **Nåd**, och **Nådes** skatter, samt thes fruchter?

6. IV.

SAg lemnar nu, fåra siäl, til dig stels til at pröfwa och döma om tit tilstånd, som tu i titt hierta och samwete finner dig wara in för then allwetande **Guden**, som utransafar hiera

Hiertat och pröfwar niurarna: (Jer. 17: v. 10.)
 och skrider til the andra förhindrets bemötande,
 som är ursäktande med swagheten och
 kraftlösheten. Huru kommer thet til fåra siäl
 at tu intet hafwer krafter til at warda annors
 och bekomma Nåd til en sann bättring til lifs?
 Et förhinder är sullen det, när en menniska intet
 tror sitt tilstånds förderf och åsventyr i synda-
 säkerheten, hvarsöre en sådan i sin naturliga
 siels-ssid och helbregda intet behöfwer Jesum
 til sin Siälalåfiare: (Matth. 9: v. 12.)
 Men jag wil nu heldre handla med the böjelige
 och bekymrade hiertan, som redan i någor måt-
 to blifwa warse sitt förderf och åsventyr, och
 begynna på til at fructa för then tilkomman-
 de wreden; och tycka sig gierna wilja hafwa
 Nåd, om the allenast kunde finna, til en
 san bättrings och leswande Guds tihstånd; samt
 sålunda beständigte hafwa Nåd och wa-
 ra Guds Nådebarn. jag säger ännu, Huru
 kommer thet til fåra siäl at tu intet hafwer
 krafter? nemligen undfåna af frälsarens Je-
 su Nåd, wid ett trågit och hierteligt sökande.
 Herren Gud loswar ju låta finna sig af
 them, som af alt hierta sökia honom. I sko-
 len sökia mig, och finna mig: ty om i mig
 af alt hierta söken, så skal jag låta mig fins-
 na af eder, säger Herren, Jer. 29: v. 13,
 14. Och Herrans ord är sansfärdigt; och
 hwad

hwad San lofwar thet håller San wiferliga. Psalm 33: v. 4. San gifwer them trösta kraft, och them machtlosom starckhet nog. Esai 40: v. 29, jämsför v. 31. Esai 45: v. 24. 1 Cor. 1: v. 24. Pröfwa tig förthen skul, manne tu sökt GUD och Nåd hos honom, genom Frälsaren Jesum Christum, af alt hierta? Tu menar tu haswer giordt thet, hålst sedan tu blifwit rörd til något bekymmer och någon åhoga om tin salighet. Men fåra siäl, gack ännu til ditt hierta, och bepröfwa tig om tu med allone och utan förbehåll af någon behagad synd, sökt Herrens Nådes ansichte; eller om icke tu til åfventyrs då wille haswa Nåd och salighet i Jesu, då åter tin frid i werlden och thes lustar; Då ångrar och åst bekymrad om tin synda wäg, då åter upsåtelliga faller thet uti; thet är intet til at söka GUD af alt hierta. Ja, säger tu, jag lesower likwål intet i upsåtelliga synder, så mycket jag wet. Swar, smör tin ögon med ögnasalfwo, at tu må så se, (Uppenb. B. 3: v. 18.) bed GUD om Nåd och lius til at blifwa warse tina synders härstande och rådande macht; thet är et stort bedrägeri hos the föttsligen sinnade och oförändrade hiertan, at the skyla sitt onda wäsende åfwen under thet orda sättet om upsåtelliga synder, som skulle theras olydna emot GUD och Hans ord, samt med theras fram-

framhårdande i thetas köttliga sinne, intes
wara nog uppsäteligt ondt; jemte andra thet
wid hårfkande och råvande synder. (*) There
före

(*) Thet är thet til kommit, at (utom the gruffsta
syggelser,) så af sielfwa Sodoms synder hållis för
upåtelliga och fördömeliga af the säkra och oguds-
achtiga. Si thet war tine systers Sodoms misse-
gierning: högmöd och all tings öfwerflödighet,
och god frid then hon och hennes dötrrar
hade: Men them fattiga och torftiga gjorde
the icke (gierna) hielp, utan woro stolta,
(Si alt hit til hålla the säkra weridenes barn
föga ingen synd för upåtellig och fördömelig,
emedan the intet Ero Guds ord och frucht
Herran) Och gjorde syggelse för mig; There-
före hafwer jag bortkastat them NB. Då
jag begynte se thet til. Hes. 16: v. 49, 50.
Ero intet högmöd och all tings öfwerflödighet,
eller wällust och goda dagar, och god frid i sä-
kerheten, obarmhertighet och ohjelpsamhet emot
the fattiga, samt med stolthet, af denna tids-
sens genom syndawanan och säkerheten såsom
privilegerade synder. (se 2. Tim. 3: v. 2, 3, 4.)
En högfördig, som är just sin egen afgud så
uppenbarligen, at alt thes wäsende röjer thes
hiertans högfärd, högmöd, och stolthet,
inbillar sig dock intet lefwa i någon up-
sätelig synd, fast han eller hon aldrig haft
något annat uppsät och förändring ännu rättel-
ligen i sit hierza, än til at högfärdas och wa-
ra stolt, och aldrig ännu kommit til en rätt

före måttå fära siäl, at upsäteliga synder äro
 icke allenast the, som ske med beräde mod, så
 som

hiertans förnedring och ödmuikhet. All hög-
 modig herta är HERANOM en straggelse; och
 skola icke ostraffad blifwa om the än alle tilho-
 pa höllo. Prov. 16: v. 5. Si, dagen, si, han
 kommer, han kommer fram: riset blomstrar,
 och then stötte grönskas. Hes. 7: v. 10. The
 prälares löjande skal återwända. En HERREN
 HERREN hafwer sworet wid sina siäl, säger HERREN
 GUD Zebaoth: mig förtryter Jacobs högfärd,
 2c. Amos 6: v. 7, 8. jämför Esai. 3: v. 16,
 2c. och HERREN säger: NB. thesföre at
 Zions dötrrar äro stolta 2c. NB v. 24. GUD
 står emot the högfärdiga men them ödmuikom
 gifwer han Råd. Jac. 4: v. 6: ses och
 OrdSpr. B. 21: v. 4. Hes. 7: v. 24. Matth.
 18: v. 3, 4, 1. Pet. 5: v. 5. En öfwerstödig
 och wällustig menar sig intet stå insnård i up-
 säteliga synder, fast han gör buken til sin GUD,
 (Phil. 3: v. 19.) och söker sitt nöje i köttli-
 ga begärelser, hwilka strida emot siälerna. (1 Pet.
 2: v. 11.) Görtungar fit hierta med swalg och
 dryckenkap 2c. (Luc. 21: v. 34.) Och aldrig
 varit annors sinnad, sedan theanna synden kom-
 mit til sitt Herrawälde och utbrott. Och be-
 täncker intet, at dryckenkap och frätseri afwen
 utessluta ifrån GUDS rike. (Gal. 5: v. 19, 20,
 21. jämför Rom. 13: v. 12, 13.) En säker,
 Och i den köttliga säkerhets friden dödd men-
 niska, menar at hon intet syndar upsäteligen,
 fast hon intet annat kan än lefwa i upsäteliga

som en tiuf med förut betänckande begifwer sig
 til at stiala. En orätträdig med berädt mod
 gör sin nästa skada, under sken af rätten, el-
 ler

synder i allt sitt wäsende, så wida hon intet up-
 waknat ifrån then andeliga döden til en sana
 skuldig bättrings upsåt och alfware. Ja henn-
 nes säkerhet är ju ett förband giörande med dö-
 den, och ett förwetande med helfwetet, och hon
 hafwer giordt sig En falsk tilflycht och en
 bedrägelig skärm. (Esai. 28: v. 15. jämsför
 21: v. 13.) Thet är en orsak til Babylons
 fall at hon säger i sit hierta: Jag sitter, och
 är en drottning och icke enckia, och hafwer in-
 gen sorg. Uppenb. B. 18: v. 7. Noe och Luths tids
 säkerhet, är satt til en afsmältning af yttersta tids
 sens ondskas. (Luc. 17: v. 26, 27, 28, 29, 30.)
 En obarmhertig menar sig intet lefwa i upsä-
 teliga synder, fast han låter then ena nödlis-
 dande gå whulpen ifrån sig efter then andra,
 (och liuger ändoch ther til, och förebar lögn
 och ofanbing, til at ursächta sig ifrån thenna
 hielpsamhet, som kunde han thet intet åstadkom-
 ma, då han både kunnat och bort hielp bewisa,)
 twert emot. Matth. 5: v. 42. 2c. in til ändan.
 Esai 58: v. 7. 2c. Dom utan barmhertighet
 skal honom öfwergå, som barmhertighet
 icke giordt hafwer. Jac. 2: v. 13. jämsför L.
 Joh. 3: v. 17. Och hwad orenligheter och
 styggelser ske och intet in för Herren, hos the
 iatra och köttstigen sinnade menniskior, som the
 intet hålla för upsäteliga och fördomeliga syn-

ler annors besviteligen. 2c. Utan uppsåtliga
synder äro och the, som ske 1: mo i otro och
blinda

der; utan vilja med them wara förbolde för
Herranom, til at förskyla thetas uppsåt, och
hålla thetas gierningar i mörkret, och säga:
hv ser of? och hv känner of? öfwer hvilka
atropas We, i Esai. 29: v. 15. Them vrenom
och utrognom, är intet rent; utan både thetas
sinne och samvete är vrent (Tit. 1: v. 15.)
Således vilja the såkra werldenes barn, och
skyla sin ondskas macht uti andra härskande
och rådande synder. En girig och werldenes
erål, inbillar sig at intet lefwa i någon uppså-
telig synd, fast än alt thes hiertas förnäm-
sta bekymmer omsorg och åhoga, fruchtan och
råddhoga, hop och frögd, är om thet jordiska
och förgångeliga, om Mammon och thes tienssi;
och lefwer ther uti lika som uti en tiöck töcken
och mörker, utan annat uppsåt, och utan alf-
ware at affstå ifrån thetta girighets syndaband,
fast än girighet är roten til alt vndt. (1. Tim.
6: v. 10.) Ingen kan tjena två Herrar 2c.
I kunnen icke tjena GUD och Mammon.
Matth. 6: v. 24. En swärjate, och then som
åberopar diefwulen, inbillar sig intet til at
uppsåtliga synda, kår han swår utan å-
wånterdo, och utan all eftertancka, såsom
aldeles besnård i thenna ondskan och syn-
dawanan, fast han aldrig upwaknat äns-
nu til båttrings sorg och til affstående med
then synden. Syrach säger. Then som ofta
swår, han syndar ofta, och plågan skaf icke

blindhet at en intet håller thet för synd, som
 GUD i sitt ord förbudit. (*) 2:do Af
 lust och behag til at synda, af hwilken
 ¶

blifwa ifrå hans hus, 2c. Eyr. 23: v. 12,
 13, 14. och i versen 17. wän icke tin mun til
 lättferdigt swärjande: ty thet kommer af ords
 upfat. (ses ock, Matth. 5: v. 34, 35, 36, 37.
 Jacobs 5: v. 12.) och ytterligare säger Eyrach,
 i samma 23: Cap. v. 15, 16. Thet är ock et dö-
 deligt bannande, thet beware GUD Jacobs
 huse före: och the Gudachtige fly sådant, och
 besmitta sig NB. icke med thesa synd, thetta
 dödeliga bannande hör i thessa farliga tid,
 frigit så högt, at the som inbilla sig at wara
 Christine, bannas wid dieswulen, lika som So-
 loath wid sina Gudar (1. Sam 17: v. 43.) om
 sådana måtte det omsider (om the intet söka Nåd
 til en sann bättring) efter GUDS rättwisa, heta.
 Han wille hafwa förbannelse, then skal ock
 komma honom, han wille icke wälsignelse,
 så skal hon ock wara långt ifrå honom. Och
 han drog förbannelse uppå sig såsom sina skior; 2c.
 Psal. 109: v. 17, 18, 19. Farer icke wille,
 GUD låter icke gåcka sig: ty hwad menniskian
 jär, thet skal hon ock upståra. 2c. Gal. 6: v.
 7, 8.

(*) Blodnaår en troldoms synd, och genskråfwog-
 het är ett afguderit, och afgudadyrkan: 1. Sam.
 15: v. 23. Hade Konung Saul rållit thet för
 synd at emot GUDS ord taga af the Amaleki-
 ters rof, så hade han intet sådt höra thessa

syndalust menniskan sedan, antingen ovetandes i sin fåwitsskos mörker, eller ock af syndenes ringa achtande, ofta faller ther uti, wid gifna tillfällen; (*) 3:tio Af the behagade synders wäldiga utbrätt och rådande, fast än med någon fallsinning ånger efteråt, sedan syndautbrättet skedd, hwaruti the behagade synder hos många äro så komne i wanan, at the, utan at behöfwa ett berädt mod der til, synda likasult, i så måtto upsäteligen hwar dag, emedan the intet annors wane äro; icke heller alswarligen söka Nåd til at igenom en sann bättring och hiertats förändring, och igenom Frälsarens Jesu försonings kraft i Trone, warda befriade ifrån sin otto och fåwit

lاران; men han befidnjade sin gierning med GUDS offer ännu ther til. Så menar ock werlden, at hon intet upsäteligen syndar med det hon dräper GUDS barn, (eller them förtrycker och försvåjer;) utan menar sig gifra GUDI tiensst ther med. (Joh. 16: v. 2.) och låter thet äfwen uti andra synder, i köttslig frihet och fräckhet, hwaruti the sålra taga sig frihet, til at skyla ondskona med. (1. Petr. 2: v. 14. Psal. 73: v. 6, 10.)

(*) Köttsligt sinne är en fiendskap emot GUD: efter thet är icke GUDS lag underdånigt; icke kan thet heller. Men the som äro köttslige, kunna icke wara GUDI tacks. Rom. 8: v. 7, 8. Köttsens sinne är döden. ibid. v. 6.

witstos blindhet, ifrån lust och behag til at synda, och ifrån behagade synders wäldiga utbrätt, samt ifrån then leda, (fast än icke alltid med berådt mod, skeende) syndawanan. Synden kan intet amors än urbryta, hwarest intet hiertat igenom Nådens är förändrat til at warda from. Såsom thet heter til Cain: Åstu icke from, så blifwer icke synden säker och fördold; men ståd henne icke hennes wilja, utan råd öfwer henne. 1. Mos. 3: v. 7. Nei, kåra stål, så måste tu anse synden som GUDs ord betygar. Sannerliga sannerliga säger Jag eder: at hwar och en som syndena gör, han är syndenes trål. Joh. 8: v. 34. NB Han syndar upfåteligen som ännu är stadd, i syndenes behag, under syndenes Macht och Herawälde, i syndawanan, och i syndadöden och utros säkerheten. Kötsligt sinne är fiendskap emot GUD, 2c. Rom. 8: v. 7. Om i lefwen efter kötet, så skolen i dö: Men om i döden kötsens gierningar med andanom, så skolen i lefwa. Rom. 8: v. 13. Then thet gör synd han är af diefwulens; Ty diefwulen syndar af begynnelsen: och förthenstul uppenbarades GUDs Son, at Han skulle nederflå diefwulens gierningar. Joh. 3: v. 8. Men tu befymrada stål, jag wil intet längre tala om uppenbara och wite-

terliga synders kärlek och behag, i sådant måtte du redan finna sielf bestrafning och öfvertygande i titt eget samwete, Om tu annors Troor GUDS ord, och wil stana i ett alswarligt bekymmer om tin salighet. Utan jag will ännu ytterligare lemna dig til sielfspröfwande, om tu sökt GUD af allt hierta? nemligen förhålla dig tina affichter i titt gäromål, om intet affichten varit, egen ähra, menniskis pris sökande, egenkärlek, werldenes kärlek, wid tin Gudstienst och GUD-sökande, som bortskämt och förderswat alt ihop, i det du redan förment dig hafwa sökt HERRAN. Heter thet icke; Guru kunnen i Tro, i som tagen pris hwar af androm: och then pris som tommer allena af GUDI, söken i intet. Joh. 5:v. 44. Tu behöfwer icke frögda dig, Israël, eller beröma dig öfwer annor solt: ty tin Gudstienst är et horeri emot tin GUD, thet tu nytto med söker, at alla ladorna måga warda fulla med korn. Osee 9:v. 1. Hafwer tu wäl då til at undra dig thet öfwer, at dig fattas krafter, om tu intet låtit titt hierta lösas ifrån sådana falska affichter. Och at titt hierta skulle bli rättfinigt til at söka HERRAN, utan syndig egenkärlek, så at tu skulle finna Honom och Hans Nåd efter Hans Trofasta löfte. Anteligen wil jag ock förhålla titt bekymrade samwete thenna frågan: hwar uti titt hierta finner

finner sin ro och hwila thes emellan, som theta bekymret hos sig hwilar? Om tu intet finner sig tilfreds med utwärtens werldsliga ting hela dagen igenom; med tin lekamliga handtering, (utan suckningar til GUD, och en bekymmersam längtan efter Hans Nåd,) finner sig tilfreds med tina wänner och sällskap, med titt eget stånd, skickelighet, och andra utwärtens förmoner, och i alt thetta intet frågar efter GUD och Hans Nåd, medan denna werldsliga trösten påstår, och förqwäsjer titt bekymmer. Så at tu kanst wäl hielpa sig sielf fram, utan längtan efter GUD, kan roa och tilfredsställa sig sielf, utan til at sakna GUDs och Frälsarens Jesu dyra Nåd, och utan at hafwa GUD til tins hiertans tröst och tin del. (Psalm. 73: v. 25, 26.) är wäl thetta til at söka GUD af alt hjer-ta? annors sjunger tu sielf i Psalmen.

Låt ingen motgång lust eller nöd,
 Så stor mig komma tilhanda,
 Swad heldre jag skal leswa eller dö,
 Alt the mig från sig wända:
 Låt ingen ting wara mig så kär,
 Som mig kan från sig draga,
 I alla mina dagar:
 Öfwer alt thet i werlden är
 NB. Skal tu mig allena behaga.

Ualkens GUDi, så nalkas Han eder.
rener edra händer, i syndare, och renser es-
dor hierta, i ostadige. Jac. 4: v. 8.

§. V.

Qu wibare låra siäl, hwarigenom und-
säs så krafter? Apostelen säger: Jag
skämnes icke wid Christi Evangelium:
Ty thet är GUDs kraft allom them til
salighet som Tro: Rom. 1: v. 16. bepröfwa
tig huru tu hafwer umgåtts med GUDs ord
och Nådefulla Evangelium, hafwer tu miss-
brukat thet til lös tröst i tina synder och
syndasåkerhet? hafwer tu af GUDs ords lius
blott sökt en sådan kundskap, som tu sedan af
egna krafter kunde leswa ester; utan til at er-
fänna GUDs ord för et sådant medel til sa-
ligheten, som icke allenast gifwer lius, utan
ock Nåd och kraft af then helge anda, som
wårckar genom ordet, när thet läres oför-
salkat, (2. Cor. 2: v. 17. 2. Cor. 4: v. 2.)
och uti andans och kraftenes bewisning.
(1. Cor. 2: v. 4.) Eller ock, när thet med be-
går til GUD och Frälsaren Jesum läst
och betrachtat warder. Lika som elden icke
allenast hafwer kraft med sig at lysa, utan
ock til at kraftigt wårcka och wärma, ja til
at bränna och sörtära thet som i eld intet bestå
kan, och upbrännas och afgå bör: och nu
står

står hos Propheten: Är icke mitt ord lika som en eld, säger HERREN; och såsom en hammar then berg sönderflår? Jer. 23: v. 29. The ord jag säger eder, säger Frälsaren, Ärö ande och ärö lif. Joh. 6: v. 63. GUDS ord är lefwande och kraftigt och skarpare än något tweäggjat swärd, ic. Ebr. 4: v. 12. Nu om tu hafwer umgädds med GUDS ord allenast och blott til at söka tig kundskap, och icke saknat i titt hierta GUDS andas kraft och wärckan genom ordet, intet emottagit GUDS andas helsosamma Nåderwärc; utan hållit, sådant för farligt och för lättteri. (Osee 8: v. 12.) när GUD welat wärcka hos tig up andra tanckar och annat sinne, än tu tilförene leswat och stått uti, så at tu icke gifwit GUDi titt hierta; Så hafwer tu intet heller at undra öfwer at tin bättring intet hast fortgång. Ty thet heter ju; Gif mig min Son, titt hierta, och lått tinom ögom mina wägar behaga. OrdSpr. B. 23: v. 26. Ach at tu skulle komma il en sådan högachtning för GUDS ord, som David i then 19, och 119. Psalmen. Ach at tu wid HERRENS Nådes ansichtes sökande gjorde det efter GUDS ord, och hölt tig fast ther wid, grundade tin Tro ther uppå, och så sökte HERREN uppå Hans ord; såsom then älskelige David. Mitt hierta håller tig titt ord före

före: i stolen sökia mitt ansichte: therefore sö-
 ker jag och, Gärre titt ansichte. Psalm 27:
 v. 8. och therefore hör, läs, och betrakta GUDS
 ord med et achtsamt hierta. (2 Petr: 1: v. 19.)
 så at tu gierna wil annamma ordet. (1 Thess.
 2: v. 13.) nemligen såsom GUD thet om
 sin heliga wilja uppenbarat hafwer, och icke
 med otrones förtydning och ofärlighet til san-
 ningena, hwilket är farligt. (2 Thess. 2: v.
 10, 11, 12. 2 Petr. 3: v. 16.) om tu thet
 gör, uti Trones lydachtighet, (Rom. 6: v.
 26.) så wärckar GUD sitt Nåde-wärck hos
 dig genom sit ord nu som fordomdags. Ige-
 nom ordet fingo the styng i hiertat. (Apostl.
 G. 2: v. 37.) igenom ordet öppnade GUD
 Lydie purpurfrämerskans hierta. (Apostl. G.
 16: v. 14.) Igenom ordet warder hiertats
 hårda berg sörfrosat (Jer. 23: v. 29. jämför
 Ebr. 4: v. 12.) Igenom ordet uptändes
 tron. (Rom. 10: v. 14, 15, 16, 17, 18.)
 Igenom ordet undfås andan (Gal. 3: v.
 2.) Sålunda, må tu täncka, och icke an-
 nors, wil GUD wara tin Lärare och Scholmä-
 stare, om Han sår igenom sit ord uprätta sitt
 rickes Nåde-wärck i titt hierta, öppna thet til-
 slutna hierta, sörfroska thet hårda hierta, up-
 wäcka thet til hunger och törst efter Nåden,
 och rättfärdigheten, och änteligen uptända thet
 uti Trones lif och kraft til at annamma och
 omsat-

omfatta Nåden i Christo Jesu, samt sedan leda, lära och föra dig, och drifwa genom sin helge anda, såsom et GUDs barn; leda och föra dig uti all sanning: således, wore GUDs ord tina fötters lychta, och ett lius på tinom wägom. (Psalm 119: v. 105.) Titt ord är en rätt lära. (Psalm 93: v. 5.) och fast än Herren GUD börjar sit Nådewärck i själen, och förekommer med sin Nåd igenom ordet, utan all menniskians medwerckan och gierning. (Tit. 3: v. 4, 5.) Doch likwäl när menniskian under GUDs ords hörande, eller läsande och betrachtande, är redan rörd til åhoga bekymmer och omsorg om sin Salighet, så är GUDs Nådeordning så fatt, at själen måstei Jesu Namn begynna, rätt hiertinnerligen at bedia GUD, om Nåd och then helge anda, til sitt rikes Nådewerck i hiertat, icke mer genom egna, utan igenom the af GUDs ords rörelse och werckan undsågna krafter; begynna at bedia GUD om wisdom, som hon igenom ordets öfwertrygande ser sig fattas, och ingalunda lita uppå sin egen wisdom konst kraft eller förmåga. dertfore heter thet, Och thet skal ste; ho som hälsit Herrens Namn åkallandes warder, han skal frälst warda: ic. Joels 2: v, 32 och hwar och en som åkallar Christi Namn, gånge ifrån orättferdighetene. 2 Tim, 2: v, 19. beder, och eder

eder skal gifwit warda: söker och, i skolen
 finna: klapper, och eder skal warda uplåtit:
 Ty then ther beder, har får, 2c. Luc 11: v.
 9, 10. GUD gifwer then helga anda, them
 som bedia honom. (Luc. 11: v. 13.) Skafa
 fer med fruchtan och bäsuan, at i salige
 warden. Ty GUD är then som weres
 kar i eder, både wilja och gierning es
 ter sitt goda behag. Phil. 2: v. 12, 13.
 Nemligen hos them som Hans Nådewärde
 annamma och i sina hiertan behålla. Han
 är then igenom hwilkens Nåd plantande och
 watnande bör ske, (2. Cor. 3: v. 5, 6.) Han
 är ock then som wårten gifwer (1. Cor. 3: v.
 6.) Och therföre är ock nödigt til at bedia
 GUD om, at Han sänder arbetare i sina säd.
 (Luc. 10: v. 2.)

S. VI.

Det erligare fåra skal, hurudana skalat så
 Nåd och kraft af GUDI genom Hans
 ord, och medelst bediande sökande och klapp
 pande? Tu lærer wäl siels finna thet, at the
 äro the bostfärdige och the som giöra en sann
 bättring, wi haswom fuller redan handlat om
 GUD-sökande af alt hierta, til sielspröf
 ning, om orsaken hwarföre intet undtäs kraf
 ter? nemligen när GUD intet sökes af ale
 hierta, utan med förbehåll af behagade syn
 der,

der, med orena affichter, och med falsk frid
 thes emellan som bekymret icke påstår. Men
 ännu återstår, at och lemna dig til sielspröfs-
 ning om tin hiertans böfferdighet och bättrings
 sorg. Hafwer then wäl warit efter GUDS
 sinne och kommit åstad bättring til salighet?
 hafwa synderna blifwit dig rått leda och bit-
 tra? hafwer thet yppats en allwarlig kamp och
 strid emot tina behagade synder? hafwer wäl
 tin nöd warit så stor, (*) at tu intet sun-
 nit ro annorstädes, än i Jesu och Hans
 Blo-

(*) Man wil intet härmed upsättia eller utmär-
 ka någon wiß och stor grad til syndaånger och
 bättrings sorg, thet är en sak som höker til
 GUDS allwisa råd och förande med själar;
 Du måste låra siäl lemna och anförtro dig i
 HERRANS Hand, (Mich. 7: v. 9.) och icke stå
 na i eget wahl och tycke ther om, hwad för tin
 siäl wore nöttigast. Man misunnar dig intet
 låra siäl en lindrigare ingång eller mindre
 wänt af bedröfwelse och försträckelse, allenast
 tin bättring wore sann och alla synder fast bit-
 tra och leda, och tu med alla Trogna GUDS
 barn wißt skulle komma til Råden och thes
 lifliga kraft och wißhet, samt til en lefwande
 och sann Christendom, både i hiertats förän-
 dring och i lefweract; thet kan dock sedan ef-
 ter omwändelsen uera yppas then myckna be-
 dröfwelse hwarigenom tu måste ingå i GUDS
 rike (Act. 14: v. 22.) Ly, Thet är ju ett
 fast ord: Dö wi med, så skole wi lefwa

Blodiga sår? westu intet at arbetande och be-
 tungade måste the wara som fallas til JE-
 sum at åtniuta Hans wedergæckelse? (Matth.
 11: v. 28.) Han gifwer them trötta kraft,
 och them machtlösom stardhet nog. Esai.
 40: v.

med: Lide wi, så skole wi med regnera.
 2. Tim. 2: v. 11, 12. Utan thet wil man med
 nödenes förslek uttrycka, som orden tilkänna
 gifwa, at tu intet skulle finna ro och frid an-
 norstädes än i Jesu blodiga sår, såsom thet heter:
 Så hafwer nu lagen warit wår tuchtomå-
 stare til Christum: på thet wi skole war-
 da rättferdige af Trone. Gal. 3: v. 24.
 Doch skulle ock någon swårare nöd och för-
 skräckelse tig möta i bättrings kampen, och i
 Nadsökande, at thet intet just skulle tigd
 ther med så lindrigt, som med Drottning Can-
 doees Kamarerare och med fångawachtaren i
 Philippi i Apostl. 8: och 16. Capitel, (hwilket
 war något synnerligt och icke just sådant som
 algement sker. ses Matth. 26. v. 75. Luc. 7:
 v. 38. Luc. 18: v. 13, Apostl. G. 9: v. 9. 2. Cor.
 2: v. 7. 2 Cor. 7: v. 11. Psalm 38: v. 4, 5. Jer.
 2: v. 19.) Så wet thet at en swår ångest them
 ofta tilförene bemött, som til HERAN GUD,
 med et förkrofat hierta, omwände blifwit, och
 at Frälsaren sielf under werldenes syndabörda
 swettats Blodswett i örtagården; Och uppå
 förbet ropade: min GUD, min GUD, hwi haf-
 wer tu öfwergifwit mig? jämför om David,
 Psalm. 31: v. 23. Psalm. 88: v. 4, 16. och om

40: v: 29. Och them fattigom warder
 predikat **E**uangelium. Matth. 11: v. 5.
 Tåncf icke fåra stål, at thet more alt ute då,
 når titt eget samwete måste döma dig för en syna
 dare, som icke fruchtat **G**UD tilförene i tin
 säkerhet, så at tu intet i dig sielstran finner
 skonsmål ro och frid för tina synder skul;
 Ach nei, tå först åst tu then samma, som be-
 höfwer til at fly til Blods-Nåden, som be-
 höfwer **J**Esu såsom en andelig francf
 til

Dist: a Esai. 38: v. 14. Then såden som faller
 uppå stendren och på helleberget går snart up,
 ty thet hafwer icke diupa jord, men når solen
 går up, förwisnar thet ic. (Matth. 13: v. 5,
 6, 20, 21. Luc. 8: v. 6. 13.) om **G**UDs barnas
 bedröfwelse och lidande heter thet ännu i Nya
 Testamentet. Tager mine bröder, Propheete-
 na för efterdömelse, til bedröfwelse och tolamod,
 hwilke talat hafwa i **H**Errens Namn:
 Si wi hålle them saliga som lidit hafwa.
 Jobs tolamod hafwen i hört och **H**Errens
 ända hafwen i sedt: Ty **H**Erren är Barm-
 hertig, och en förbarmare. Jac. 5: v. 10, 11.
 Går in igenom then tränga porten, ty then
 porten är wid, och then wägen är bred,
 som drager til fördömelse; och the äro måns-
 ge som gå på honom, och then porten är
 trång, och then wägen smal, som drager till life

til tin själaläkare. Jesus säger: The thet
 helbregda äro, behöfwa icke Läkiare, utan
 the som frände äro: Jag är icke kommen
 til at falla the rättfärdiga, utan syndare
 til bättring. Marc. 2: v. 17. Bättring, bät-
 tring är thet, hwar til Frälsaren syndarena
 hafwa wil; så wil Jesus gifwa them för oro och
 ofrid i thetas synders kändedom, sin genom
 sitt dyra Blod förwärfwande försonings frid,
 Ty Christi Blod är mächtig til at rena sam-
 wetet af the döda gierningar til at tiena
 lefwande GUD. (Ebr. 9: v. 14.) Ach
 huru wäl wore tig kiära själ, om tu finge del
 i thessa Nåden; Om tina synder än woro
 blod röda, så skulle the dock warda snö-
 hwita ic: (Esai 1: v. 16, 17, 18.) Om
 benådade själar heter thet, oachtadt thetas för-
 ra tillstånd, nemligen sedan the hafwa kommit
 til

wet; och så äro the som finna honom.
 Matth. 7: v. 13, 14. Tu säger, GUD är ju Nå-
 dig och Barmhertig, Sm. thet är sant, lofwat wa-
 re GUDs härliga Namn thesöre! Men tu skalt
 weta, at han är ock rättferdig, och lagen, som är
 GUDs rättferdighets uppenbarelse och kraft,
 har ock, efter GUDs allwäshet, inrymme i sa-
 lighets ordningen til at uppenbara synden först,
 för än Nåden wisar sig öfverflödande, såsom
 Paulus säger, Men lagen är ock så här
 med inkommen, at synden skulle öfverflöda:

till en sann bättring och till delachtighet af
 Blods-Nåden. Thetta woren i somlige:
 Men i åren attwagne, i åren belgade, i å-
 ren rättfärdigade, genom HERrans JE-
 su Namn, och genom war GLÖDs anda.
 I Cor. 6: v. 11. jämför i Tim. 1: v. 13,
 14, 15, 16. Tit. 2: v. 3, 4, 5, 6, 7, 8.
 Men säger någon fast bekymrad och bedröswad
 siäl, och jag ligger ännu uti bedröswelse nöd och
 elände för mina synder: skul! och om jag kunde
 tro Jesu dyra Blods kraft och werkan
 till rening ifrån mina synder; men och mitt
 hierta är så mistrosligt och förtwislat, sedan
 jag så länge försummat Nåden, och så be-
 kymmerlöst framhårdat i mina synder. Kära
 siäl tin hierteliga bedröswelse, och kända nöd
 och elände öfwer synden, är ett tecken ther
 till

men ther synden (nemligen i känslan eller
 syndenes kändedom) öfwerflödde, ther öfwer-
 flödde NB så Nåden mycket mer. Rom.
 5: v. 20. jämför Cap. 6: v. 1, 2. Hafwer tu kära
 siäl, ingen förfarenhet här utaf, så beröm mig
 intet, fråga fast mera med bekymmer ditt sam-
 wete, om tu i sanning hafwer funnit Nåd
 lif och then wedergweckelse i ditt hierta som ar-
 betande och betungade siälar hos Jesu weders-
 fars, när the till honom komme äro? och om
 tu i Nåden beständig blifwit?

til, at tin Jesus wil komma med hielpen, och genom sitt ords werkan och kraft gifwa dig krafter til at Tro och hielpa tin bedröfwade själ; allenast tu af alt hierta söker Herran, och förbidar Hans Nådes hielp; Ty thet heter; thet synden öfwerflödde, thet öfwerflöddeta Nåden mycket mer; (Rom. 5: v. 20.) Thet heter, Stärcker the trötta händer, och wedergweder the machtlösa knä. Säger til the förtwiflada hierta: warer wid godt mod, fruchter eder intet; 2c. Esai. 35: v. 3, 4. jämsför Esai. 54: v. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. Cap. 57: v. 15, 16. Cap. 61: v. 1, 2, 3. Cap. 66: v. 2. item Psalm. 34: v. 19. Han gör af mörkret morgonen, heter thet i Amos 5: v. 8. allenast sök och förbida Herrans hielp. Söker mig så stolen i lewa. står i Amos 5: v. 4. och i Psalm 25: v. 3. ingen kommer på skam then dig förbidar: men the löse förachtare komma på skam. Til sådana bedröfwade och förtrofwade hiertan, som äswen slå i et hierteligt begär och längtan efter Nåden, tillämpas thet och rätteligen och til wärckelig trösts åtniutande, som står i Matth. 12: v. 20, 21. Then rö som trofwad är, skal Han icke sönderbryta; och wekan som ryker, skal han icke utsläckas. NB. til thes Han utförer domen til

en seger (*) och i Sans Flamm Stols
bedningarna hoppas.

§. VII.

Un kan ock någon annan bedröfswad och an-
sächtad siäl säga: Jag hafwer **GUD**
lof rönt och försarit **HERrans** Nåd uppå min
siäl; icke allenast til upwäckelse ifrån synden,
utan ock til lifs och Nåds wisshet i **Christo**
Jesus i Trone: Men mig möter mångahand-
da bedröfswelser, utwärtas genom werldenes
hat och förförljelse, inwärtas igenom mörgehans-

M

da

(*) Men tu säkra siäl, hafwer tu wäl erhållit
eller ämnat ihenna seger i **Christo Jesus**? haf-
wer tu af hertat sökt och förbidat then sam-
ma? tu som thetta dyra **Språk** så länge och så ofta
missbrukat til en lös tröst i en falsk ångest och
i en inbillad tro i tin syndasäkerhet, och såfånge
mycket bepröfdt ditt wäsende, at **GUD** skulle
wara dig Nådelig, när tu under sådana stek
bedrifwit ju mer och mer ond. (Jer. 2: v. 33.)
och dragit wär **GUDs** Nåd til lösachtighet,
(Jud. Epist. v. 4.) försummat **GUDs** Nåd,
och låtit upwäxa en bitter rot, hwilken giordt
hinder, så at många äro igenom henne besmit-
tade. (Ebr. 12: v. 15.) Och bättre dig af then-
na tina ondsko, och bed **GUD**, at dig tins
hertas tankar måga förlättna warda. Act
8: v. 22. Annors, hafwer tu hwarcken del el-
ler lott i thetta ordet: ty ditt hertat är icke
rätt för **GUDI**. (ibid. v. 21.)

da själanöder och frestelser, så at jag fruchtar
 af Herren min GUD är mig wred, eller
 och at jag intet kan uthärda i så stor jämmer.
 Swar. Kära själ, hafwer tu intet gifwit
 acht uppå tin Frälsares utsägo: Om werl-
 den hatar eder, så weter, at hon hafwer
 hatat mig för ån eder. Woren i af werl-
 dene, så älskade werlden thet hennes
 wore: men efter thet i icke ären af werlde-
 ne, utan jag hafwer eder utwäldt ifrån
 werldene, thet för hatar werlden eder.
 Joh. 15: v. 18, 19. så säger och Apostl. Pau-
 lus. Alle the thet Gudeliga wilja leswa i
 Christo Jesu, måste lida förföljelse, 2.
 Tim. 3: v. 12. jämför 1. Pettr. 4: v. 12. 2c. 1.
 Joh. 3: v. 13. Så heter thet och i Esai. 51.
 v. 7. Hörer mig, i som kinnen rättfärdig-
 heten; tu folck i hwilkes hierta min lag
 är: fruchter eder intet, när menniskiorna
 försmåda eder, och gifwer eder icke när the
 förhåda eder. Frälsaren säger: rådens icke
 för them som dräpa kroppen, och haf-
 wa doch icke macht at dräpa själena: u-
 tan rådens mer Sonom, som kan förder-
 swa både själ och kropp i helswete. Matth.
 10: v. 28. och Apostl. Paulus säger: Ut i
 ingen ting försträcken eder för edra mot-
 ständare, hwilket them är et teken til förtä-
 tappelse; men eder til salighet, och thet
 af GUDI. Ty eder är gifwit för Christo,
 icke

icke allenast at i Tron på Sonom, utan jemwål liden för Hans-stul. (*) Phil. 1: v. 28, 29. och i 2. Thess. 1: v. 6, 7. Thet är rättwist för GUDi, gifwa them bedröfwelse igen som eder bedröfwelse; (ehuruwål tu ihetta intet behöfwet önska, utan lemna hemnden i Herrens Hand, och älska tina öwänner, wälsigna them som tia banna ic. Matth. 5: v. 44, 45.) Men eder som bedröfwens roslighet med oss: så Herren Jesus uppenbar warder af himmelen ic. och ehuru werlden gör them motstånd som wandra i sanningen; så heter thet doch: rätt måste doch blifwa rätt; och thy måste all fromhierta tilfalla. Psalm. 94: v. 15. Swad ännu ytterligare både utwärtas och inwärtas bedröfwelser stestelser och själanöder angår. Så är GUD Trofast, som icke låter eder frestas öfwer edra förmågo: Utan gör med frästelsen en utgång, så at i kunnen dragat. (1. Cor. 10: v. 13.) Herren är Trofast, then edet styrckia skal, och bewas
ra

(*) Bepröfwat sig tu säkra själ och werldens wän, om Skriften i ett sådant GUDs barnas förföljelses lidande, för Gudachtighets skull och för Christi skull, lämpas uppå titt tilstånd, och uppå then breda wäg som tu wandrat hafwer och ännu wandrar, så länge tu i tina syndar drages of med the strugna.

ra för thet onda. 2. Theff. 3: v. 3. Thetta till-
 stånd, (allenast en själ blir beständig i Nådsofökan-
 de, och håller sig til HERRen af alt hierta.)
 är så litet för the Trogna GUDs barn,
 et tekn til onådes och roredenes tilstånd, at
 thet fast mera heter. I hwilkom i eder frögs-
 da skolen, i som nu en liten tid liden be-
 dröfwelse, NB i margahanda försökelse,
 hwat så behöfwes; på thet edor Tro skal
 rättssinnig och mycket kosteligare befunnen
 warda, än thet förgängeliga guld som pröfs-
 was med eld. 1. Petr. 1: v. 6, 7. såsom ock A-
 postelen Jacob säger: Mine bröder, håller
 thet för all glädie, när i fallen i många
 handa fråstelse: och weter at edor Tros
 bepröfwelse gör tolamod. Jac. 1: v. 2, 3.
 och i v. 12. Salig är then man som toleli-
 ga lider prestelse: ty så han bepröfwad är;
 skal han få lifsens krono, then GUD lof-
 wat hafwer them som Sonom älska. Och
 i thenna kampen bör then Nådsmundna själen
 wara Trogen; ty, hwat ock nu någor kämp-
 par, han krönes icke, utan han redeliga
 kämpar. 2. Tim. 2: v. 5. War Trofast in til
 döden, så skal jag gifwa dig lifsens krono.
 (Uppenb. B. 2: v. 10.) Nu tu bedröfwade själ,
 fast än all age nu icke synes wara til frögd,
 utan til ångest, så betänd doch at GUD
 sedan wedergäller en fridsam rättfärdig-
 hetens frucht, them som theruti öf-
 wade

wade dro; Åren j utan aga, af hwilkom alle delachtige wordne dro, så åren i oächta, och icke barn. (ibid. v. 8.) Apostil. Paulus säger om the Trogna GUDs barn; Jag håller thet så före, at thenna tidsens wedermöda, är icke lika emot then hårlighet, som på oss uppenbaras skal. Rom. 8: v. 18. lägg här till 2. Cor. 4: v. 16, 17, 18. Jac. 5: v. 10, 11. Och när HERREN GUD af sin innerliga Nåd och Barmhertighet i Christo JESU hugnar och tröstar tin själ, med andelig frögd och glädie i GUDI tinom Frälsare, och tu efter bedröfwelsen får hugswalelse och tröst i Trone. Säckta icke then Nåden för ringa; ty thetta är at hafwa GUDs rikes föresmat i rättfärdighet och frid och frögd i them helge anda. (Rom. 14: v. 17.) och the som med tårar så, skola med glädie upskära. The gå åstad och gråta, och bära ut ådla såd; och komma med glädie, och bära sina kärswar. Psalm. 126: v. 5, 6. Frälsaren säger: Sannerliga, sannerliga säger jag eder: i skolen gråta och jämtra eder, men werlden skal glädias: (*) I skolen warda be-
dröf,

(*) Om werldenes glädie heter thet: we eder som rike åren: ty i hafwen eder hugnad. We eder som mätte åren: ty i skolen hungra: We eder som nu len: ty i skolen gråta. We eder tid alla mennistor löfwa eder: ty sammalunda hafwa och thewas fäder giordt them falska

Dröswade, Men eder sorg skal wändas i
 glädde. Joh. 16: v. 20. lägg ther til v. 21, 22.
 thena andeliga frögden och glädien, bde .1: mo-
 ste i GUDi tinom Frälsare i Trone. Såsom
 Maria säger: Min siäl prisar storliga HER-
 ran: och min ande fröddar sig i GUDi mi-
 nom Frälsare: Luc. 1: v. 46, 47. 2: do i hier-
 tans ödmuikhet, han hafwer sedt til sine tie-
 narinnos ringhet. ibid. v. 48. 3: tio i hiertelig
 kärlek til GUD och Frälsaren, hierteliga
 kär hafwer jag dig HERre min starckhet:
 HERre min klippa, min borg, min för-
 lofsare: 10. Psalm. 18: v. 2, 3. (Dock äfwen med
 HERrans fruchtan; som thet står, tienar HER-
 ranom med fruchtan; och frögder eder med
 bafwande, Ps. 2: v. 11.) 4: to til GUDs
 pris och lof; Loswa HERran min siäl och
 alt thet i mig är Hans helga Namn 10.
 Psalm. 103: v. 1, 2. Igenom thenna frögden
 warder hiertat styrkt i Näderna til: at lika som
 löpandes hålla GUDs bud: När tu mitt
 hierta tröstar, så löper jag tin buds wäg.
 Psalm. 119. v. 32. Tu frögdar mitt hierta,
 ändoch the andra mycket win och torn
 hafwa. Psalm. 4: v. 8. Thet är godt
 at

Prophetomen. Luc. 6: v. 24, 25, 26. Werlden
 förgås och hennes lusta: Men then som gids
 GUDs wilja, han blifwer ewinuerliga. 1. Joh.
 2: v. 17. jämsför v. 15, 16.

at stadfästa hiertat, med Nådene; icke med maten: 2c. Ebr. 13: v. 9. frögd i GErrenom är edor starkhet Neh. 8: v. 10. lägg här til Phil. 4: v. 4. Här må man utbrista med David. Suru dyr är tin godhet GUD? at menniskiors barn tröst hafwa under tina wingars skugga. 2c. Psalm. 36: v. 8, 9, 10. Om thenna andeliga glädien, som the Trogna hafwa i GUDI, heter thet ock: wäl är the folcke som frögdas kan; GErre the skola wandra i Tins ansichtes lius. Psalm. 89: v. 16. Ja, Salige äro the som hungra och törsta efter rättferdighetena: ty the skola blifwa mättade. Matth. 5: v. 6. ses ock Esai 66: v. 10, 11, 12, 13, 14. David frögdade sig ock öfwer GErrens Nåd i nödene, Såsom Han säger i Psalm 31: v. 8. Jag frögdar mig, och är glad öfwer tina godhet; at tu anser mitt elände, och känner mina siäl i nödene. Psalm. 31: v. 8. Them som hafwa GUD kär, tiens all ting til thet bästa. (Rom. 8: v. 28.)

§. VIII.

Ath siälar, siälar, skynder eder förthen skul til Nåd sökande, samt til GUDs och frälsarens Jesu Christi kärlek, uti en samm bättring och lefwande Trones ordning, at ock eder måtte all ting tiens til thet bästa. Och
fate

satta nu tu af hiertat bekymrada siæl mod, och et fast opsæt i Jesu Namn til at fly til Nåd bestolen Christum Jesum af alt hierta; opskiut intet længre thet med, lät tin omvårdighet och osørmøgenhet intet affstrækia sig, Jesus kan giöra sig wärdig och sticketig; Si nu är then behageliga tiden. Si, nu är salsighetenes dag. (2 Cor. 6: v. 2.) Ut söka Hans Nåd och förbarmande: kom förhensful til tin dyra Frälsare, och wet at tu äst återlöst med Hans dyra blod ifrån ditt fåsångna lefwernes; såsom thet heter: wetet, at i icke med frögängeligit silf eller guld igenlöste ären ifrån edart fåsångna lefwerne, efter fädernas sätt: utan med Christi dyra blod, såsom med ett menløst och obesmittadt Lambs. 1. Pet. 1: v. 18, 19. Kom til Nya Testamentens medlare Jesus, och til ständelse blodet, som bättre talat än Abels blod. Ebr. 12: v. 24. Kom som en elände och jämmerlig, fattig, och blind, och nakot, i sig sielf, och köp Trones guld af Honom och rättfärdighets hwhita kläder. (Uppenb. B. 3: v. 17: 18.) Tu wäl alle i som törstige ären, kommer hit til watern; och i som icke penningat hafwen, kommer hit, köper och åter: kommer hit och köper utan penningat och för intet, både win och miölk. Esai. 55. v. 1. Hvad är tå som fattas? sig fattas krafter til at komma. Fadren

bren wil draga tig til Sonen Frälsaren
 Jesum Christum. (Joh. 6: v. 44. Phil.
 2: v. 13. 2 Pet. 3: v. 9.) Ach wil tu rå intet komma
 til tin Frälsare Jesum? thet kommer nu
 an thet på, om tu igenom Nåden sansfärdeli-
 gen wil gifwa tin wilja thet til. Then thet
 törster han komme, och then thet wil, han ta-
 ge liffens watern för intet. Uppenb. B. 22:
 v. 17. Wore wäl titt hierta så hårdt, at
 tu wille låta Jesum längre wänta efter tig?
 Hafwer han tig icke igenlöst med sitt Blod.
 (Uppenb. B. 5: v. 9.) Ach huru hymniga
 Blodsdroppar hafwer han icke låtit utgiutas?
 Hans särade hufvud och lefamen, hans hän-
 der och fötter, ja hans öppnade sida, hafwa
 flutit af Blod, för tina skul. Såsom skrifwit
 står: Mig hafwer tu arbete giordt uti tinom
 syndom, och giordt mig mödo uti tinom
 misgierningom. Esai. 43: v. 24. Hans
 armar hafwa warit uträckte uppå korset, så-
 som til at emottaga arma syndare, som sig
 til honom af hiertat omwända. Han hafwer
 låtit öppna sin sida, och lika som låtit wägers
 gibras öpen til sitt kärleks hierta. Fly, fly kä-
 ra siäl för then tilkommande wreden, at tu i
 nådenes tid måtte blifwa särwisad om tinsä-
 lighet, och i en sann bättring och lefwande
 Tro komma til lifströst i Jesu, genom hans
 dyra döds försonings delachtighet. Jesus wil
 gifwa

göra sig wis ther om, allenast tu afhiertat gif-
 wet sig in i hans Rådeordning; men synden
 hafwer lemnat sig i omwisghet, i falsk tröst och
 hopp, om lif hälsa och salighet, ja ock omsider
 lemnar synden sig i en ewig och försträckelig
 förwifkan, om tu iutet af allt hierta söker nåd
 til en sansskyldig omwändelse och bättring. Gud
 är en rätt Domare; och en Gud som
 dageliga hotas. Will man icke omwända
 sig, så hafwer han wäst sitt swärd, och
 spändt sin boga, och mättar til. Och haf-
 wer lagt ther dödelig skätt uppå; sina pilar
 hafwer han tilredt til at förderfwa. Psalm.
 7: v. 12, 13, 14. Förthenskul, fructer
 Gud och gifwer honom åhro: ty stun-
 den är kommen til Hans dom; och til-
 beder honom som hafwer giordt him-
 mel och jord / hafwet och watukällorna.
 Uppenb. B. 14: v. 7. ja, Syller Sonen, at
 han icke förtörnas, och i förgås på wä-
 genom; ty hans wrede skal snart begynna
 at bränna: men salige äro the som trösta
 på honom. Psalm. 2: v. 12. Amen, lof, och
 åhro, och wishet, och tack, och pris, och
 kraft, och starckhet, ware wärom GUD
 ifrån ewighet til ewighet: Amen.

Uppenb, 7: v. 12.

Bön.

Wärdaste Tröskare Herre Jesu/ som
 af din Faders innerliga förbar-
 mande/ utgifwit Dig i döden/ och lå-
 tit Ditt dyra Blod rinna och utgiutas
 för werldenes synder til en försoning;
 och i samma Din försonings kraft ännu
 blidkat Guds wrede til tolamod och nå-
 des dag för then måst i förderf liggian-
 de Christenheten/ och äfwen ännu låter
 försoningenes ord predikas til bättring
 och syndernas förlåtelse/ med all trygg-
 het och wifshet/ af them (ehuru så de oc-
 wara skulle) som Dig och Din försonings
 grunds kostelighet/ och erwinnerligen gäl-
 lande Blods wärde känna och af hier-
 ta uppå bygga. Ach förbarma Dig
 doch utöfwer så många usla Siälur/
 som ännu i then stora Christenhetenes
 Nimitte/ intet kunna rätt åtskilja then
 högra handen ifrån then wänstra; hwil-
 ka förthen skul stå i sin naturliga hel-
 bregda och inbilnings tro/ långt ifrån
 Ditt nådes lif, och thes frögdefulla wäl-
 färd och salighet. Ach låt Din Andä öf-
 wertyga them om theras siäländ och
 siälawäda/ then the icke se och känna/
 gibr theras hiertan och samweten up-
 wäkta

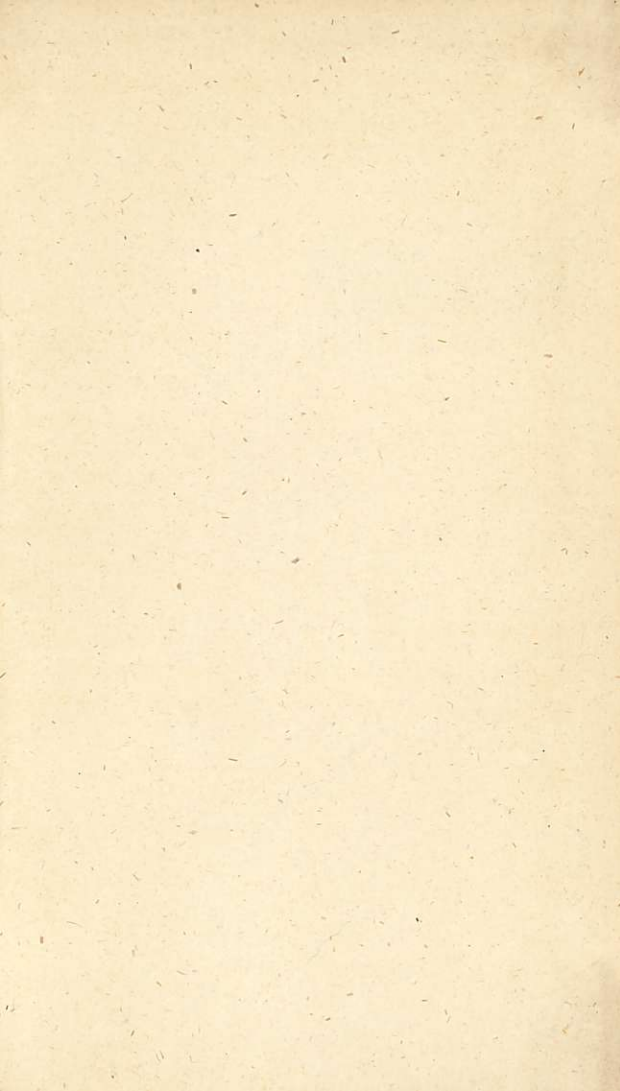
wälta ifrån säkerheten/ och lät dem war-
 da nödträngde til at med en upriktig be-
 Edkelse och hiertans förkroßelse fly til Nj-
 dastolen i Titt Blod/ til at undfå nåd och
 lif och salighet i Trone/ och i et sådant
 sansfärdigt nådes lif/ til Andans helgelse
 styrkte och stadfäste warda. Titt stora och
 Härliga Namn til pris och lof! Amen.

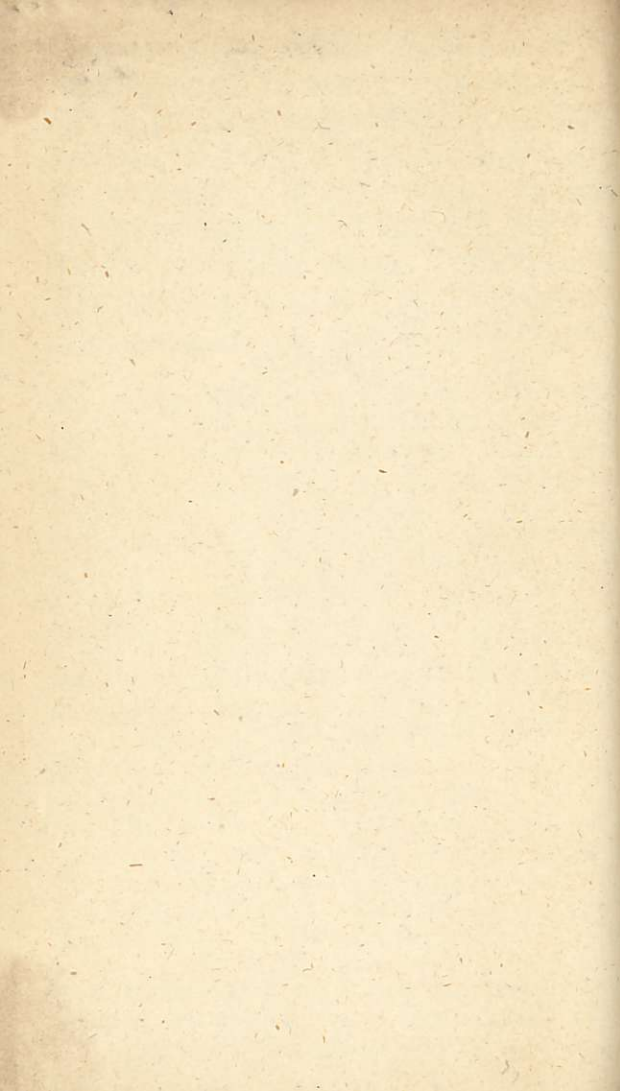

 Tryckfel.

jag. 5. lin. 8. fökunnar, läs, förkunnar. p. 11. l. 15.
 ja, läs, jag. p. 29. l. 10. läs, Jac. pag. 40. l. 27.
 läs, arf. p. 60. l. 19. läs, arssyndens. NB. p. 79.
 k 10. siäl, en, läs, siälen. p. 96. l. 7. läs, swärighet.
 NB. p. 107. l. 7. som, läs, hon. p. 110. l. 28.
 läs, Nåd i Christo. p. 114. l. 24, 25. läs, försakel-
 se. p. 133. l. 22. läs, wil jag ock bekänna. p. 152.
 l. 9, och 10. läs, rättfärdeliga. p. 158. l. 9. läs,
 grönstas. p. 160. l. 27, och 28. läs, återwändu.
 p. 163. l. 9. och, läs, eller. ibid. l. 19. är fiendskap,
 läs, är en fiendskap. p. 161. l. 10. ock, läs, ockja. ib.
 l. 12. huse, läs, hus. p. 164. l. 20. ladorna läs; lador.
 p. 181. l. 29. gråta, lägg til, och jörja.

Språk. p. 19. l. 25. Luc. 3. läs, 13. p. 63. l. 15.
 v. 12. läs, 13. v. 65. l. 24. v. 18. läs, 23. p. 72.
 l. 21. Luc: 9. läs, 19. p. 97. l. 25. v. 26. läs, 20.
 p. 122. l. 3. v. 22. läs, 21. p. 124. l. 10. läs,
 Jer. 8. p. 152. l. 8. p. 16. läs, 15. p. 159. l. 12.
 läs, Jobs 21. v. 13. p. 163. l. 28. läs, 1. Joh.
 3. p. 168. l. 11. läs Rom. 16. p. 181. l. 3. (ibid. v.
 8.) läs, Ebr. 12: v. 11, 8.

Dessa märkwärdigaste fel äro uttagne, the mindre,
 behagade then gunstige läsaren likaledes benågit ut-
 såhta, och sielf wijd läsandet rätta.

~~314~~ 314. IX. 13.

Pv. Hartauskirjoja
Achrenius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0769

KPL. 1.

Mf

